

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Integrovaná strategie ITI aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou 2021+

Březen 2021

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Pořizovatel dokumentu:

Statutární město Liberec

Nám. Dr. E. Beneše 1.

460 59 Liberec

Kontakt:

Mgr. Barbara Steinzová

Odbor strategického rozvoje a dotací

Statutární město Liberec

Nám. dr. E. Beneše 1

460 59 Liberec

steinzova.barbara@magistrat.liberec.cz

+420 485 243 508

Zpracovatel dokumentu:

GaREP, spol. s r. o.:

Ing. Zdeněk Šilhan, Ph.D.

RNDr. Hana Svobodová, Ph.D.

RNDr. Ondřej Šerý, Ph.D.

Ing. Jan Binek, Ph.D.

Foto na úvodní straně © Creative_Commons

Autor: Zdeněk Fiedler flyfoto 2013

(<http://www.flyfoto.cz/2013/03/liberec.html>)

OBSAH

ÚVOD.....	4
A. POPIS ÚZEMÍ	6
B. ANALYTICKÁ ČÁST	9
B.1 Lidské zdroje a občanská vybavenost.....	9
<i>B.1.1 Situační analýza.....</i>	<i>9</i>
<i>B.1.2 SWOT analýza.....</i>	<i>24</i>
<i>B.1.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>25</i>
B.2 Technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost	26
<i>B.2.1 Situační analýza.....</i>	<i>26</i>
<i>B.2.2 SWOT analýza.....</i>	<i>34</i>
<i>B.2.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>35</i>
B.3 Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí.....	36
<i>B.3.1 Situační analýza.....</i>	<i>36</i>
<i>B.3.2 SWOT analýza.....</i>	<i>43</i>
<i>B.3.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>44</i>
B.4 Cestovní ruch.....	45
<i>B.4.1 Situační analýza.....</i>	<i>45</i>
<i>B.4.2 SWOT analýza.....</i>	<i>48</i>
<i>B.4.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>49</i>
B.5 Životní prostředí a veřejný prostor	50
<i>B.5.1 Situační analýza.....</i>	<i>50</i>
<i>B.5.2 SWOT analýza.....</i>	<i>61</i>
<i>B.5.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>61</i>
B.6 Správa území	62
<i>B.6.1 Situační analýza.....</i>	<i>62</i>
<i>B.6.2 SWOT analýza.....</i>	<i>64</i>
<i>B.6.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030</i>	<i>64</i>
B.7 Analýza stakeholderů.....	65
B.8 Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu.....	67
C. STRATEGICKÁ ČÁST	79
C.1 Vazba na strategické dokumenty	79
C.2 Doporučení pro nastavení opatření ITI	82
PŘÍLOHY	92

ÚVOD

Integrovaná strategie ITI aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou 2021+ představuje klíčový dokument pro zhodnocení situace a stanovení hlavních cílů pro nově vymezenou aglomeraci, která se skládá z jádrových měst Liberce a Jablonce nad Nisou a okolních 45 obcí, které na tato jádra vykazala nejužší vazby. Strategie má sloužit nejenom pro stanovení společných problémů a potřeb, ale jedná se také o intervenční dokument, na základě kterého bude možné čerpat dotační prostředky vymezené pro integrovaný nástroj **Integrované územní investice (ITI)**. Povaha dokumentu však není pouze intervenční, ale věnuje se i tématům důležitým pro aglomeraci, který přes zmiňovaný nástroj financovatelná nejsou.

Tvorba strategie začala v **září 2020**, kdy byla **shromážděna dostupná data (z veřejně dostupných zdrojů a od magistrátu města Liberec)** a identifikovány relevantní koncepce a započaly první **analytické práce**, které postupně probíhaly až do prosince 2020. Pro analytické práce bylo jednou z klíčových aktivit **dotazníkové šetření členských obcí**, kde se zjišťovaly informace a data, která nejsou dostupná. Šetření probíhalo od října do prosince roku 2020. Analytické práce vyústily v popis území (základní informace o území) a analytickou část, která se skládá ze situační analýzy, SWOT analýzy, odhadu budoucích trendů a předpokladů, analýzy stakeholderů a analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území za jednotlivá předem stanovená témata:

- Lidské zdroje a občanská vybavenost
- Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí
- Cestovní ruch
- Technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost
- Životní prostředí a veřejný prostor
- Správa území.

Analytická část byla doplněna také o faktografické podněty členů pracovních skupin (viz níže). Specifická byla tvorba již zmiňovaného odhadu budoucích trendů a předpokladů. Jako základ odhadu byla použita studie s názvem „Globální megatrendy pro aktualizovaný Strategický rámec udržitelného rozvoje, Seznam globálních megatrendů“¹. Trendy a předpoklady byly zpracovateli aktualizovány, přizpůsobeny podmínkám aglomerace a doplněny o podněty z jednání pracovních skupin.

Pro tvorbu strategie je klíčový partnerský přístup. Na základě analýzy stakeholderů (viz kapitola B.7), která proběhla v říjnu 2020, bylo na prosinec 2020 svoláno **diskuzní setkání pracovních skupin**, kde se zejména probíraly hlavní problémy, potenciál a potřeby území za jednotlivá rozvojová témata.

Z analytických prací a diskuzního setkání pracovních skupin následně vyplynuly pro aglomeraci klíčové problémy, potřeby a potenciály, a rozvojová témata. Na základě zmiňovaného byla v prosinci 2020 stanovena **doporučení pro nastavení opatření ITI a vazba na strategické**

¹ Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/CR-2030/Prehled-globalnich-megatrendu.pdf>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

dokumenty. Dokument byl následně podroben písemnému připomínkovému řízení ze strany pracovních skupin.

Zvláštní důraz byl kladen na provázanost celé strategie. Opatření reagují na identifikované problémy, potřeby a potenciály území, které mají svoji oporu v popisu území a analytické části včetně SWOT analýzy.

Zmiňované práce od září do prosince 2020 probíhaly ve spolupráci mezi magistrátem města Liberec a externí společností GaREP, spol s r.o.

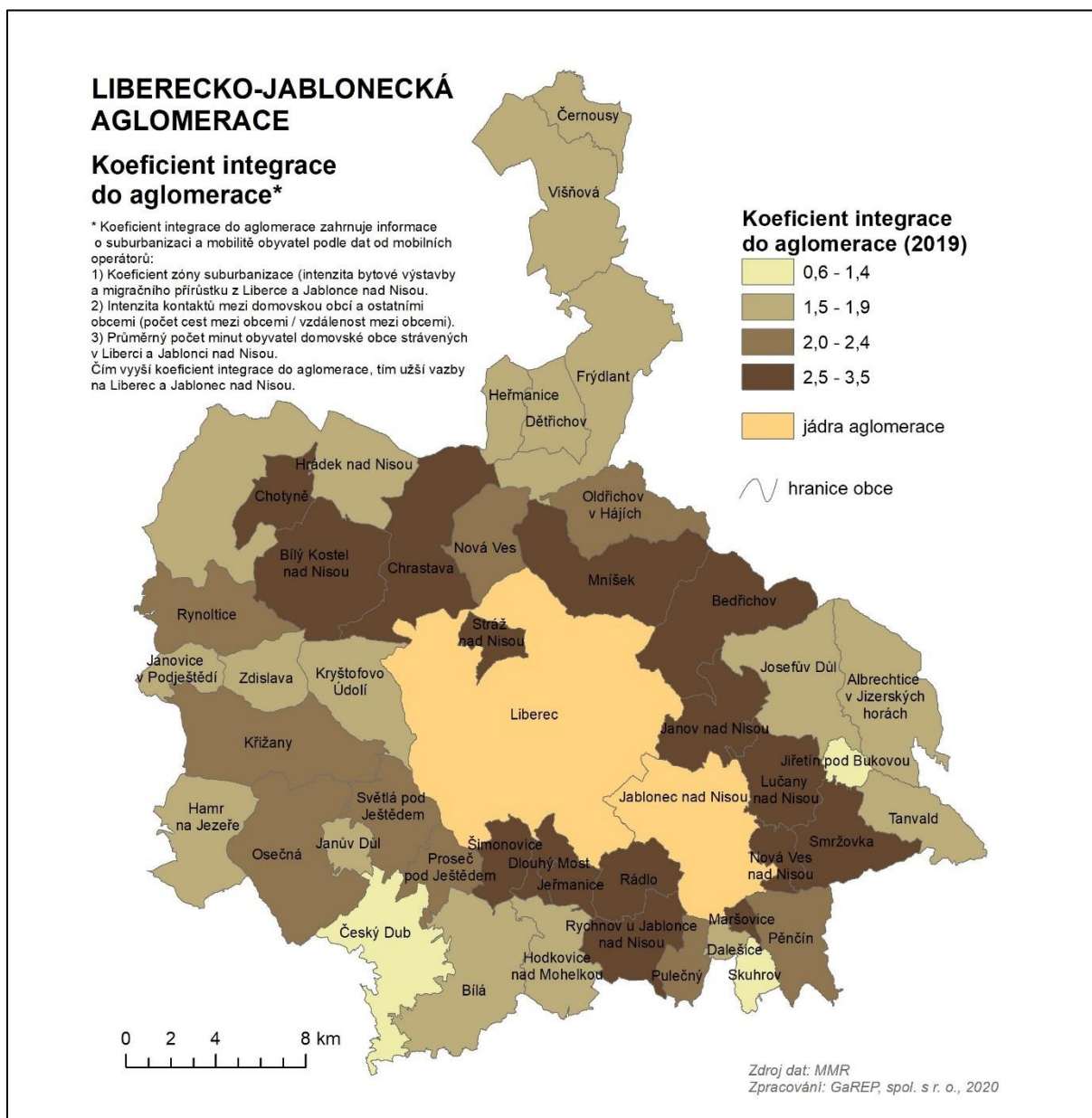

A. POPIS ÚZEMÍ

Vymezení aglomerace

- Liberecko-jablonecká aglomerace je vymezena podle metodiky MMR² dle míry suburbanizace a dat od mobilních operátorů o pohybu obyvatel, na území 47 obcí, zahrnující obce 6 SO ORP (Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Liberec, Tanvald, Železný Brod) v Libereckém kraji (obce blíže viz příloha 1). Co do počtu obcí se jedná o třetí nejmenší aglomeraci ze všech 13 aglomerací a metropolitních oblastí.
- Území aglomerace se celé nachází v Libereckém kraji. Území však není skladebné dle okresů nebo správních obvodů obce s rozšířenou působností (SO ORP). Jediné SO ORP, které plně spadalo do aglomerace, je SO ORP Jablonec nad Nisou. Od 1. 1. 2021 je však součástí SO ORP Jablonec nad Nisou také obec Frýdštejn, která není součástí aglomerace.
- V rámci České republiky se jedná o jednu ze čtyř více jádrových (Liberec a Jablonec nad Nisou) aglomerací a metropolitních oblastí. Nejužší vazby vychází v obcích s dobrou dopravní dostupností na jádrová města a zároveň v obcích, kde probíhá výstavba (započítání suburbanizace). Obce, kde výstavba neprobíhá, nevykázaly tak úzké vazby, přestože se nachází v těsné blízkosti jádrových měst.

² Blíže viz vymezení provedené Ministerstvem pro místní rozvoj (www.mmr.cz, sekce Územní dimenze).

Obr. 1: Koeficient integrace do aglomerace

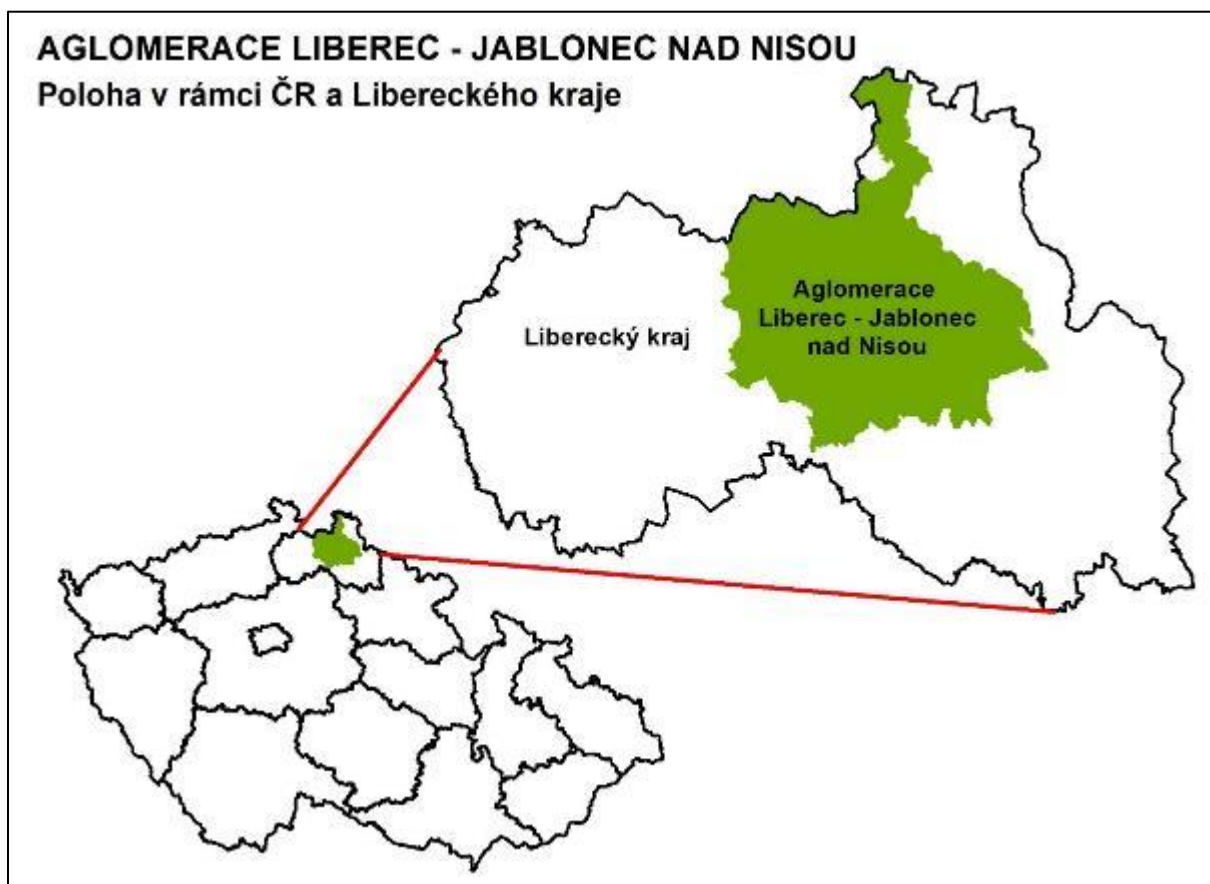
Pramen: Data: MMR, Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, vlastní zpracování

Základní popis území a pozice aglomerace v rámci regionu a České republiky

- Aglomerace má dvě významná jádra: hlavní krajské město Liberec (104 802 obyvatel k 31. 12. 2019) a Jablonec nad Nisou (45 773 obyvatel), Mezi sekundární centra patří co do počtu obyvatel výrazně menší města Hrádek nad Nisou (7 613 obyvatel), Frýdlant (7 565 obyvatel), Chrastava (6 198 obyvatel) a Tanvald (6 531 obyvatel), přičemž Frýdlant a Tanvald jsou obcemi tzv. III. typu – obce s rozšířenou působností.
- Celkový počet obyvatel aglomerace k 31. 12. 2019 byl 221 241 obyvatel, což je 49,9 % obyvatel Libereckého kraje. Co do počtu obyvatel se jedná o 8. největší aglomeraci ze všech aglomerací a metropolitních oblastí.

- Rozloha aglomerace činí 80 616 ha (k 31. 12. 2019), což je 25,5 % rozlohy celého Libereckého kraje. Co do rozlohy se jedná o 5. nejmenší aglomeraci za všech aglomerací a metropolitních oblastí v České republice.
- Průměrná hustota zalidnění aglomerace je ve srovnání s ostatními aglomeracemi a metropolitními oblastmi vysoká – 274,4 obyvatel na km², což je však významně ovlivněno hustotou zalidnění v obou jádrových městech. Ve srovnání s ostatními aglomeracemi a metropolitními oblastmi se jedná o 5. nejvyšší hustotu zalidnění. Hustota zalidnění v celém kraji (140,3 obyvatel na km²) a v celé ČR (134,0 obyvatel na km²) je výrazně nižší.
- Poloha aglomerace nacházející se u česko-polské hranice v severních Čechách je v rámci České republiky excentrická, přesto je dostupnost z Prahy nebo jiných krajských měst v okolí, ale i Polska nebo Německa dobrá.

Obr. 2: Poloha aglomerace
Pramen: vlastní zpracování

B. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část se zaměřuje na zhodnocení situace aglomerace v jednotlivých problémových oblastech. Obsahuje popis stavu rozvoje z pohledu jednotlivých oblastí hospodářského a sociálního života. Zachycuje hlavní trendy vývoje (pozitivní a negativní, vnější a vnitřní) a postihuje vzájemné vazby.

Je založena na dostupných datech, informacích z pracovních skupin a relevantních koncepcích. Nejedná se o komplexní rozbor situace v aglomeraci, ale speciálně se zaměřuje na vybraná problematická témata:

- Lidské zdroje a občanská vybavenost
- Technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost
- Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí
- Cestovní ruch
- Životní prostředí a veřejný prostor
- Správa území

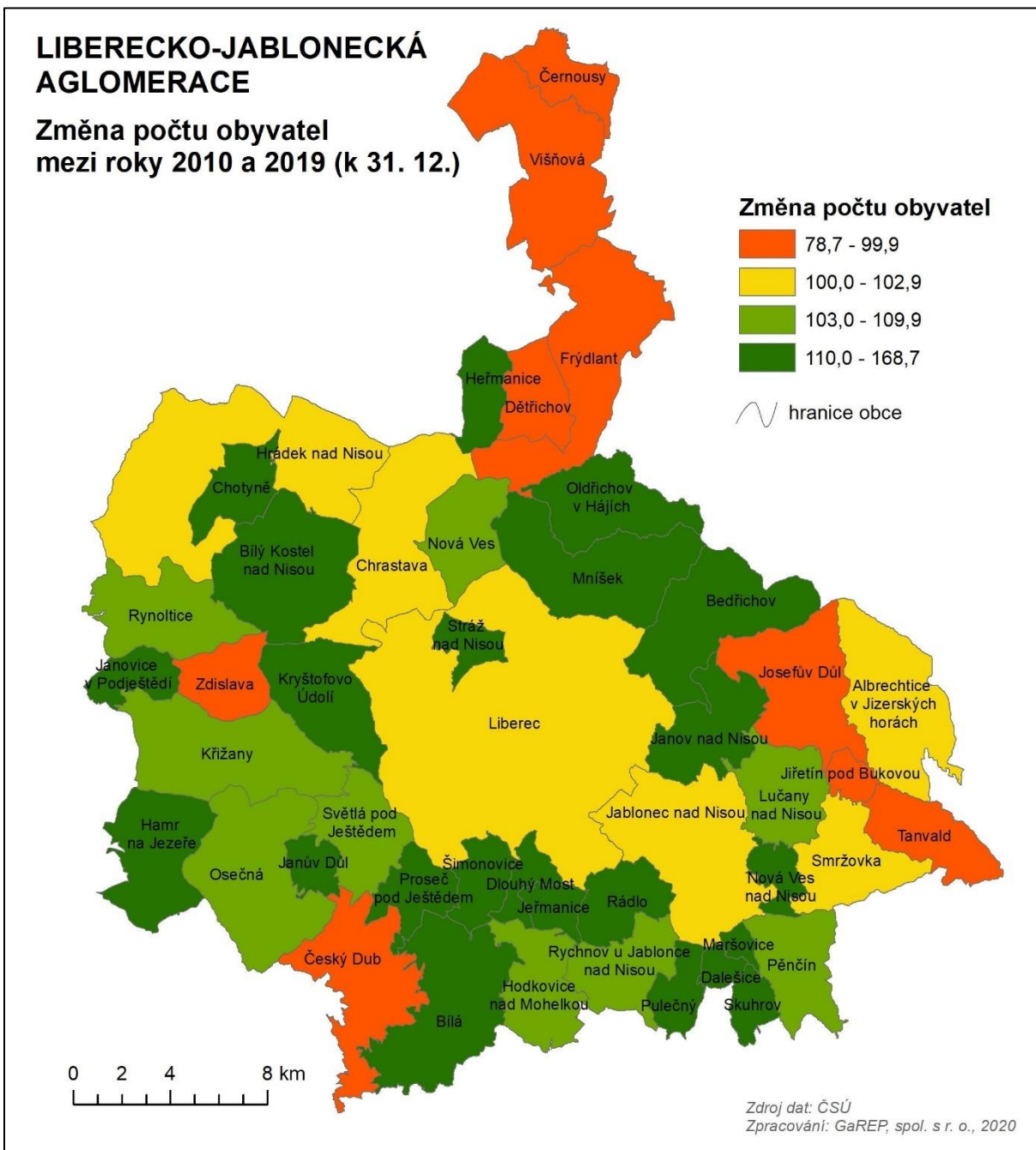
Pro jednotlivá témata je zpracována situační analýza, SWOT analýza a odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030.

B.1 LIDSKÉ ZDROJE A OBČANSKÁ VYBAVENOST

B.1.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Obyvatelstvo

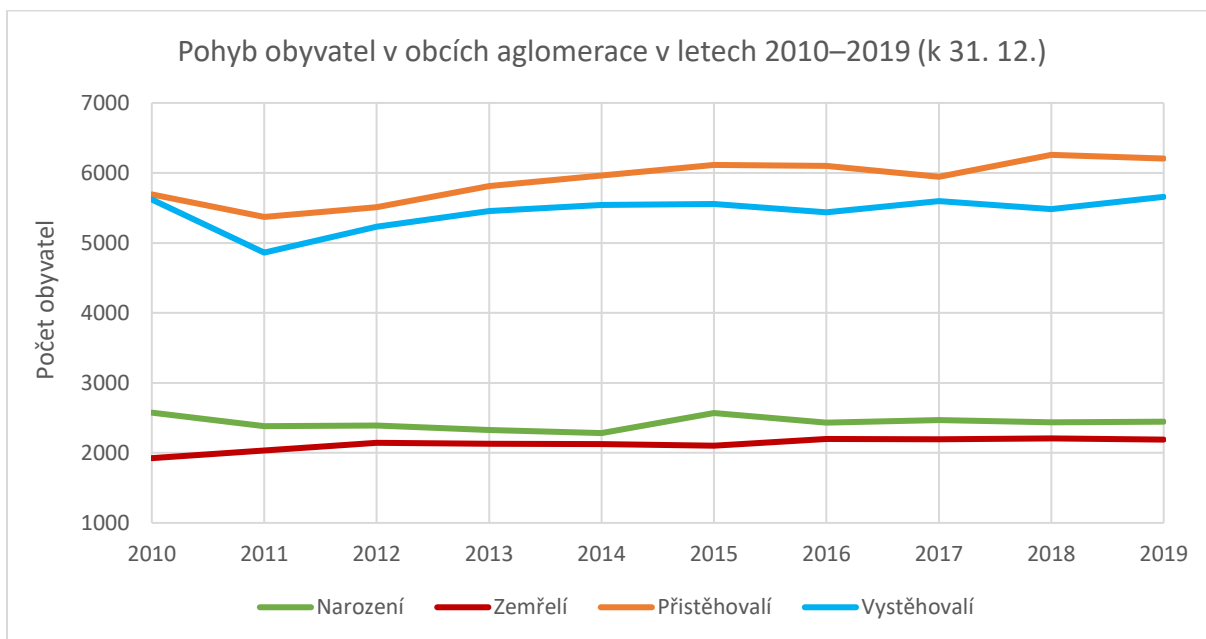
- **Počet obyvatel** na území 47 obcí aglomerace k 31. 12. 2019 byl 221 241, z toho 108 478 mužů (49 %) a 112 763 žen (51 %). Počet obyvatel za posledních 10 let vzrostl o více než 6 tis. osob, přičemž počet obyvatel roste i v obou jádrových městech. Počet obyvatel během posledních 10 let klesl pouze v devíti obcích, z nichž čtyři leží ve Frýdlantském výběžku. Na území celého Libereckého kraje se počet obyvatel za posledních 10 let změnil jen nepatrně – narostl o 3,7 tis. obyvatel, tedy o 0,9 %, za což mají zásluhu převážně obce aglomerace.
- Průměrná hustota zalidnění obcí v aglomeraci k 31. 12. 2019 činila 167,6 obyv./km²; s nárůstem počtu obyvatel narůstá postupně mírně i hustota zalidnění. Nejvyšší hustota zalidnění je v jádrových městech Jablonec nad Nisou (1458,6 obyv./km²) a Liberec (987,9 obyv./km²). V aglomeraci jsou však i tři obce s hustotou zalidnění nižší než 20 obyv./km². Vzhledem k exponovanosti aglomerace je hustota zalidnění vyšší, než je průměr kraje 140,3 obyv./km² a ČR 135,6 obyv./km².
- Dynamika růstu počtu obyvatel byla nejvyšší v posledních 5 letech, mezi roky 2019 a 2014. Počet obyvatel vzrostl téměř o 4 500, tj. o 2 %. Nejvíce dynamicky (o více než 15 %) rostly obce v zázemí města Liberce s dobrou dopravní dostupností na Prahu (Šimonovice, Proseč pod Ještědem, Rádlo).

Obr. 3: Změna počtu obyvatel mezi roky 2010 a 2019

Pramen: ČSÚ, Databáze demografických údajů za obce ČR, vlastní zpracování

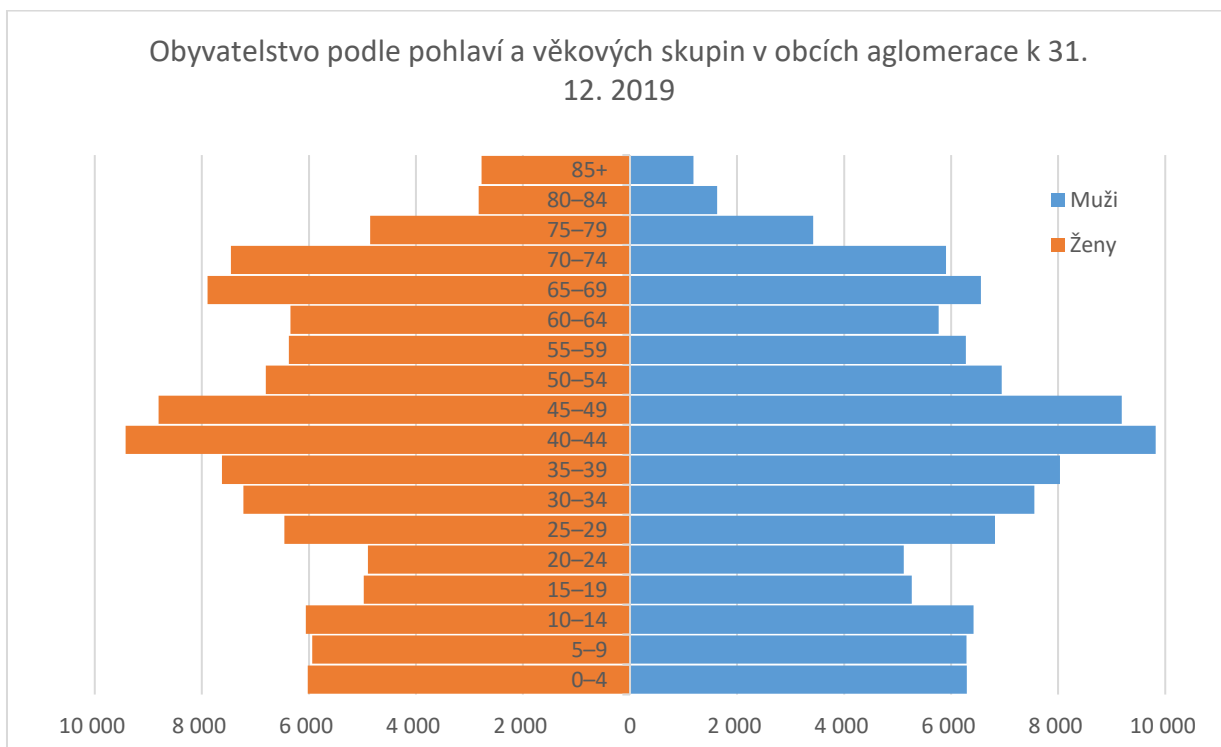
- o **Pohyb obyvatel** na území aglomerace dokládá níže uvedený graf, který znázorňuje trend vývoje počtu živě narozených, zemřelých, přistěhovalých a vystěhovalých. Za posledních 10 let se v obcích aglomerace narodilo 24,3 tis. obyvatel a zemřelo 21,3 tis. obyvatel, přistěhovalo se 59,0 tis. obyvatel a vystěhovalo 54,4 tis. obyvatel. V žádném roce nebyl počet zemřelých vyšší než počet narozených a počet vystěhovalých nebyl vyšší než počet přistěhovalých. Počet obyvatel na území aglomerace tedy mírně roste jak přirozeně, tak migračně.

Obr. 4: Pohyb obyvatel v obcích aglomerace v letech 2010–2019

Pramen: ČSÚ (Databáze demografických údajů za obce ČR) vlastní zpracování

- o **Věková struktura** obyvatel obcí aglomerace je znázorněna věkovou pyramidou, která má regresivní tvar, tzn., že obyvatel v dětské složce je méně než obyvatel v produktivním věku a obyvatelstvo tak bude postupně stárnout.

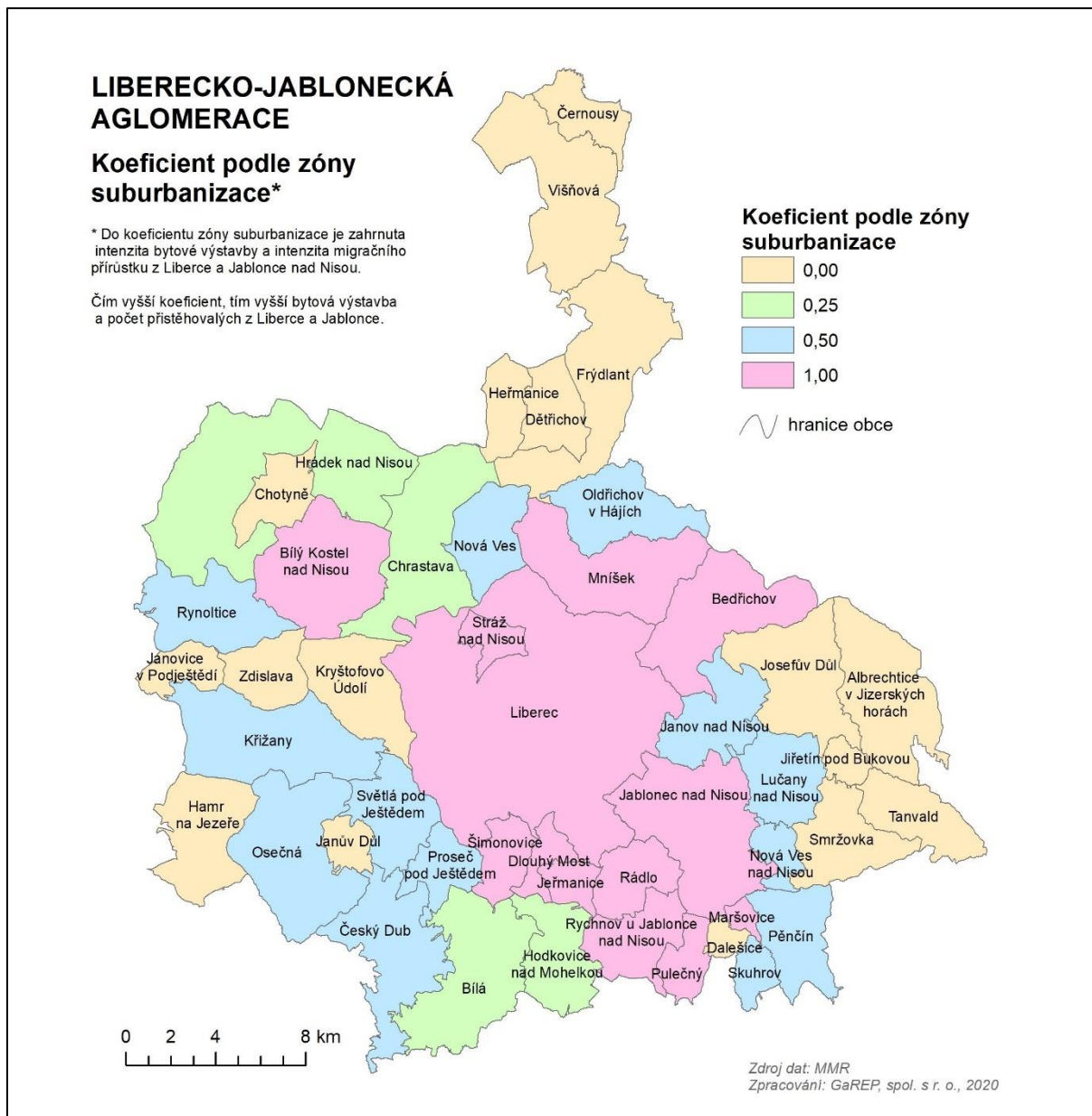

Obr. 5: Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní zpracování

- Stav obyvatelstva na území aglomerace je silně ovlivněn procesem **suburbanizace** z jádrových měst Liberec a Jablonec nad Nisou, což je typické i pro ostatní velká města České republiky. Nově přistěhovalí s sebou do menších obcí přinášejí způsob života typický pro velká města. Noví obyvatelé disponují ekonomickými a sociálními vazbami na jádrová města, což klade silné požadavky zejména na dopravní dostupnost a obslužnost.
- **Suburbanizační zóny (viz obr. 6)** se nachází zejména na jižním úpatí Jizerských hor (Bedřichov a Mníšek) s dobrou dopravní dostupností do Liberce a jižně od Liberce s dobrou dopravní dostupností směrem na Prahu.

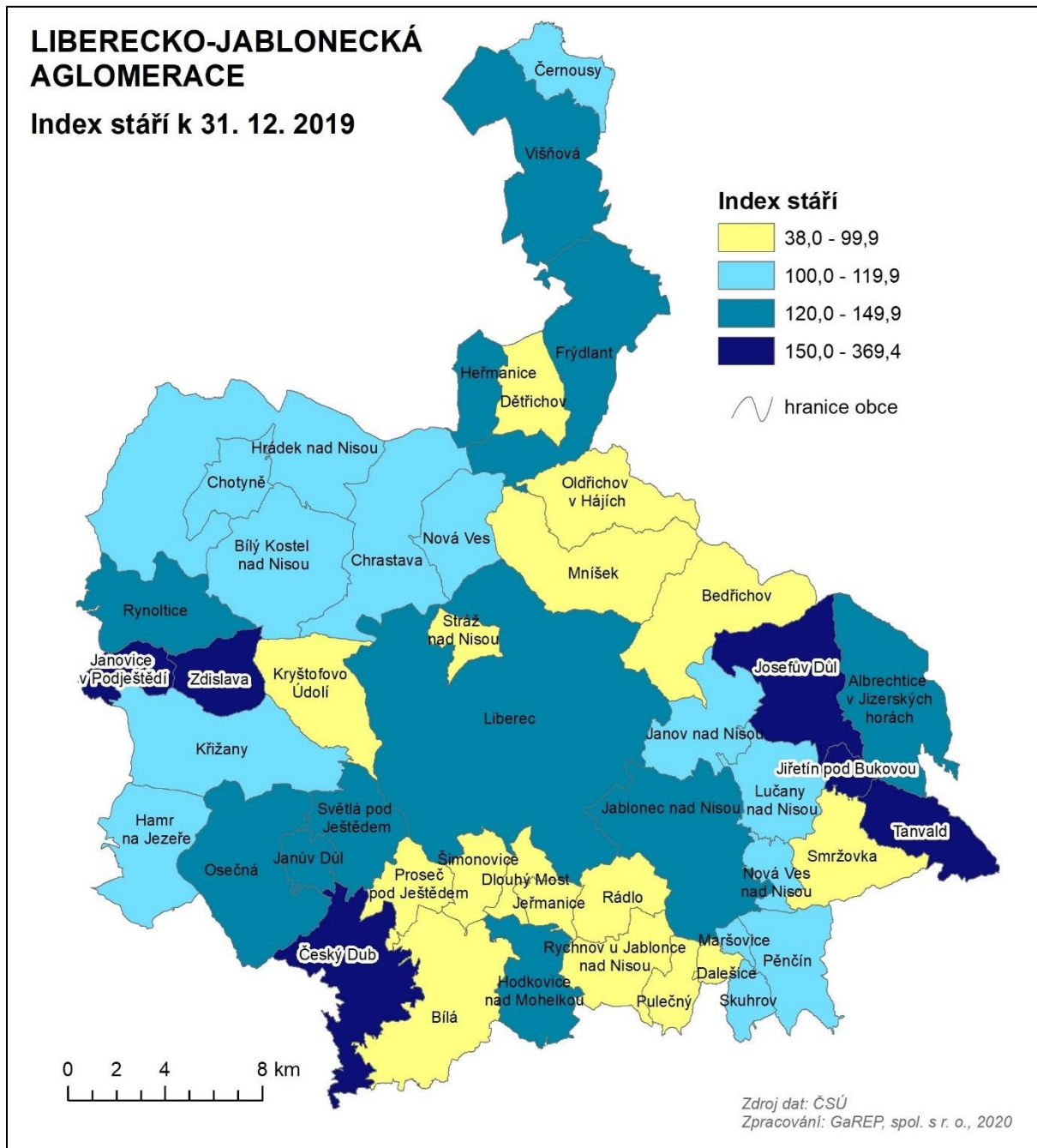
Obr. 6: Koeficient zóny suburbanizace, 2016

Pramen: Data: MMR, Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, vlastní zpracování

- **Průměrný věk** k 31. 12. 2019 dosáhl 41,4 let; stejně jako na území celé ČR postupně mírně roste, je však nižší než průměrný věk v ČR (42,5 let) i v Libereckém kraji (42,3).

- o **Index stáří** obyvatel obcí aglomerace dosáhl k 31. 12. 2019 hodnoty 120,2, u mužů 98,4, u žen 143,2. V aglomeraci bylo ke konci roku 2019 pouze 16 obcí, kde byl index stáří nižší než 100 (tzn. počet dětí byl vyšší než počet osob v seniorském věku). Byly zde však i tři obce, kde byl index stáří vyšší než 200.

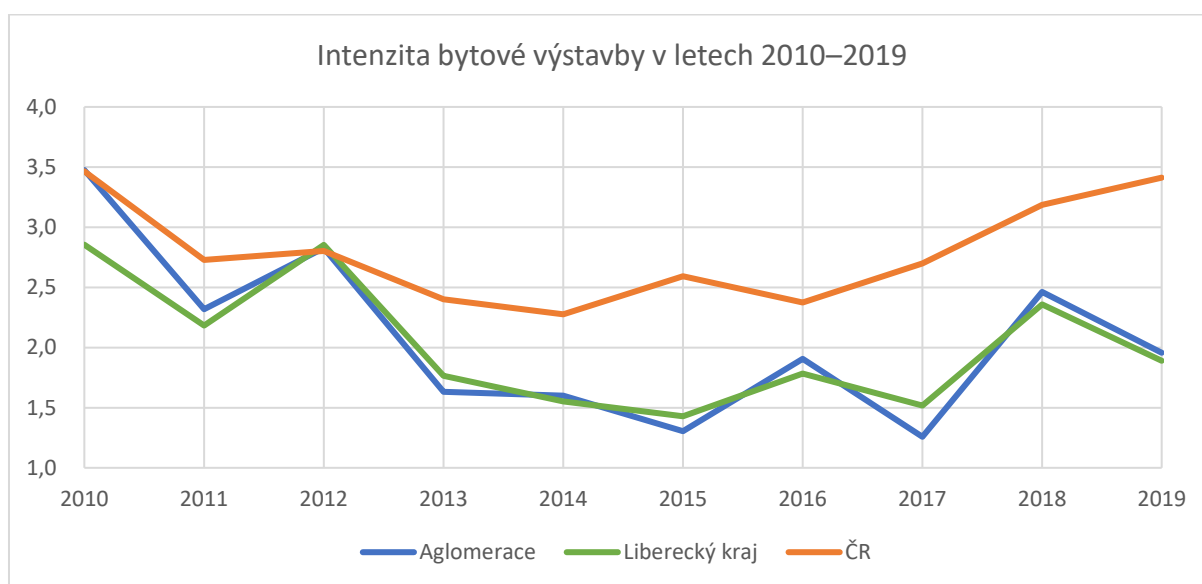

Obr. 7: Index stáří

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní zpracování

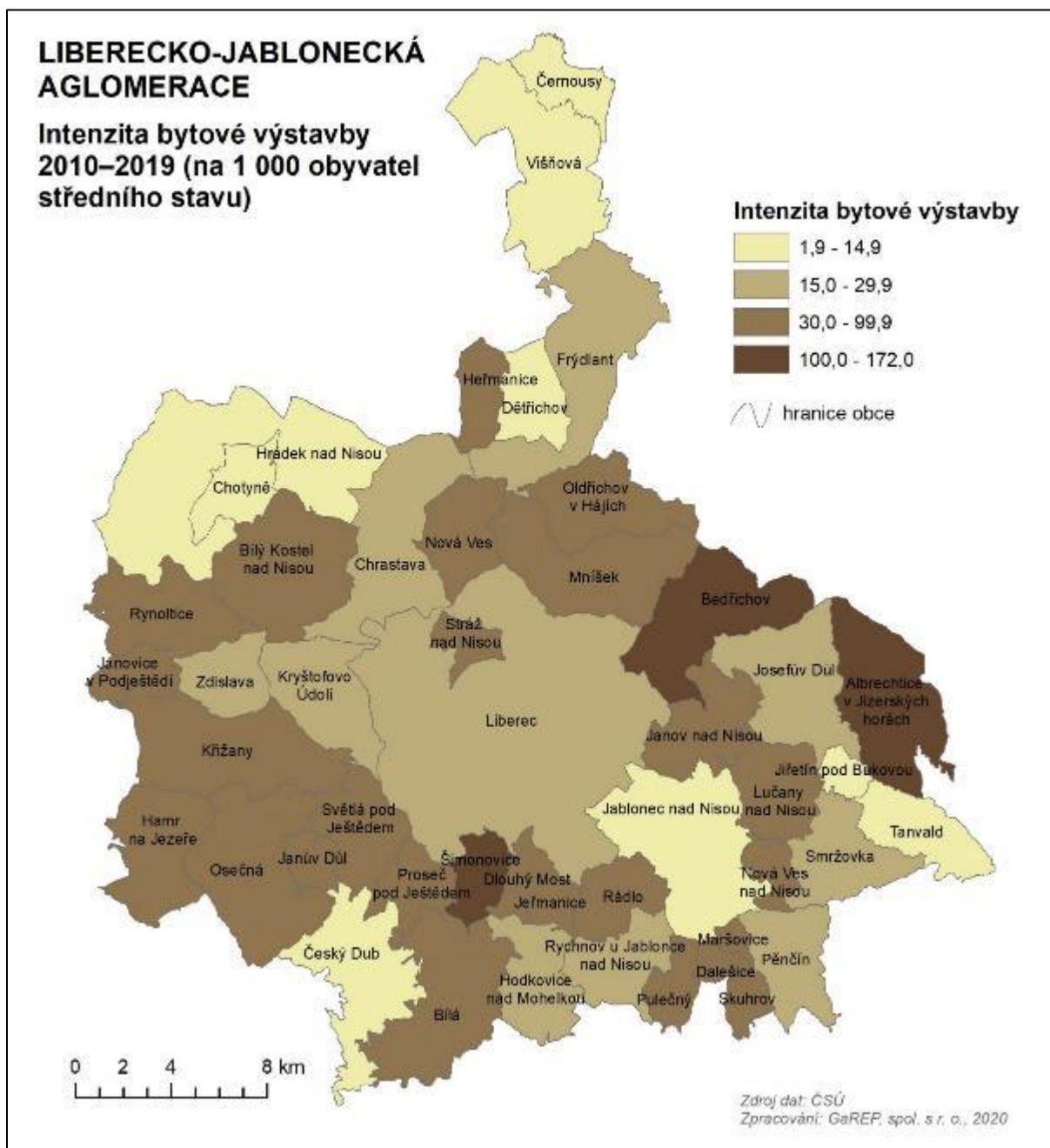
- **Vzdělanostní struktura** vychází z dat SLDB 2011. V obcích aglomerace převažovali obyvatelé nad 15 let se středoškolským vzděláním bez maturity (33,2 %), necelá třetina (30,0 %) obyvatel mělo středoškolské vzdělání s maturitou. Bez vzdělání nebo pouze základní vzdělání mělo 17,8 % a nejméně zastoupeni byli obyvatelé s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním (13,0 %). U 6,0 % obyvatel nebylo vzdělání zjištěno. Ve srovnání s Libereckým krajem je vzdělanostní struktura mírně příznivější (podíl osob s nejméně středoškolským vzděláním s maturitou je v kraji 39,5 %, zatímco v aglomeraci 43,0 %). Rozdíly vzdělanostní struktury aglomerace a ČR jsou minimální. Při SLDB 2021 lze předpokládat zlepšení vzdělanostní struktury ve všech zmíněných územích.
- **Index ekonomického zatížení** (poměr počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku) obyvatel obcí aglomerace dosáhl k 31. 12. 2019 hodnoty 58,3. To znamená, že počet osob v neproduktivním věku přesahuje počet obyvatel v produkčním věku. Do budoucna lze se zvyšováním podílu osob ve věku nad 65 let předpokládat zvyšování tohoto ukazatele.
- **Bytová výstavba** má za posledních 10 let v obcích aglomerace kolísavý trend. Nejvyšší počet dokončených bytů byl evidován v roce 2010 (748 dokončených bytů), naopak nejnižší v roce 2017 (276 dokončených bytů), v průměru bylo dokončeno 451 bytů za rok. Za sledované desetileté období se samotné město Liberec podílí na počtu dokončených bytů více než 40 %, společně s Jabloncem nad Nisou pak více než 50 %. Intenzita bytové výstavby na území aglomerace a Libereckého kraje je v podstatě totožná, ve srovnání s intenzitou bytové výstavby za ČR je od roku 2013 do současnosti mírně nižší.

Obr. 8: Intenzita bytové výstavby

Pramen: ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/bvz_cr), vlastní zpracování

- **Intenzita bytové výstavby na 1 000 obyvatel středního stavu za roky 2010–2019** jev obou jádrových městech spíše nižší. Vyšších hodnot dosahují obce v okruhu Liberce (proces suburbanizace) a také obce, které jsou atraktivní z hlediska cestovního ruchu (např. Bedřichov, Albrechtice v Jizerských horách).

Obr. 9: Intenzita bytové výstavby

Pramen: ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/czso/bvz_cr), vlastní zpracování

System zdravotnictví

- Nejvýznamnějším poskytovatelem **zdravotní péče** na území aglomerace je Krajská nemocnice Liberec, jejíž součástí je i Nemocnice Frýdlant. Podle Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 jsou hlavním problémem pro libereckou nemocnici nevhodné prostorové podmínky, nevyhovující stav inženýrských sítí a špatný technický stav budov. Potřebná je i postupná obnova a modernizace přístrojového vybavení. Na území aglomerace se dále nachází okresní Nemocnice Jablonec nad Nisou (menší, avšak moderní zařízení okresního významu, kde probíhá výstavba nového pavilonu). Nemocnice (soukromá) se nachází i v Tanvaldu s mikroregionálním významem.

- o **Počet lůžek ve zdravotnických zařízeních** přepočtený na obyvatele je pod republikovým průměrem, stejně jako počet lékařů a ošetrovatelského personálu.
- o **Hospicovou péči** zajišťuje Hospic sv. Zdislavy v Liberci. Na území aglomerace se nachází lůžka psychiatrické péče při Krajské nemocnici Liberec. Schází centra duševního zdraví. Existuje nedostatek péče na pomezí sociálních a zdravotních služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Schází provázanost zdravotních a sociálních služeb.
- o Podobně jako v celé republice se aglomerace potýká s nedostatkem **zubařů**, kteří jsou nerovnoměrně rozloženi a **praktických lékařů** (zejména dětských, hlavně na Frýdlantsku).
- o Problém je zejména v nerovnosti **dostupnosti zdravotní péče** mezi městy a venkovem. Drtivá většina zdravotnických zařízení se nachází v Liberci (425) a Jablonci nad Nisou (188).

Tab. 1: Obce s 5 a více zdravotnickými zařízeními

Obec	Počet zdravotnických zařízení
Liberec	425
Jablonec nad Nisou	188
Tanvald	32
Frýdlant	29
Hrádek nad Nisou	20
Chrastava	11
Smržovka	10
Český Dub	9
Hodkovice nad Mohelkou	9
Osečná	7
Rychnov u Jablonce nad Nisou	6

Pramen: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb

- o V aglomeraci, podobně jako v celé republice, rostou počty **duševních onemocnění** u dětí i dospělých. Existuje přitom nedostatek odborných pracovníků zejména psychiatrů, klinických psychologů a sester.

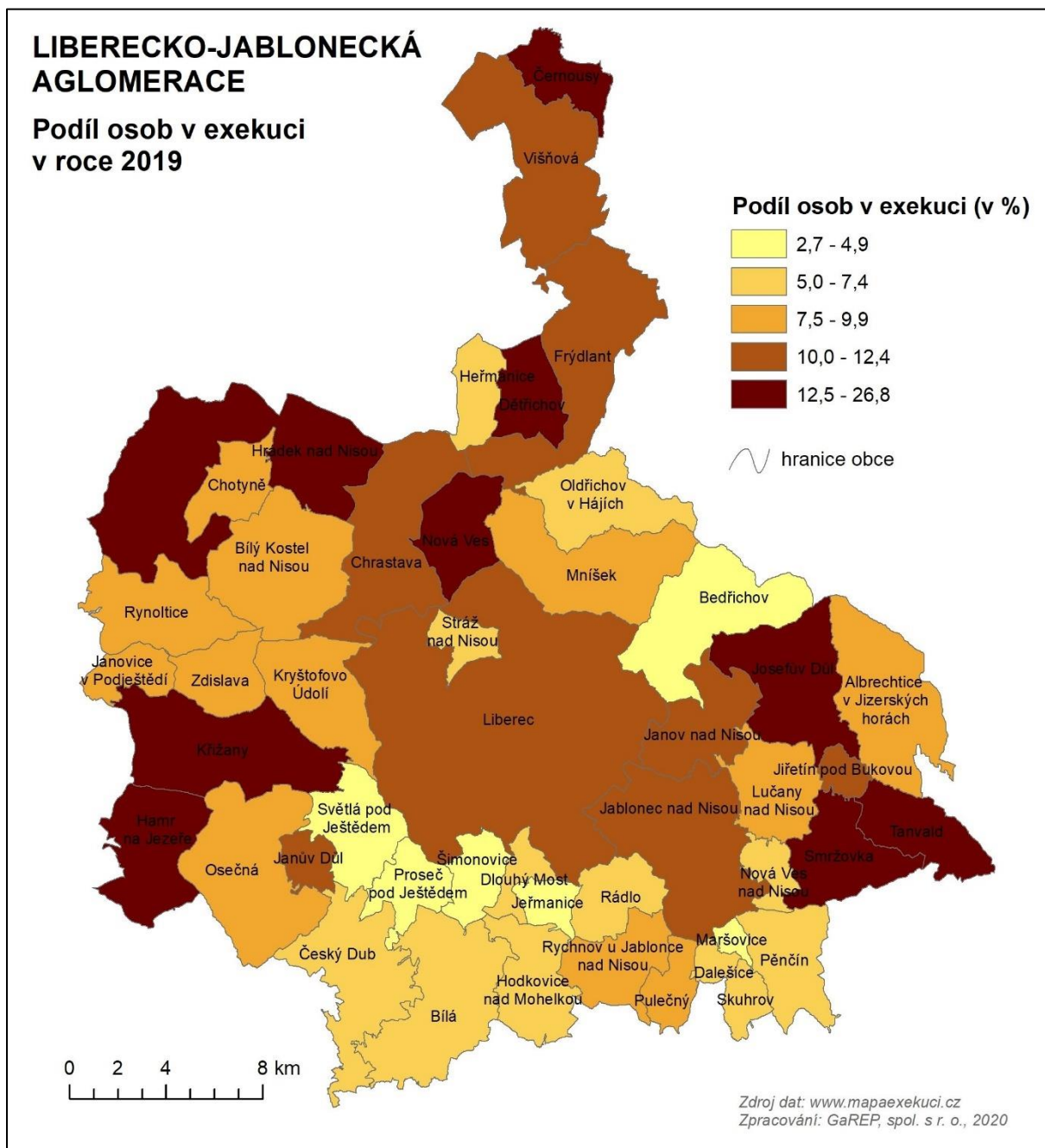
Sociální oblast

- o Na území aglomerace se nachází řada **sociálně vyloučených lokalit** jak na Liberecku, tak na Tanvaldsku, Frýdlantsku i Jablonecku. Ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování fungují tzv. Lokální partnerství³ v těchto lokalitách.
- o **Podíl osob v exekuci** se v obcích aglomerace výrazně liší, a to od hodnoty 2,66 % ve Světlé pod Ještědem až po 26,83 % v Černousech. Z hlediska prostorového rozložení jsou vyšší hodnoty spíše na severu území. Průměrný podíl osob v exekuci za celou aglomeraci

³ Lokální partnerství je platforma, na které dochází k pravidelnému setkávání zástupců samosprávy, státní správy, neziskového sektoru a dalších aktérů, kteří jsou nebo mohou být angažováni v procesu sociálního začleňování v obci. Řeší strategické plány a konkrétní projekty pro podporu sociálního začleňování.

je 8,9 %, což je mírně méně než v celém kraji (10,6 %) a srovnatelné s celou ČR (8,7 %).
Schází dluhové poradenství v menších městech aglomerace.

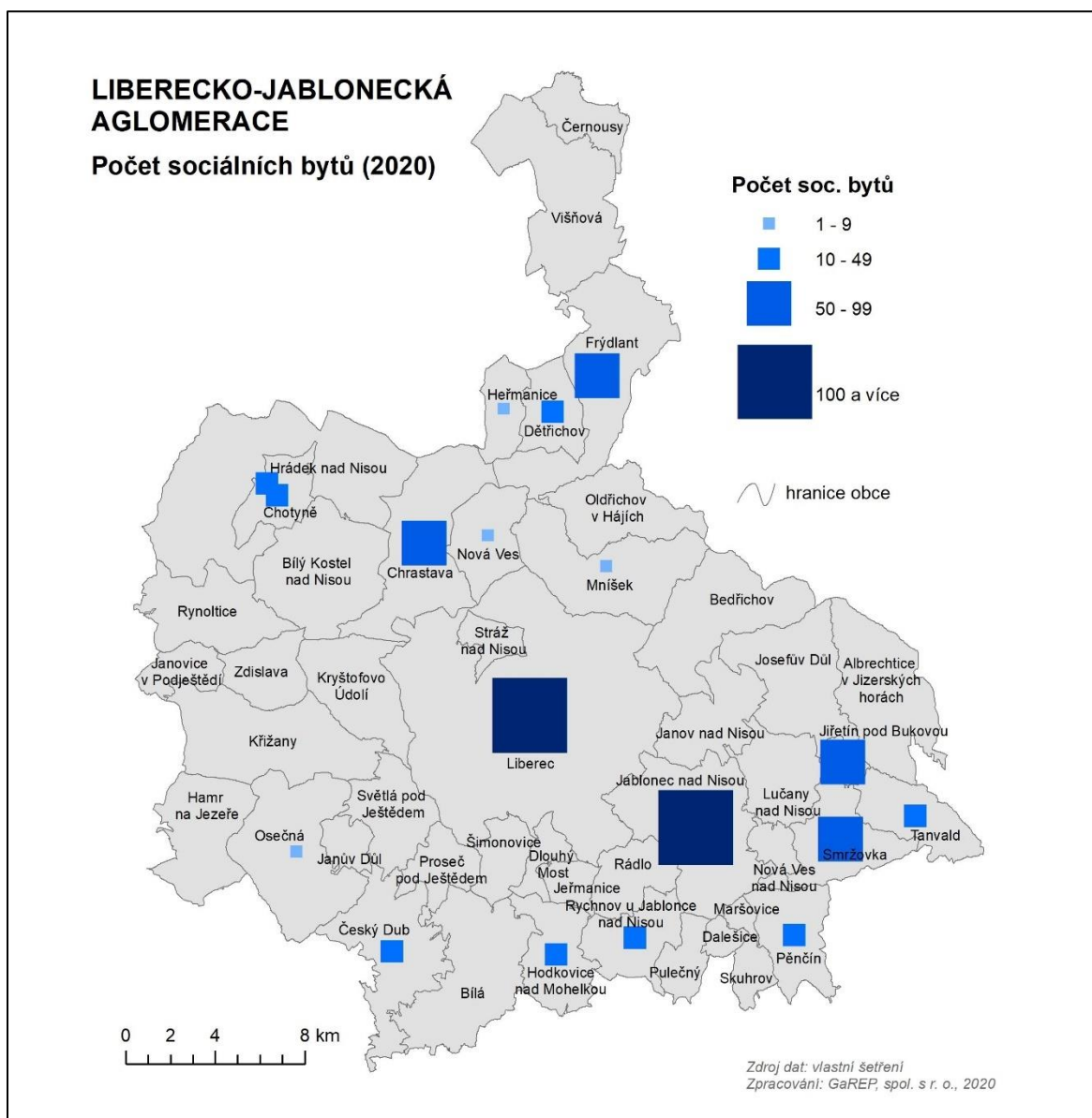
Obr. 10: Podíl osob v exekuci

Pramen: mapaexekuci.cz, vlastní zpracování

- Podle informací z jednotlivých obcí se na území aglomerace nachází více než 2 500 **sociálních bytů**, drtivá většina (80,5 %) v Liberci a Jablonci nad Nisou. Ve více než polovině obcí není žádný sociální byt, v ostatních obcích se jedná o desítky bytů. Nejvíce sociálních bytů je určeno pro seniory (domy s byty zvláštního určení, kde je poskytována pečovatelská služba), následované domovy pro osoby se zdravotním postižením a azylovými domy.

- Schází **prostupnost sociálního bydlení**⁴ – v ubytovnách se nachází lidé, kteří by mohli být umístěni v sociálních bytech, lidé z ubytoven nedosáhnou na komerční nájem, zůstávají tak v ubytovnách.

Obr. 11: Počet sociálních bytů

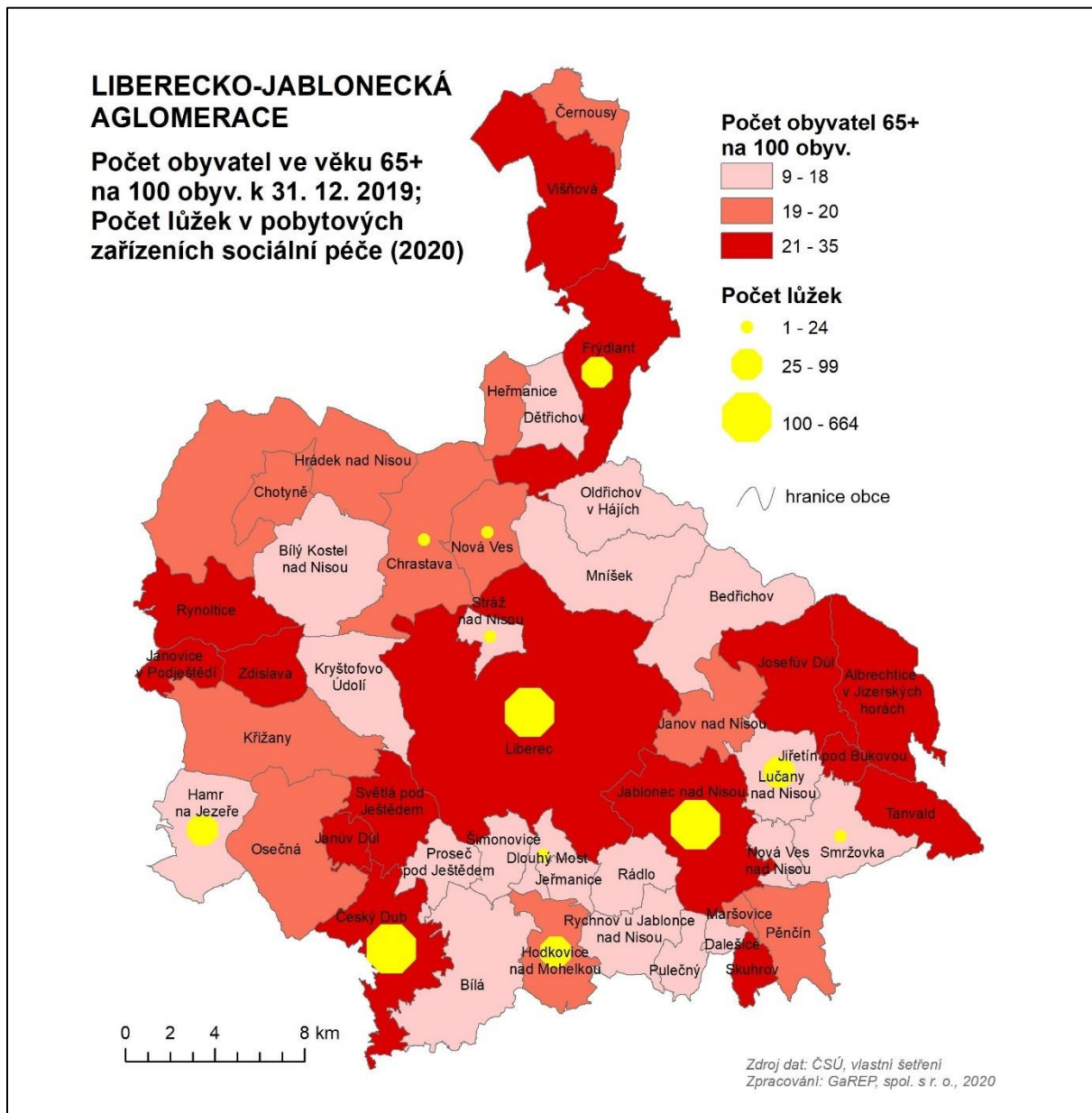
Pramen: vlastní šetření

- Dle katalogu **sociálních služeb** v Libereckém kraji se na území aglomerace nachází bohatá síť sociálních služeb.
- Dle provedeného šetření se na území aglomerace nachází celkem 1 300 lůžek v **pobytových zařízeních sociální péče**. Nejvíce v Liberci (644) a Jablonci nad Nisou (277). Nejčastěji se jedná o domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem (celkem 770 lůžek).

⁴ Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým, včetně lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřenou výši svých příjmů.

- V aglomeraci existuje v oblasti **kapacit sociálních služeb** zejména nedostatek kapacit v domovech pro seniory, nedostatek kapacit chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním a jiným zdravotním postižením a nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním hlavně na Frýdlantsku a Tanvaldsku. Služby pro zdravotně postižené se nachází zejména v Liberci.
- **Podíl seniorů** (obyvatel ve věku nad 65 let), kteří jsou nejtypičtějším uživateli výše zmíněných služeb, na všech obyvatelích činí 20,1 %. Nejstarší obyvatelstvo se nachází na okraji aglomerace (v Janovicích v Podještědí, Jiřetíně pod Bukovou a Josefově Dole). Naopak nejmenší podíl vykazují obce v okolí Liberce.

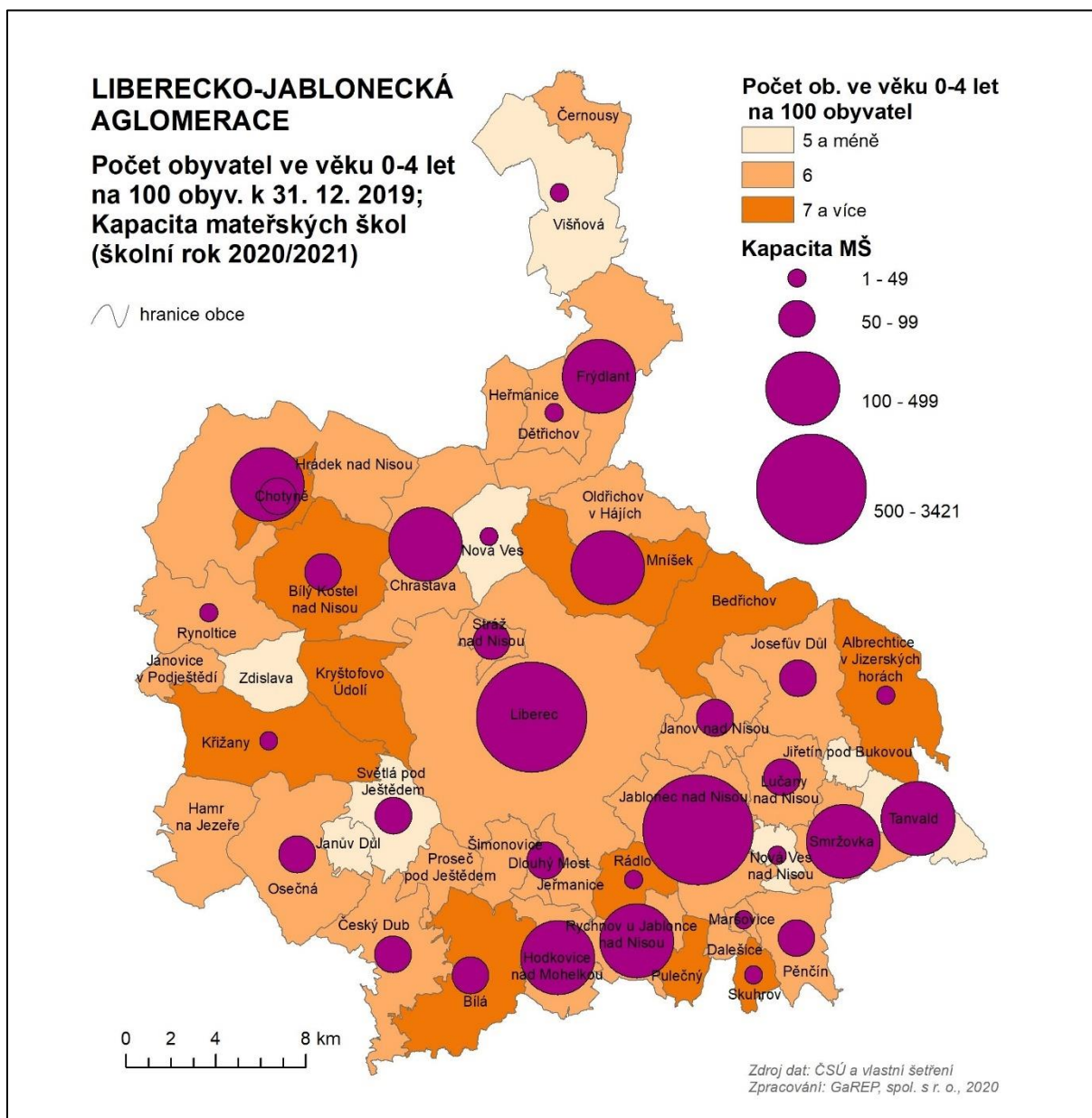
Obr. 12: Počet obyvatel ve věku 65+ na 100 obyv. a počet lůžek v pobytových zařízeních sociální péče

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření

Školství

- Na území aglomerace se nachází **Technická univerzita v Liberci** ve školním roce 2020/2021 s přibližně 6400 studenty. Má technické i humanitní zaměření. Součástí je fakulta strojní; textilní; přírodovědně-humanitní a pedagogická; ekonomická; umění a architektury; mechatroniky, informatiky a mezioborových studií; zdravotních studií a Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace). Necelá třetina studentů patří pod technicky zaměřené fakulty. Na území se dále nachází soukromé vysoké školy.
- Podobně jako v celé České republice se aglomerace potýká s **nízkým zájmem o technické a řemeslné obory**. Specifikem aglomerace s národním významem je přítomnost uměleckořemeslných oborů s výukou zpracování skla, bižuterie, kovů a drahých kamenů.
- Kapacity **mateřských škol** se v minulosti (před přibližně 10 lety) díky populačnímu růstu dostaly pod tlak. V současné době jsou na většině území dostatečné a odolávají nejvyššímu počtu narozených dětí v roce 2015 a stále se zvyšujícímu počtu přistěhovalých. Kapacity jsou nejvíce napjaté zejména v obcích v okolí Liberce, Hrádku nad Nisou nebo Rychnově u Jablonce nad Nisou. V obcích s novou výstavbou se počítá s další potřebou navýšení kapacit. Síť mateřských škol je doplněna řadou soukromých mateřských škol včetně mateřských škol se speciálním zaměřením.
- Kapacity jsou také stále potřeba v souvislosti s přijímáním **dvouletých dětí**, snižováním počtu dětí ve třídě s ohledem na děti s hendikepem nebo naopak s nadáním.
- **Počet obyvatel ve věku 0–4 let** na 100 obyv. k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 5,6 %. Nejvyšší podíl těchto dětí je ve Skuhrově (7,6), Bedřichově (7,4) a Kryštofově Údolí (7,3), což může naznačovat zvýšený tlak na zajištění dostatečných kapacit mateřských školek. Naopak nejmenší podíl nejmladších dětí je na Frýdlantsku nebo Tanvaldsku.

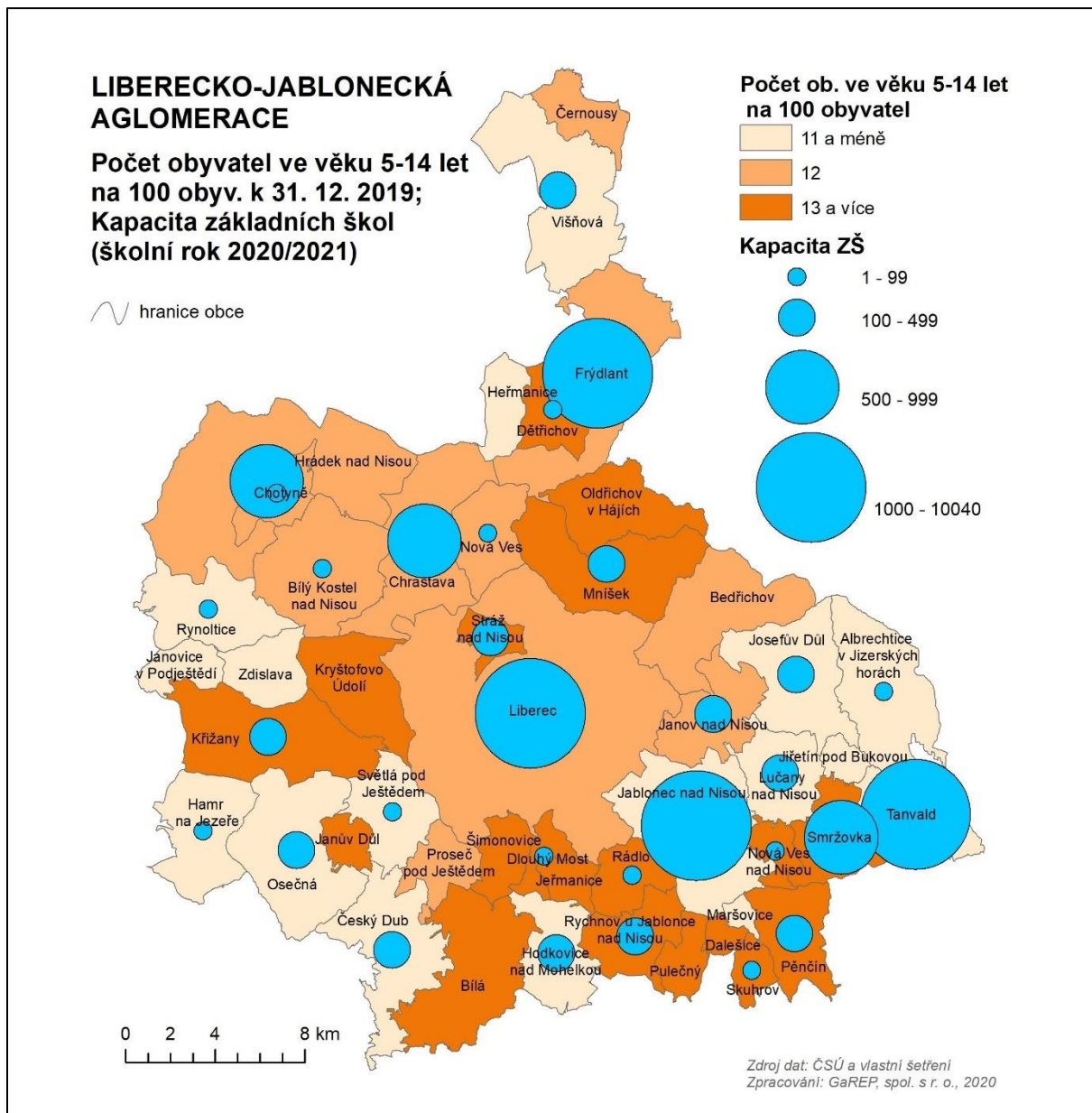
Obr. 13: Počet obyvatel ve věku 0-4 let, kapacity mateřských škol

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>). vlastní šetření

- Kapacity **základních škol** jsou na většině území dostatečné. Nedostatek kapacit je průběžně řešen. Vyskytují se však lokální problémy např. v Šimonovicích a Dlouhém Mostě, resp. v jejich spádových školkách v jižní části města Liberec. Doplnění kapacit je potřeba např. i v Jablonci nad Nisou nebo Hrádku nad Nisou. V celé aglomeraci panuje špatný technický stav školních budov. Síť základních škol je doplněna řadou soukromých základních škol včetně škol se speciálním zaměřením.
- Problémy s kapacitami panují u **speciálních škol**, kde je potřeba menší počet dětí ve třídě. Obdobný trend existuje i na základních školách, protože stoupá počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- V souvislosti s přechodem na online výuku v době pandemie COVID-19, která začala v březnu 2020, se projevily nedostatečné technické parametry **připojení k internetu**. Postupně také zastarává technika a schází finanční prostředky a lidské zdroje na její pravidelnou obměnu.
- **Počet obyvatel ve věku 5–14 let** na 100 obyvatel k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 11,2 %. Vůbec nejvyšší podíl je v obcích v okolí Liberce s dobrou dopravní dostupností a v obcích v blízkosti Jizerských hor, což napovídá o zvýšeném tlaku na základní školy. Naopak menší podíl je na okraji aglomerace.

Obr. 14: Počet obyvatel ve věku 5–14 let, kapacity základních škol

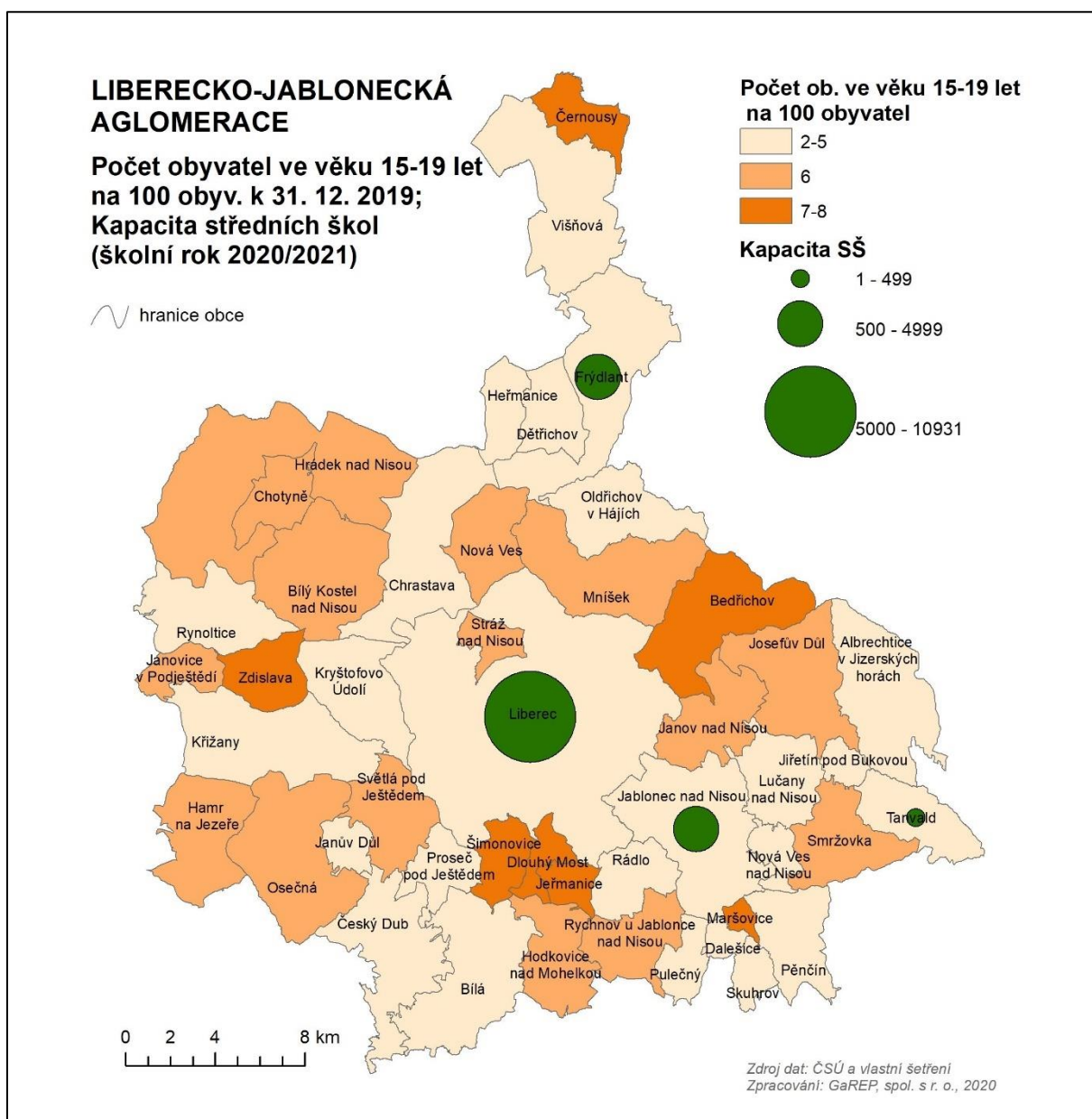
Pramen: ČSÚ, (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření

- Populační růst z minulých let se postupně projevuje i na **středních školách**. Střední školy (veřejné i soukromé) s rozmanitým zaměřením oborů (zastoupeny jsou všechny běžné

druhy středních škol a oborů včetně např. textilních, lesnických, hospodářských, designerských nebo sportovních..) se nachází v Liberci, Jablonci nad Nisou, Frýdlantu a Tanvaldu. Specifikem aglomerace je přítomnost uměleckoprůmyslových škol, sklářských a bižuterních oborů.

- Střední školy, stejně jako základní, čelí **nezájmu dětí o technické obory**. Lepší se technické zázemí středních škol i celková úroveň technického vzdělávání, je však potřeba dále pokračovat ve zlepšování.
- **Počet obyvatel ve středoškolském věku 15–19 let** na 100 obyvatel k 31. 12. 2019 činí v aglomeraci 4,6 %. Obce s vyššími a nižšími podíly jsou rovnoměrně rozloženy po aglomeraci.

Obr. 15: Počet obyvatel ve věku 15–19 let, kapacity středních škol

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření

- V oblasti **neformálního a zájmového vzdělávání** hraje důležitou roli přítomnost science centra iQLANDIA. Hlavní činností jsou vzdělávací programy pro školy. Součástí je planetárium, FabLab (bloková technická výuka). Nejedná se však o jedinou organizaci. Kromě iQLANDIA hrají v neformálním a zájmovém vzdělávání důležitou roli např. také střediska volného času, domy dětí a mládeže, Zoologická zahrada Liberec, Botanická zahrada Liberec nebo hrady a zámky.

B.1.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S1: Dlouhodobý mírný růst počtu obyvatel přirozenou i migrační cestou○ S2: Existující základní síť sociálních služeb včetně organizací poskytující terénní paliativní péči○ S3: Přítomnost úředních a odborných kapacit pro sociální inovace v Liberci a Jablonci nad Nisou○ S4: Dobrá dostupnost mateřských i základních škol○ S5: Dobrá dostupnost středních škol s rozmanitými obory○ S6: Přítomnost vysoké školy s technickými obory○ S7: Přítomnost organizací zajišťujících zájmové a neformální vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">○ W1: Nižší intenzita bytové výstavby○ W2: Nedostatečné kapacity pobytových sociálních služeb (domovů pro seniory, chráněného bydlení atp.)○ W3: Nedostatek sociálního bydlení○ W4: Nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním a jinými potížemi zejména na Frýdlantsku a Tanvaldsku○ W5: Růst počtu duševně nemocných a osob s jinými obtížemi, nedostatek odborných pracovníků (psychiatrů, klinických psychologů a sester)○ W6: Nedostatek služeb na pomezí zdravotní a sociální péče pro osoby ohrožené sociálním vyloučením○ W7: Vysoké zatížení exekucemi zejména na Liberecku, Frýdlantsku, Tanvaldsku a Jablonecku○ W8: Chybějící dluhové poradenství v menších městech aglomerace○ W9: Nedostatek praktických lékařů, koncentrace zubařů do větších měst○ W10: Nezájem o sociální podnikání○ W11: Lokálně nedostatečné kapacity mateřských a základních škol○ W12: Nízký zájem o technické obory○ W13: Špatný technický stav školních budov○ W14: Špatný stav digitalizace ve školách

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">o O1: Rozvoj technologií pro online výukuo O2: Rozvoj sociálních inovacío O3: Inspirace příklady dobré praxe ze zahraničí v oblasti sociální péčeo O4: Lepší nastavení dotační podpory pro sociální bydlení a podnikání (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)	<ul style="list-style-type: none">o T1: Zvyšování podílu osob v seniorském věku bude vytvářet tlak na kapacitu sociálních a zdravotnických služebo T2: Pokračující trend suburbanizaceo T3: Zvyšující se počet duševních onemocnění v souvislosti s civilizačními nemocemi

B.1.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- o **Stárnutí obyvatel** → Budou se zvyšovat nároky na sociální a zdravotní služby v aglomeraci, skupina osob ve věku 65+ bude vyžadovat více aktivit pro trávení volného času, vzdělávání a účast na veřejném životě.
- o **Růst vzdělanosti obyvatel** → Budou se zvyšovat nároky na školská zařízení a kvalitu jejich výuky.
- o **Virtualizace světa + Zvyšující se dostupnost technologií** → Postupně se zvyšuje význam technologií ve vzdělávání, což nutnost distanční výuky v souvislosti s epidemií Covid-19 urychlila.
- o **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost.
- o **Zlepšení péče obyvatel o vlastní zdraví** → Budou se zvyšovat rozdíly mezi péčí o zdraví mezi „průměrnou“ populací a osobami ze sociálně slabších vrstev.
- o **Vyšší hrozba civilizačních chorob a epidemií** → Budou se zvyšovat nároky na zdravotní služby a jejich kvalitu a připravenost na pandemické situace.

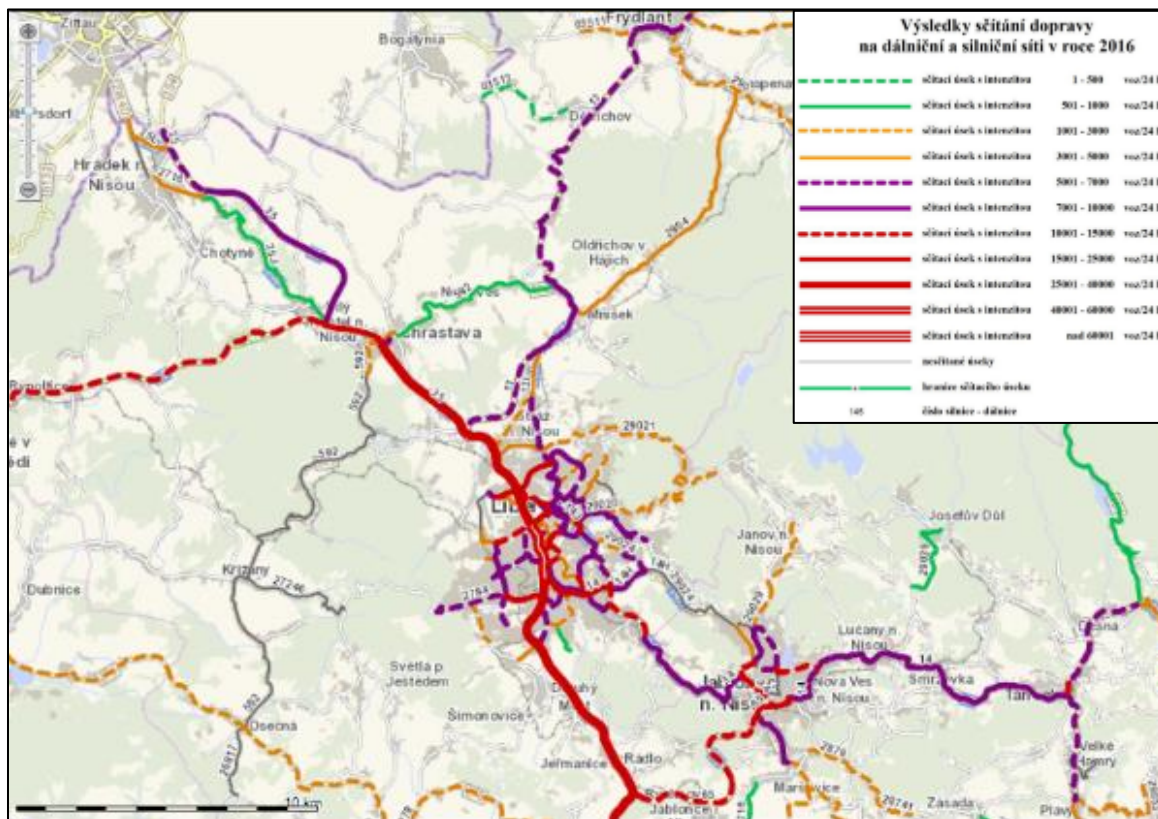

B.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST A DOSTUPNOST

B.2.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Dopravní dostupnost

- **Dopravní dostupnost** aglomerace je zajištěna zejména silnicí I. třídy I/35, která vede z Turnova přes Liberec na Chrastavu jako silnice pro motorová vozidla a dále jako silnice I. třídy I/35 směrem do Německa. Jedná se o pokračování dálnice D10, která zajišťuje napojení aglomerace na Prahu. Spojení s Ústeckým krajem zajišťuje silnice I/13, která vede z Chrastavy přes Rynoltice dále směrem na Děčín. Opačným směrem tato silnice zajišťuje dostupnost Frýdlantska a spojení s Polskem. Tanvaldsko je obsluženo silnicemi I/14 vedoucí z Liberce do Královéhradeckého kraje a I/10, která vede z Turnova. Dostupnost Jablonce nad Nisou a Rychnova u Jablonce nad Nisou zajišťuje silnice č. I/65.
- K hlavním **hraničním přechodům** zajišťujícím spojení s okolními státy patří hraniční přechod Hrádek nad Nisou / Sieniawka na silnici I/35 a hraniční přechod Habartice / Zawidów (těsně za hranicemi aglomerace) na silnici I/13.
- **Dopravní dostupnost** Tanvaldska a Frýdlantska je relativně špatná. Tanvaldsko je dostupné zejména po silnici I/14, která vede přes území intravilánů obcí. Frýdlantsko je dostupné pouze po jedné celoročně sjízdné silnici I/13 se značným převýšením. Nejkratší spojnice mezi Tanvaldskem a Frýdlantskem bývá v zimním období uzavřena.
- Nejvyšší **intenzita dopravy** a s tím spojené negativní vlivy panuje na silnici pro motorová vozidla I/35, která je již zejména na území města Liberec na hraně kapacit. S ohledem na hluk a bezpečnost dopravy jsou problematické silnice, které vedou přímo přes obce, které nemají dořešený obchvat. Jedná se např. o Mníšek, Frýdlant a obce ležící na tahu I/14 včetně Tanvaldu. Schází obchvat města Jablonce nad Nisou.
- Intenzita dopravy se zvyšuje, s čímž souvisí i zvyšující se **počet dopravních nehod**.

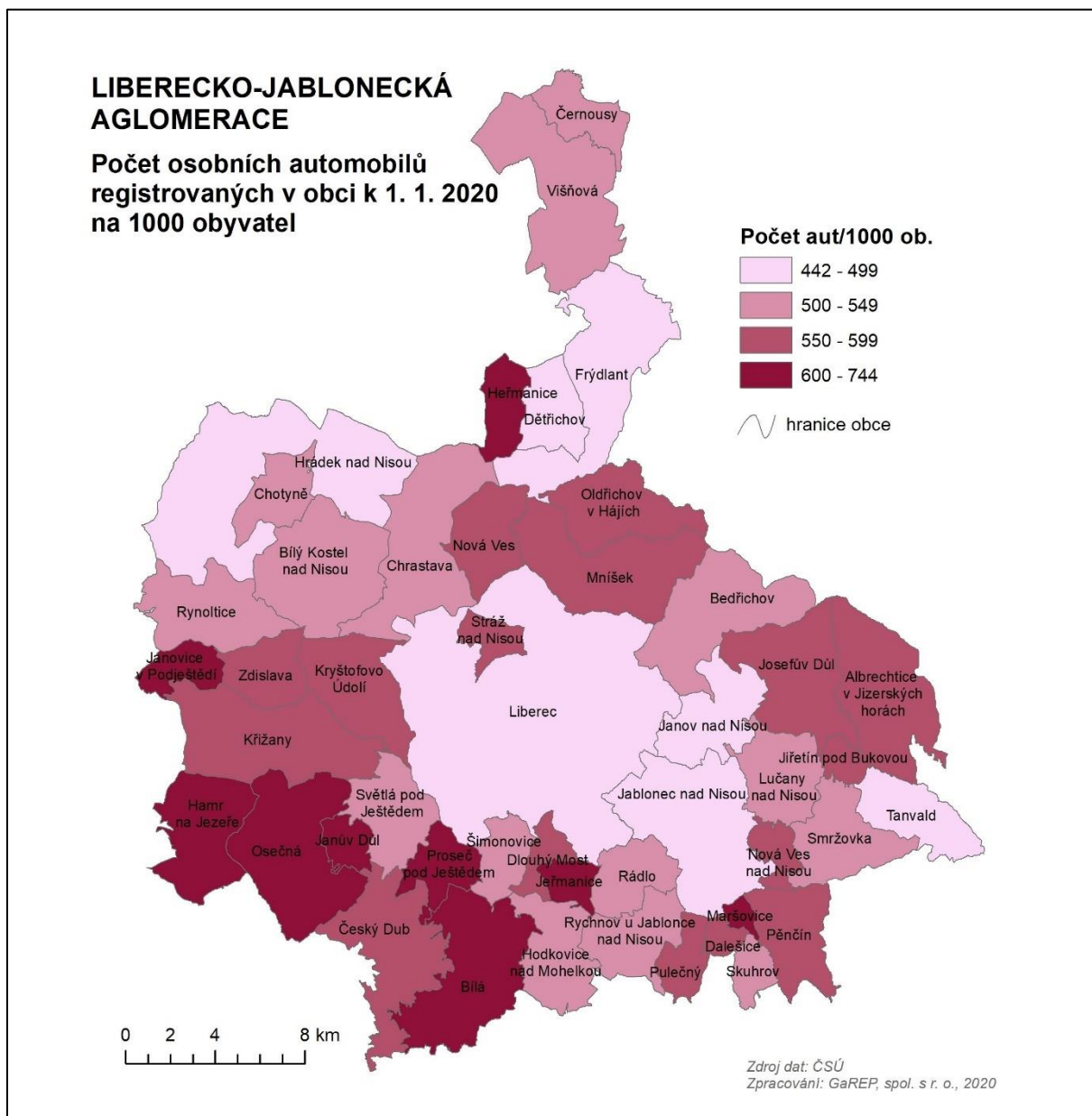
Obr. 16: Intenzita dopravy, 2016

Pramen: ŘSD ČR (scitani2016.rsd.cz)

- V aglomeraci není dořešená **cyklodoprava**. Chybí cyklonapojení Jablonec nad Nisou – Liberec (zde však chybí již jen 2,5 km) – Hodkovice nad Mohelkou; Liberec – Mníšek – Frýdlant; skrz Liberec a Jablonec nad Nisou; cyklostezka Odra – Nisa z Liberce na Chrastavu není spojitá.
- **Cyklistická doprava** má v aglomeraci vysoký potenciál. Přírodně atraktivní prostředí Jizerských hor a jejich podhůří je předpokladem pro rozvoj cykloturistiky. Údolí řek, zejména Lužické Nisy může být využito pro dojíždění za prací. Aglomerace se však potýká s chybějící infrastrukturou pro bezpečnou cyklodopravu jak ve městech (např. zhoršená průjezdnost Libercem) tak v jejich okolí.
- Aglomerace se nachází mimo hlavní koridory **železniční dopravy**. Chybí zejména rychlé železniční spojení na Prahu. V aglomeraci se nicméně nachází železniční tratě místního významu propojující všechna větší města aglomerace. Tratě zpravidla nejsou modernizované (kromě tratě Liberec–Tanvald) a elektrizované a tím nejsou z hlediska časové dostupnosti konkurenceschopné vůči individuální dopravě.
- **Doprava v klidu** je v aglomeraci problematická hlavně ve velkých městech (Liberci a Jablonci nad Nisou a v turisticky exponovaných místech). Zcela chybí systémy kapacitní park and ride na hlavních přestupních uzlech ve Frýdlantu, Tanvaldu, ale i Liberci a Jablonci nad Nisou.
- Obyvatelé aglomerace pro cesty výrazně využívají **osobní automobil**. Počet osobních automobilů registrovaných v obci k 1. 1. 2020 na 1000 obyvatel ukazuje vysoké hodnoty

hlavně u menších obcí hůře dostupných veřejnou hromadnou dopravou. Naopak obyvatelé větších sídel s městskou hromadnou dopravou disponují méně automobily.

Obr. 17: Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel

Pramen: ČSÚ

Dopravní obslužnost

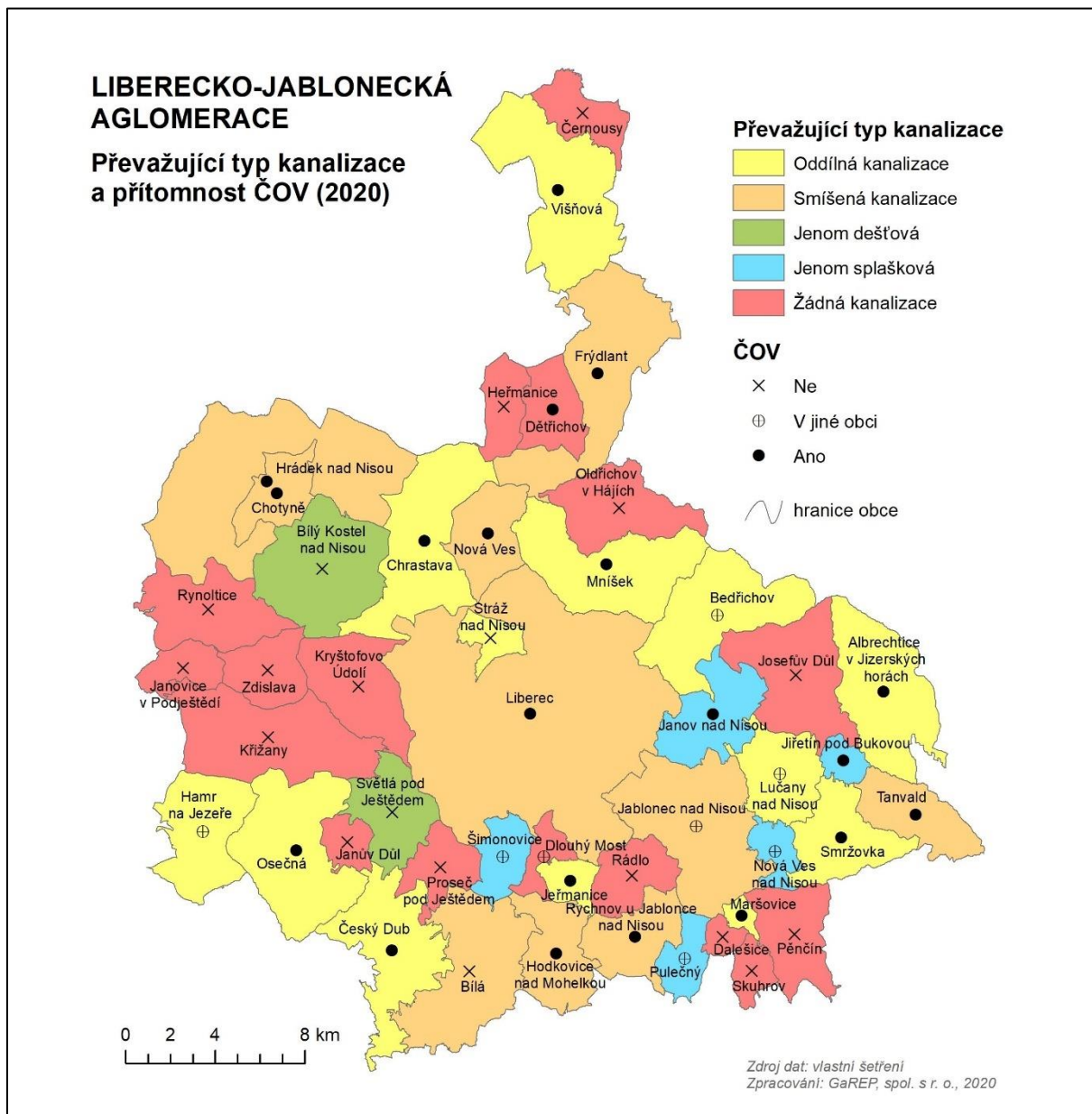
- o **Dopravní obslužnost** je na území aglomerace zajištěna dobře. Existují však dílčí nedostatky. Patří mezi ně např. špatná dopravní obslužnost okrajových částí Liberce s novou výstavbou a menších obcí na Tanvaldsku a Frýdlantsku. Nedostatečná je dopravní obslužnost směrem na Prahu, která je zajištěna především autobusy. Z vlakových spojení existuje záměr na nové spojení s Prahou. Za zmínku stojí přímé vlakové spojení s Drážďany.

- Přímo v Liberci je veřejná doprava silně centralizována v hlavním přestupním uzlu na ulici Fügnerova, na okraji města schází přestupní uzly pro přestup mezi městskou a příměstskou dopravou (není vyřešen souběh městské a příměstské dopravy). Spojení dvou největších měst aglomerace Liberce a Jablonce nad Nisou zajišťuje jedinečná tramvajová trať. Časová koordinace mezi železniční a autobusovou dopravou má rezervy.
- Mezi nejvýznamnější **subjekty zajišťující dopravní obslužnost** na území aglomerace patří Dopravní podnik města Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. působící v Liberci, Jablonci nad Nisou, Stráži nad Nisou, Kryštofově Údolí a Šimonovicích.MHD v Jablonci nad Nisou, Lučanech nad Nisou, Janově nad Nisou, Bedřichově, Rychnově u Jablonce nad Nisou, Pulečném a Nové Vsi nad Nisou zajišťuje skupina obcí mikroregionu Dopravní sdružení obcí Jablonecka prostřednictvím společnosti UMBRELLA Coach & Buses s.r.o.
- **Regionální autobusová a vlaková doprava** je na území celého kraje, tedy i aglomerace, organizována Koordinátorem veřejné dopravy Libereckého kraje (KORID LK, spol. s r.o.).

Technická infrastruktura

- Území aglomerace je typické přítomností obcí s roztroušenou zástavbou a se členitým reliéfem. Přítomnost **kanalizace** je tak nižší než v jiných krajích. Více než třetina obcí kanalizaci vůbec nemá. Téměř ve všech obcích existuje potřeba rozšíření sítě kanalizace anebo její významné modernizace. Tam, kde není možné kanalizaci vystavět, se plánují domácí čistírny odpadních vod.
- Téměř všechny obce s kanalizací mají i vlastní **čistírnu odpadních vod**. Společnou čistírnu v Liberci mají obce v jeho nejbližším okolí. Čistírnu v Rychnově využívá částečně Jablonec nad Nisou a Pulečný. Hamr na Jezeře využívá společnou čistírnu mimo aglomeraci ve Stráži pod Ralskem.
- Aktuálním problematickým tématem jsou **čistírenské kaly**. V platnost má vejít nový zákon o zpřísnění nakládání s čistírenskými kaly. Doposud není jasné, jakým způsobem se do budoucna budou likvidovat.

Obr. 18: Převažující typ kanalizace a přítomnost ČOV

Pramen: vlastní šetření

- Ve všech obcích se nachází alespoň částečně **veřejný vodovod**. V téměř polovině obcí je však potřeba jeho významná modernizace nebo doplnění. Společné řešení vodovodu se plánuje na Frýdlantsku, kde jsou vodní zdroje ohroženy těžbou hnědého uhlí v Polsku (vliv těžby Turow).
- Předností aglomerace je přítomnost zdrojové oblasti povrchové **pitné vody** (CHOPAV Jizerské hory)

Obr. 19: Přítomnost veřejného vodovodu

Pramen: vlastní šetření

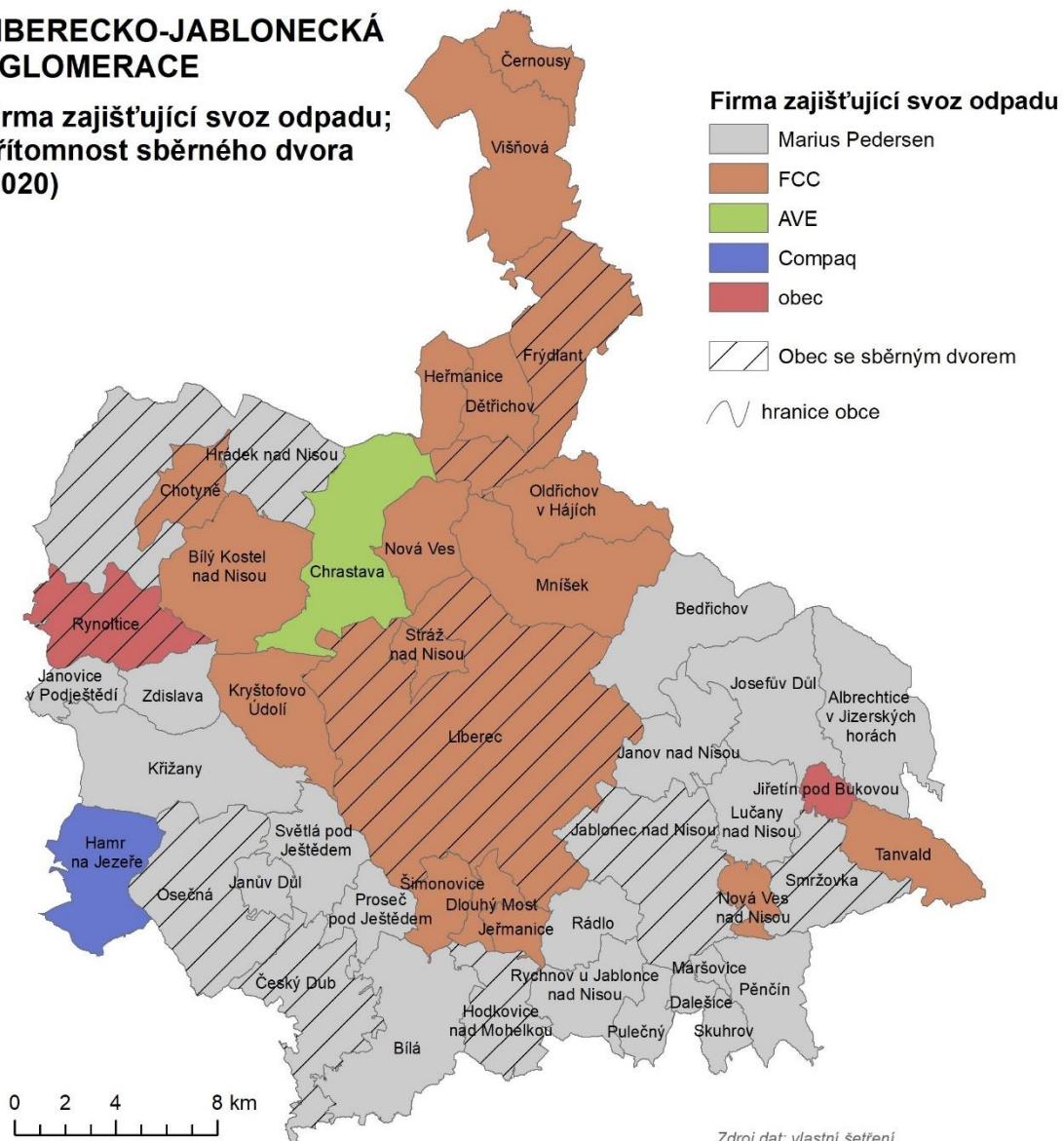
Odpadové hospodářství

- **Svoz komunálního odpadu** na území aglomerace zajišťují společnosti Marius Pedersen z Jablonce nad Nisou a FCC z Liberce. Sběr speciálního a velkoobjemového odpadu zajišťují sběrné dvory ve větších obcích a řada sběrných dvorů s jednodušším administrativním režimem tzv. sběrná místa.

LIBERECKO-JABLONECKÁ AGLOMERACE

Firma zajišťující svoz odpadu;
Přítomnost sběrného dvora
(2020)

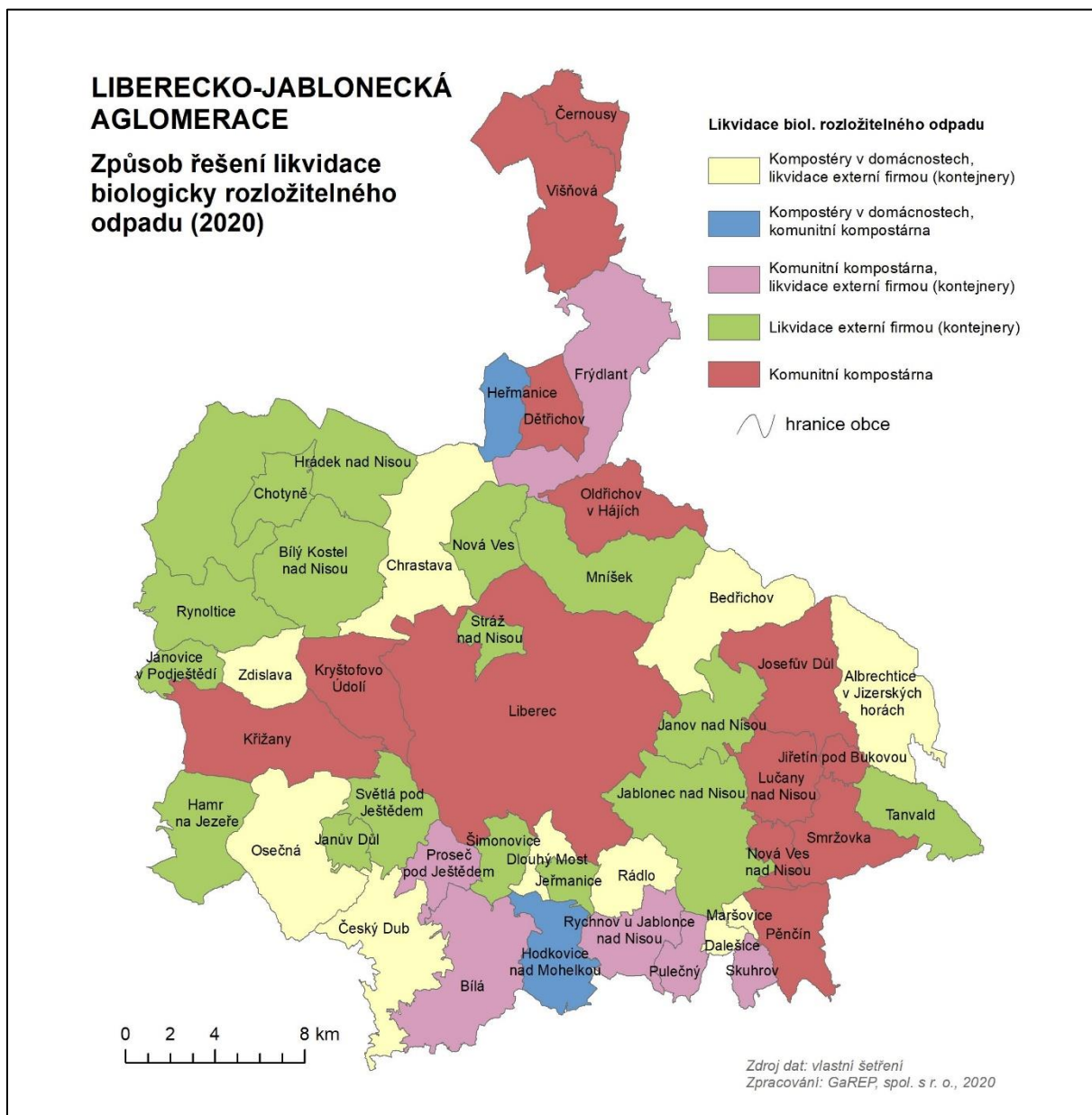
Obr. 20: Firmy zajišťující svoz odpadu, přítomnost sběrného dvora

Pramen: vlastní šetření

- Na území aglomerace se nenachází žádná skládka. V Liberci se však nachází jedna ze čtyř velkých **spaloven** (Praha, Brno, Plzeň). Probíhá zde energeticky využívání odpadu. Pro odpady z aglomerace je zde dostatečná kapacita. V Jablonci nad Nisou se nachází spalovna nebezpečných odpadů.
- Stále nízké je **využití vytríděného odpadu**. Není zájem o druhotné suroviny. Zvyšuje se tlak umístění vytríděného odpadu do spalovny. Zvyšuje se tlak na využití biologicky rozložitelných odpadů např. gastroodpadů, k čemuž mají vzniknout biostanice.
- **Biologicky rozložitelný odpad** je v obcích řešen s pomocí tří základních metod, nejčastěji jejich vhodnou kombinací. V téměř $\frac{3}{4}$ obcí je biologicky rozložitelný odpad řešen odděleným sběrem, svozem a likvidací externí firmou. Téměř polovina obcí biologicky

rozložitelný odpad odděleně sbírá a sama likviduje systémem komunitních kompostáren. Přibližně 1/4 obcí pořídila a rozdala občanům kompostéry přímo do domácností.

Obr. 21: Způsob řešení likvidace biologicky rozložitelného odpadu

Pramen: vlastní šetření

Pozn.: V obcích mikroregionu Tanvaldsko (Tanvald, Smržovka, Jiřetín pod Bukovou, Josefův důl, Albrechtice v Jizerských horách) existuje možnost sběru biologicky rozložitelného odpadu v domácích kompostérech. Na území mikroregionu dále existuje sdílená společná mobilní kompostárna.

Pozn.2: V obci Jiřetín pod Bukovou se kromě mobilní komunitní kompostárny nachází i kompostéry v domácnostech a elektrický kompostér na gastroodpad z domácností.

B.2.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S8: Dobrá dopravní obslužnost○ S9: Přítomnost vodovodu ve všech obcích a zdrojové oblasti povrchové pitné vody○ S10: Přítomnost spalovny odpadu○ S11: Dostatečná síť sběrných dvorů	<ul style="list-style-type: none">○ W15: Špatná dopravní dostupnost okrajových částí aglomerace (Frýdlantsko a Tanvaldsko)○ W16: Zvyšující se intenzita dopravy a dopravních nehod○ W17: Nedořešená infrastruktura pro cyklodopravu včetně značení a doprovodné infrastruktury○ W18: Chybějící rychlé železniční napojení na Prahu○ W19: Problematické parkování v centrech měst○ W20: Preference individuální automobilové dopravy○ W21: Chybějící kanalizace v některých obcích○ W22: Nízká míra využití vytríděného odpadu○ W23: Scházející komunitní kompostárny v některých obcích
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">○ O5: Výstavba železniční tratě z Prahy do Liberce○ O6: Rozvoj technologií v ekologické dopravě (elektroauta, elektrokola, elektrokoloběžky apod.)○ O7: Nové technologie pro využití čistírenských kalů	<ul style="list-style-type: none">○ T4: Zvyšující se preference individuální automobilové dopravy○ T5: Nové zákony o nakládání s odpady○ T6: Nebezpečí nedostatku podzemní pitné vody v západní a severozápadní části území (vliv těžební oblasti Turow)

B.2.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- o **Rostoucí mobilita** → Budou se zvyšovat nároky na dopravní dostupnost a obslužnost.
- o **Rozvoj elektromobility** → Spolu s politikou snižování emisí z automobilové dopravy probíhá rozvoj elektromobility. Zvyšuje se tlak na infrastrukturu pro elektrodopravu. Postupně se rozvíjí např. i elektrokola nebo elektrokoloběžky.
- o **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost.
- o **Rostoucí objem migrace** → Předpokládá se zvýšený tlak na veřejné služby, dopravní dostupnost a obslužnost.

B.3 EKONOMICKÝ POTENCIÁL, PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

B.3.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Ekonomická a podnikatelská aktivita

- Počet registrovaných **ekonomických subjektů** na území aglomerace ke konci roku 2019 byl 63 101 subjektů, jednalo se tak o 53,8 % subjektů celého Libereckého kraje. Nejvyšší počty vykazovala populačně největší sídla – Liberec (32 770 subjektů), Jablonec nad Nisou (22 039 subjektů), Hrádek nad Nisou (1 843 subjektů), Frýdlant (1 767 subjektů), Tanvald (1 510 subjektů), Chrastava (1 469 subjektů) a Smržovka (1 093 subjektů). Dalších 6 obcí se pohybovalo v kategorii 500 až 999 subjektů a 28 obcí pak v kategorii (100 až 499 subjektů).
- Při přepočtu ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel v produktivním věku (15 až 64 let) se jednalo v případě celé aglomerace o hodnotu 451,6, která tak převyšovala průměr Libereckého kraje (416,8). Jedná se tedy o ekonomicky aktivnější část kraje. Nejvyšších hodnot dosáhly obce Bedřichov (659,8), Albrechtice v Jizerských horách (594,5), Janův Důl (541,7), Kryštofovo Údolí (539,4), Josefův Důl (528,9) a Janovice v Podještědí (509,8). Ve všech případech se vesměs jedná o turisticky exponované obce, kdy počet ekonomických subjektů navyšují zejména podnikatelé v turistickém ruchu.
- Obchodní společnosti, družstva, státní podniky a podniky fyzických osob (soukromí podnikatelé a zemědělské podnikatelé) čítaly na konci roku 2019 celkem 57 181 subjektů, tedy 90,6 % všech registrovaných ekonomických subjektů. Na celém kraji se aglomerace v tomto případě podílela 53,7 %. Také v tomto případě evidovaly nejvyšší počty města a obce s nejvyšším počtem obyvatel, zatímco po přepočtu na 1 000 obyvatel produktivního věku se jednalo o turisticky exponované obce (průměr za aglomeraci činil 409,2 podniků).

Odvětví ekonomické činnosti, podnikatelská infrastruktura

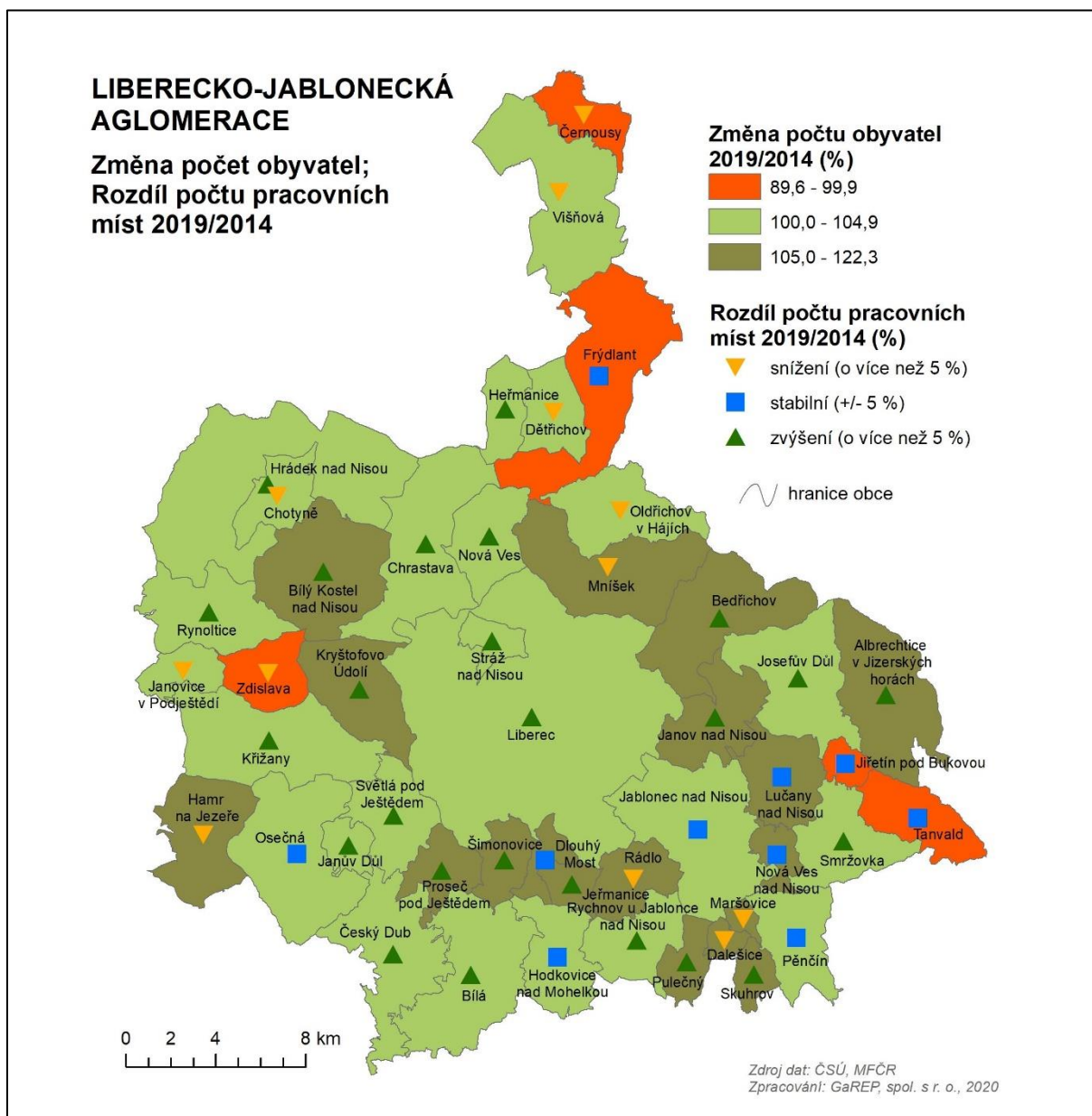
- Regionální inovační strategie Libereckého kraje (aktualizovaná v roce 2020) uvádí jako tzv. **domény krajské specializace** pro období 2021+ pokročilé strojírenství; pokročilá dopravní zařízení; optiku, dekorativní a užité sklo; udržitelné nakládání s energií, vodou a ostatními přírodními zdroji; pokročilé materiály na bázi textilních struktur a technologie pro nové multidisciplinární aplikace; progresivní kovové, kompozitní a plastové materiály a technologie jejich zpracování; nanomateriály a technologie jejich zpracování a elektroniku, elektrotechniku a ICT.
- RIS Libereckého kraje také konstatuje, že Liberecký kraj má v mezikrajském srovnání **největší zastoupení zpracovatelského průmyslu**. Především se jedná o výrobu motorových vozidel. Vzhledem k rozvoji automatizace a robotizace, celosvětovému hospodářskému útlumu (zejména v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19) a propojenosti globálních dodavatelsko-odběratelských řetězců lze považovat tato pracovní místa za ohrožená.
- Nejvýznamnější **průmyslové zóny** se nachází na území populačně velkých měst, jako jsou Liberec, Jablonec nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Hodkovice nad Mohelkou či Frýdlant.

- Jedním z důsledků restrukturalizace průmyslu je velký počet areálů bývalých výrobních závodů, pro které se zatím nenašlo nové využití (tzv. **brownfields**). Databáze je k dispozici na adrese www.investujpodjestedem.cz
- V regionu aktivně působí řada **klastrových organizací** a technologických platform. Jedná se zejména o klastr technických textilií CLUTEX, ČTPT - Českou technologickou platformu pro textil, klastr Nanoprogress (Technologické centrum na Technické univerzitě v Liberci), Českou membránovou platformu a také Český konopný klastr.
- V regionu působí také **podpůrné organizace pro rozvoj podnikatelského prostředí**, jako hospodářské komory, státní agentury podpory podnikání (CzechInvest, API - Agentura pro podnikání a inovace, Technologická agentura ČR), Svaz průmyslu a dopravy, profesní organizace atd. Krajská samospráva je zakladatelem Libereckého podnikatelského inkubátoru Lipo.ink. V území působí také Agentura regionálního rozvoje.

Počet pracovních míst, dojížd'ka za prací

- **Počet zaměstnaných s místem výkonu práce** na území 47 obcí aglomerace k 1. 12. 2019 činil dle údajů Ministerstva financí ČR 116 687 osob. Nejvyšší počty pochopitelně vykazovala statutární města Liberec (72 222 osob) a Jablonec nad Nisou (22 039), jakožto jasná ekonomická centra aglomerace. S výraznějším odstupem pak následovaly města Hrádek nad Nisou (3 251 osob), Frýdlant (2 797 osob) a Chrastava (2 374 osob) a obec Stráž nad Nisou (2 175 osob). Hranici 1 000 osob překonala ještě města Tanvald (1 747 osob), Český Dub (1 692 osob), Hodkovice nad Mohelkou (1 638 osob) a Smržovka (1 040 osob). Podíl zaměstnaných s místem výkonu práce na území aglomerace činil 58,4 % všech zaměstnaných s místem výkonu práce na území Libereckého kraje.
- Za posledních 5 let, mezi roky 2019 a 2014, vzrostl **počet zaměstnaných s místem výkonu práce** v aglomeraci o více než 12 500 zaměstnanců (12 %). Nejvíce v samotném Liberci, Jablonci nad Nisou a obcích na jih od Liberce s dobrou dopravní dostupností. Změna počtu pracovníků zpravidla koresponduje s růstem počtu obyvatel, jedná se o celkově prosperující oblasti.

Obr. 22: Změna počtu obyvatel a pracovních míst mezi roky 2019 a 2014

Pramen: ČSÚ (Databáze demografických údajů za obce ČR) MFČR (vyhláška č. č. 358/2020 Sb. a č. 213/2015 Sb.)

- o Jednoznačným **dojížd'kovým centrem** je dle dat sčítání lidu z roku 2011 statutární město Liberec. Aglomeraci tvoří 47 obcí (tj. Liberec, Jablonec nad Nisou a okolních 45 obcí), z nichž má Liberec jako první hlavní vyjížd'kový směr 27 obcí a jako druhý hlavní vyjížd'kový směr 15 obcí. Dohromady tedy 42 obcí, což znamená, že pouze 4 obce mezi ně nepatří (Albrechtice v Jizerských horách, Hamr na Jezeře, Jiřetín pod Bukovou, Pulečň). Druhým dojížd'kovým centrem je pak statutární město Jablonec nad Nisou, kam míří primárně obyvatelé 16 obcí aglomerace (jako druhý vyjížd'kový proud jej navíc vykázalo město Liberec). Další dojížd'ková centra se objevují již méně: Frýdlant (2x primární, 1x sekundární); Praha (1x primární, 6x sekundární), Stráž pod Ralskem (1x primární, 1x sekundární). Mezi sekundárními centry lze zmínit ještě Chrastavu (5x), Český Dub (3x) a Hrádek nad Nisou, Osečnou a Tanvald (2x).

- o Vzhledem k **poloze aglomerace na trojmezí** (Česká republika, Německo, Polsko) je významným tématem zaměstnanost. K nejbližším ekonomickým centrum patří např. Zittau a Görlitz/Zgorzelec. Dle studie Koncept rozvoje pro mezinárodní rozvojovou oblast Liberec - Žitava⁵ pracovalo v roce 2017 v Zittau z České republiky 109 osob. Počet pendlerů se postupně zvyšuje. Dle údajů Českého statistického úřadu⁶ převládaly k 31. 12. 2019 v okresech Liberec a Jablonec nad Nisou pracovníci ze Slovenska a Ukrajiny (řádově nižší jednotky tisíců), což je obdobná situace jako v celé České republice.

Největší zaměstnavatelé

- o Na území aglomerace působilo na konci roku 2019 zhruba 40 **velkých zaměstnavatelů**, tj. subjektů s 250 a více zaměstnanci. Sedm z nich překonalo hranici 1 000 zaměstnaných a jedná se o vůbec největší zaměstnavatele aglomerace. Patří mezi ně Krajská nemocnice Liberec, a.s., japonský výrobce klimatizačních jednotek do automobilů DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., rakouský producent svařovaných dílů do automobilů Benteler ČR s.r.o., kanadský dodavatel plastových dílů pro automobily Magna Exteriors (Bohemia) s.r.o., německý výrobce brzd a brzdových komponent ZF Automotive Czech s.r.o., sklárny PRECIOSA, a.s. a Technická univerzita v Liberci.
- o V aglomeraci je patrná koncentrace **dodavatelů pro automobilový průmysl**, a to z nejrůznějších oborů ekonomické činnosti. Kromě toho je také zřejmá terciarizace ekonomiky, kdy mezi významnými zaměstnavateli nefigurují jen průmyslové podniky, ale také **subjekty ze sektoru služeb** (zdravotnická a vzdělávací zařízení, veřejná správa atd.).
- o Největší počet **nejvýznamnějších zaměstnavatelů** má své sídlo v Liberci (21 subjektů) či Jablonci nad Nisou (10 subjektů), jelikož se jedná o dvě centra aglomerace. Dále se objevují ještě Hrádek nad Nisou (3 subjekty), Stráž nad Nisou (3 subjekty), Chrastava (2 subjekty) a Hodkovice nad Mohelkou (1 subjekt).
- o U velkých zaměstnavatelů panuje neochota **flexibilního zaměstnávání** ohrožených na trhu práce. Počet nezaměstnaných rodičů dětí do 15 let a zaměstnanců nad 50 let přitom roste, roste také počet lidí tzv. sendvičové generace. V aglomeraci panuje nedostatek chráněného zaměstnání, není zájem o sociální podnikání.

⁵https://www.liberec.cz/files/dokumenty/odbory/odbor-strategickeho-rozvoje-dotaci/alizi/kr_lizi_svazek_1_regionalni_analyza.pdf

⁶ <https://www.czso.cz/csu/xl/cizinci-v-libereckem-kraji-v-roce-2019>

Tab. 2: Největší zaměstnavatelé aglomerace na konci roku 2019

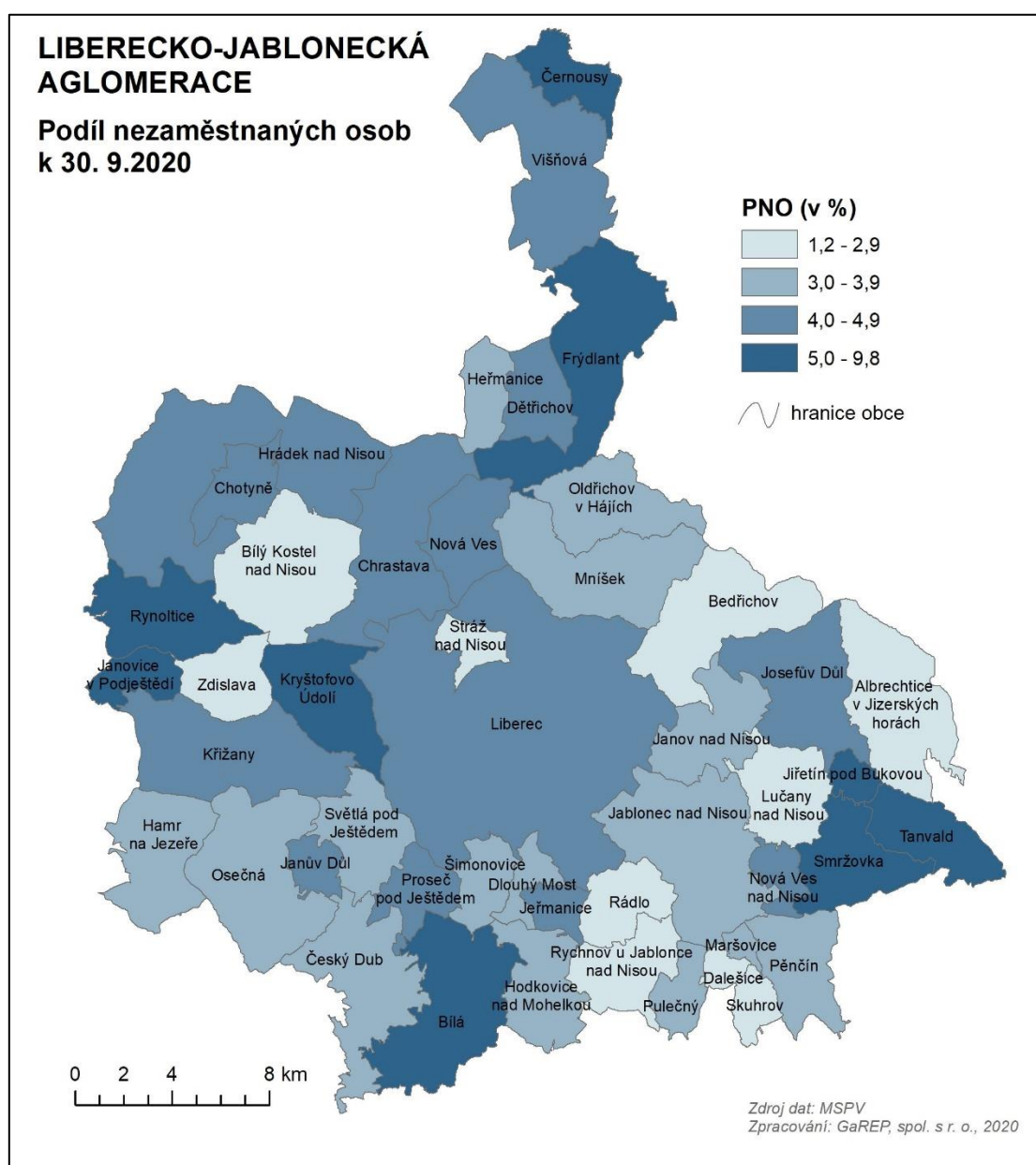
	IČO	Název	Sídlo	Počet zaměstnanců
1	27283933	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	Liberec	3 000–3 999
2	25432338	DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	Liberec	2 500–2 999
3	63145936	Benteler ČR s.r.o.	Chrastava	1 500–1 999
4	26195348	Magna Exteriors (Bohemia) s.r.o.	Liberec	1 500–1 999
5	26706342	ZF Automotive Czech s.r.o.	Jablonec n. N.	1 000–1 499
6	00012556	PRECIOSA, a.s.	Jablonec n. N.	1 000–1 499
7	46747885	Technická univerzita v Liberci	Liberec	1 000–1 499
8	61061620	Monroe Czechia s.r.o.	Hodkovice n. M.	500–999
9	25411411	Drylock Technologies s.r.o.	Hrádek n. N.	500–999
10	00829838	Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.	Jablonec n. N.	500–999
11	26485648	TI Automotive AC s.r.o.	Jablonec n. N.	500–999
12	47545674	TI GROUP AUTOMOTIVE SYSTEMS s.r.o.	Jablonec n. N.	500–999
13	25458051	Magna Exteriors (Nymburk) s.r.o.	Liberec	500–999
14	03865436	Webasto Roof & Components s.r.o.	Liberec	500–999
15	00262978	STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC	Liberec	500–999
16	47311975	DP měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.	Liberec	500–999
17	47311096	KNORR-BREMSE, s.r.o.	Stráž n. N.	500–999
18	27172490	KSM Castings CZ s.r.o.	Hrádek n. N.	250–499
19	49096630	Tristone Flowtech Czech Republic s.r.o.	Hrádek n. N.	250–499
20	05432367	BENTELER Automotive Klášterec s.r.o.	Chrastava	250–499
21	60486414	A.RAYMOND JABLONEC s.r.o.	Jablonec n. N.	250–499
22	00262340	Statutární město Jablonec nad Nisou	Jablonec n. N.	250–499
23	63144476	ATREA s.r.o.	Jablonec n. N.	250–499
24	27354059	Pekařství Šumava group a.s.	Jablonec n. N.	250–499
25	25233009	AKT plastikářská technologie Čechy, spol. s r.o.	Jablonec n. N.	250–499
26	46708375	FläktGroup Czech Republic a.s.	Liberec	250–499
27	48292516	SYNER, s.r.o.	Liberec	250–499
28	72050501	Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	Liberec	250–499
29	70891508	Liberecký kraj	Liberec	250–499
30	48267201	JIZERSKÉ PEKÁRNY spol. s r.o.	Liberec	250–499
31	26187329	DGS Druckguss Systeme s.r.o.	Liberec	250–499
32	00083143	Divadlo F.X.Šaldy Liberec, p.o.	Liberec	250–499
33	27096670	EUROVIA Kamenolomy, a.s.	Liberec	250–499
34	05469309	Galvanoplast Fischer Bohemia, s.r.o.	Liberec	250–499
35	27074081	Laird s.r.o.	Liberec	250–499
36	04171012	UCT Fluid Delivery Solutions s.r.o.	Liberec	250–499
37	46744991	ZZS Libereckého kraje, p.o.	Liberec	250–499
38	26718324	DENSO AIR SYSTEMS CZECH, s.r.o.	Liberec	250–499
39	60192925	GRUPO ANTOLIN BOHEMIA, a.s.	Stráž n. N.	250–499
40	43001378	PEKM Kabeltechnik s.r.o.	Stráž n. N.	250–499

Pramen: ČSÚ (2020): Registr ekonomických subjektů + Bisnode HBI (2020): Online databáze firem

Nezaměstnanost

- Na konci září 2020 činil **podíl nezaměstnaných osob** v celé aglomeraci 4,1 %, jednalo se o mírně vyšší hodnotu oproti celému Libereckému kraji (3,9 %). Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let činil 5 669 osob. Vzhledem k ekonomickým dopadům pandemie nemoci COVID-19 však lze očekávat v brzké době nárůst těchto hodnot. V jednotlivých obcích panovala značně rozdílná situace. Nejvyšší hodnoty evidovaly obce Černousy (9,8 %), Tanvald (6,2 %), Jiřetín pod Bukovou, Janovice v Podještědí, Bílá a Rynoltice (všechny 5,9 %), zatímco nejnižší hodnoty pak obce Bedřichov (1,2 %), Dalešice (1,5 %), Bílý Kostel nad Nisou (1,9 %) a Rádlo (2,0 %). Obecně vyšší nezaměstnanost evidují odlehlé obce se špatnou dopravní infrastrukturou a obslužností (typicky například obce Frýdlantského výběžku).

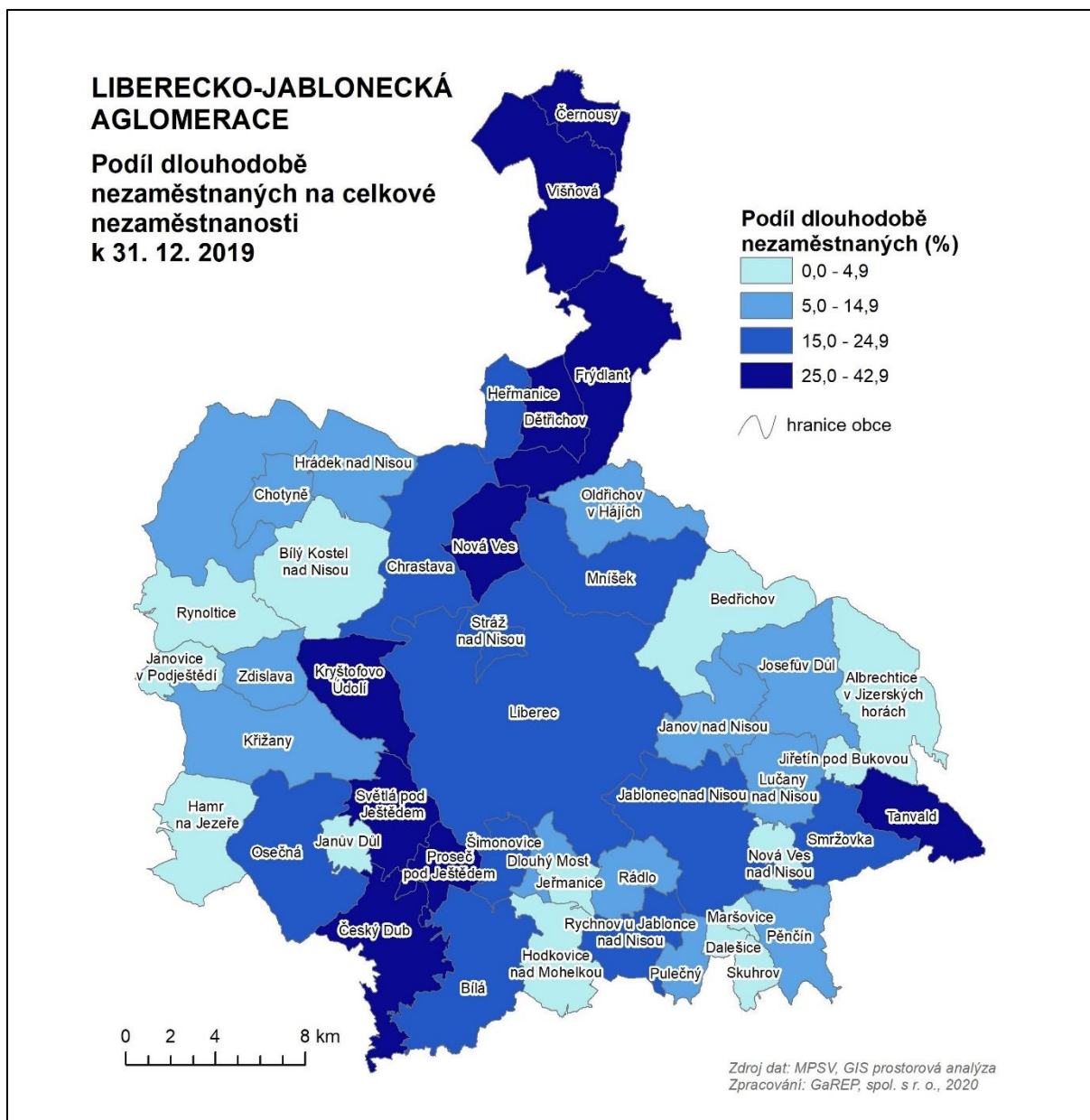

Obr. 23: Podíl nezaměstnaných osob

Pramen: MPSV (<https://data.mpsv.cz>), vlastní zpracování

- Řada obcí se i přes ekonomickou konjunkturu v posledních letech potýká s **dlouhodobou nezaměstnaností**. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti k 31. 12. 2019 činila v aglomeraci 15,0 %. Nejvyšší je zejména na Frýdlantsku a v Tanvaldu. Za celou Českou republiku tento údaj činí 20,8 %. Dlouhodobě nezaměstnaným chybí požadované dovednosti a jsou u zaměstnavatelů opakovaně odmítáni.

Obr. 24: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti

Pramen: MPSV (GIS prostorová analýza), vlastní zpracování

- V aglomeraci je různá **struktura poptávky a nabídky** po pracovní síle z hlediska oborového zaměření. V minulosti byla ekonomika regionu založena spíše na textilním průmyslu, kdežto v současné době dominuje automobilový průmysl. Aglomerace se potýká s dlouhodobým nedostatkem pracovníků v oblasti zdravotnictví a strojírenství.

- V **průmyslových zónách** (a ve struktuře zaměstnavatelů regionu obecně) chybí diverzifikace aktivit tamních zaměstnavatelů, přičemž většina činností je napojena na automobilový průmysl.
- **Špatná dostupnost okrajových částí území** (zejména Tanvaldsko a Frýdlantsko). Pro obyvatele těchto obcí je velmi komplikované dojíždění do zaměstnání, zejména pak na vícesměnné provozy.

B.3.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S12: Jádrové statutární město Liberec jako centrum zaměstnanosti celého kraje○ S13: Přítomnost velkých zaměstnavatelů○ S14: Nízká nezaměstnanost v centrální části aglomerace○ S15: Vysoká podnikatelská aktivita v lokalitách atraktivních pro cestovní ruch○ S16: Přítomnost podpůrných organizací pro rozvoj podnikatelského prostředí	<ul style="list-style-type: none">○ W24: Nízká diverzifikace ekonomiky v aglomeraci – vysoké zastoupení zpracovatelského průmyslu (výroba motorových vozidel)○ W25: Přítomnost území s ekonomickou stagnací (Frýdlantsko)○ W26: Přítomnost území s vysokou nezaměstnaností ve srovnání s Libereckým krajem○ W27: Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost v některých obcích○ W28: Dlouhodobý nedostatek pracovníků v oblasti zdravotnictví a strojírenství.○ W29: Zvyšující se nezaměstnanost u rizikových skupin○ W30: Nedostatek flexibilních forem zaměstnávání.
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">○ O8: Příliv zahraničního kapitálu○ O9: Prohlubující se digitalizace a robotizace○ O10: Rostoucí mobilita	<ul style="list-style-type: none">○ T7: Globální ekonomická recese○ T8: Nové emisní normy pro automobilový průmysl○ T9: Postupný odliv pracovníků (např. v oboru zaměstnanosti) do ekonomicky silnějšího Německa.

B.3.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- **Rostoucí mobilita** → Bude se zvyšovat tlak na změnu profese v průběhu kariérního života.
- **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost a zaměstnavatelé.
- **Růst vzdělanosti** → Předpokládá se změna struktury vzdělanosti u uchazečů o zaměstnání, postupné zvyšování kvalifikace. Budou se zvyšovat nároky na průběžně vzdělávání i v průběhu kariérního života.
- **Globalizace** → Poroste vliv velkých zaměstnavatelů. Nadnárodní korporace i mezinárodní organizace do budoucna získají větší vliv na správu věcí veřejných na lokální, národní i mezinárodní úrovni. Tento megatrend má trvalý charakter a souvisí s rostoucí otevřeností společnosti, rostoucím ekonomickým růstem na světové úrovni a zvyšujícím se přístupem k informacím.
- **Virtualizace světa + zvyšující se rychlost technologické změny** → Poroste tlak na celoživotní vzdělávání obyvatel. Firmy se budou muset adaptovat na nové technologie.
- **Digitalizace a robotizace** → V souvislosti se změnami v rámci průmyslu 4.0 budou probíhat změny v produktovém myšlení firem. Bude nutné řešit zabezpečení proti hackerským útokům. Postupně bude menší potřeba fyzické práce a s tím související potřeba změn v kompetencích pracovníků.
- **Zvyšující se zastoupení sektoru služeb v hospodářství** → sektor služeb postupně zvyšuje svůj význam v hospodářství. Ve vyspělých ekonomikách se také zvyšuje význam kulturního a kreativního průmyslu.
- **Rostoucí nerovnosti** → Předpokládá se prohlubování rozdílů v ekonomické výkonnosti jádra a jeho zázemí. Proběhne nárůst regionálních disparit daných v závislosti na ne/dostupnosti lokálních zdrojů.
- **Dlouhodobé dopady pandemie** → Předpokládají se dlouhodobé dopady na zaměstnanost kvůli ekonomickým dopadům pandemie. Jedná o zaměstnanost převážně žen. Budou se prohlubovat nerovnosti na trhu práce a zhoršovat se ekonomická situace rodin s ohledem na zajištění péče o děti a distanční výuku,

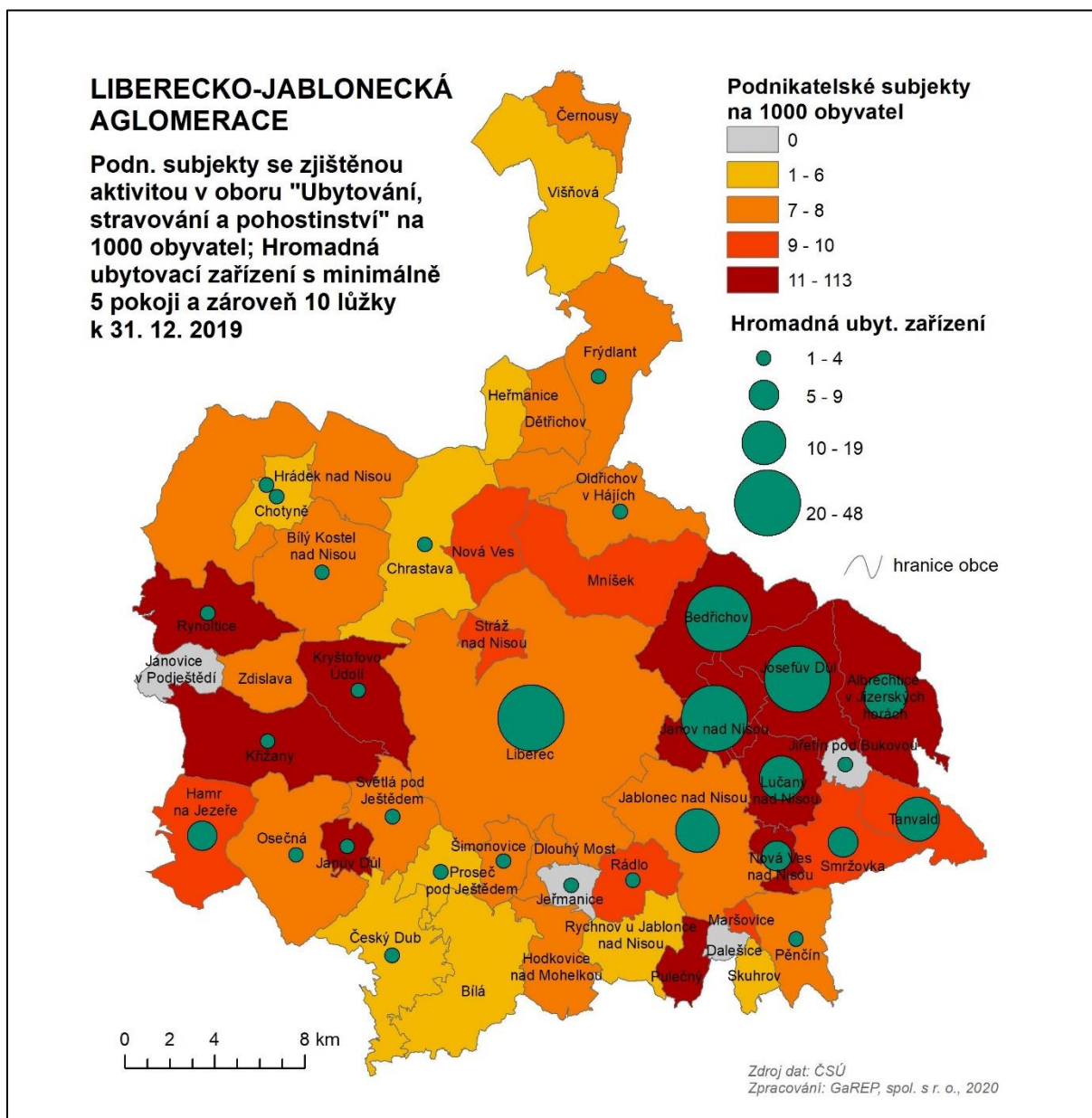

B.4 CESTOVNÍ RUCH

B.4.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Infrastruktura a služby cestovního ruchu

- **Počet podnikatelských subjektů** se zjištěnou aktivitou v oboru ubytování, stravování a pohostinství na 1000 obyvatel k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 7,3. Vysoké hodnoty vykazují obce na jižních svazích Jizerských hor (Bedřichov, Albrechtice v Jizerských horách, Josefův Důl), které tak lze označit za centra cestovního ruchu v aglomeraci.
- Nejvyšší počet **hromadných ubytovacích zařízení** s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky k 31. 12. 2019 měly v absolutních číslech obce, které se nachází na jižních svazích Jizerských hor – Liberec (48 ubytovacích zařízení), Janov nad Nisou (36), Josefův Důl (33), Bedřichov (30). Ve stejných obcích je také nejvyšší **počet lůžek** – Liberec (4 400 lůžek), Janov nad Nisou (1 329), Josefův Důl (1 098) a Bedřichov (927).
- Největší ubytovací zařízení co do **průměrného počtu lůžek na zařízení** se nachází v Hrádku nad Nisou (107,3 lůžek na zařízení), Liberci (91,7), Osečné (70,3) a Českém Dubu (66,3). Ubytovací kapacity v aglomeraci jsou celkově charakteristické svojí podprůměrnou velikostí (45,4 lůžka na zařízení oproti 47,8 v celém Libereckém kraji a 57,5 v České republice.)
- Nejvyšší **počet hostů** je v Liberci (189 010), Janově nad Nisou (29 940), Hrádku nad Nisou (24 334) a Josefově Dole (22 525). Aglomerace je celkově charakteristická nízkým **průměrným počtem přenocování** (2,6 počtu nocí na hosta) ve srovnání s Libereckým krajem (3,3) a celou Českou republikou (2,9).
- Jedná se zároveň o obce, které jsou postiženy **nadměrným cestovním ruchem**. Mezi průvodní jevy patří přetížení parkovišť v sezóně (v létě cykloturisty a turisty, v zimě běžkaři). V aglomeraci naopak existují oblasti, které mají potenciál cestovního ruchu, jsou ale méně známá např. Frýdlantsko, Tanvaldsko apod.) V těchto místech se nejedná pouze o Jizerské hory ale i o agroturistiku a kulturní hodnoty (podstávkové domy, zámek apod.)
- **Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu** nedostačuje. Na nejnámějších a vytížených místech je nedostatečné zázemí pro turisty (parkoviště, odstavná parkoviště, shuttle busy, navigační systémy, sociální zařízení apod.)
- **Služby cestovního ruchu** (ubytování a stravování) jsou nedostatečné zejména v méně známých, avšak atraktivních místech aglomerace (Tanvaldsko, Frýdlantsko).
- Území aglomerace má vynikající předpoklady pro **cykloturistiku** (Jizerské hory, údolí řek). Infrastruktura cyklostezek a její propagace však chybí. Chybí také např. singltreky, pumptracky a bikeparky.
- Vzhledem k přítomnosti Jizerských a Lužických hor má aglomerace také vynikající předpoklady pro **pěší turistiku**. Jizerské hory jsou dále centrem pro běžecké lyžování s národním významem. Nachází se zde i řada sjezdovek (nejvýznamnější v Bedřichově, na Špičáku nebo na Ještědu).

Obr. 25: Podnikatelské subjekty se zjištěnou aktivitou v oboru Ubytování, stravování a pohostinství na 1000 obyvatel; výskyt hromadných ubytovacích zařízení

Pramen: ČSÚ (vdb.czso.cz), vlastní zpracování

Atraktivita cestovního ruchu, návštěvnost, kulturní zařízení a památková péče

- Podle agentury CzechTourism patřily v roce 2019 mezi **50 nejnavštěvovanějších turistických cílů ČR** také dvě místa na území Liberecko-jablonecké aglomerace, a to Zoologická zahrada Liberec (18. místo; 402,2 tis. návštěvníků) a iQLandia science center Liberec (21. místo; 382,0 tis. návštěvníků). Mezi nejnavštěvovanější místa a zároveň symboly regionu patří též hotel a televizní vysílač na Ještědu (národní kulturní památka, uchází se o zápis na seznam UNESCO).
- Agentura CzechTourism také uvádí **nejnavštěvovanější památky** jednotlivých krajů. Kromě výše zmíněných se na území Libereckého kraje a zároveň aglomerace nacházejí

v roce 2019 ještě Centrum Babylon Liberec – Aquapark (238,0 tis. návštěvníků), Centrum Babylon Liberec – Lunapark (175,2 tis. návštěvníků), DinoPark Liberec (172,4 tis. návštěvníků) a iQPark science center, Liberec (89 tis. návštěvníků).

- o K nejvýznamnějším **muzeím** na území aglomerace dle jejich návštěvnosti patří Muzeum sklad bižuterie v Jablonci nad Nisou, Severočeské muzeum v Liberci a městské muzeum Frýdlant. Na území se nachází také **galerie**, konkrétně např. nejnavštěvovanější Oblastní galerie Liberec. **Divadla** se nachází především v Liberci. Nejnavštěvovanějším je Divadlo F. X. Šaldy v Liberci a Naivní divadlo Liberec. V území působí také několik desítek obecních a městských knihoven.
- o Další statistiku vede Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), které uvádělo za rok 2019 **návštěvnost památek, muzeí, galerií, památníků a divadel**. Na území aglomerace se tak jedná zejména o Divadlo F. X. Šaldy v Liberci, Botanickou zahradu Liberec, hrady a zámky Frýdlant a Grabštejn (národní kulturní památka), dále Oblastní galerii Liberec a Severočeské muzeum v Liberci nebo Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a související Křišťálové údolí.

Tab. 3: Nejnavštěvovanější památky, muzea, galerie, památníky a divadla Liberecko-jablonecké aglomerace za rok 2019

Název	Počet návštěvníků v tis. osob (2019)
Divadlo F. X. Šaldy v Liberci (Šaldovo divadlo + Malé divadlo)	64,1
Botanická zahrada Liberec	61,7
Státní hrad a zámek Frýdlant	52,7
Naivní divadlo Liberec	47,1
Oblastní galerie Liberec	41,5
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou	41,4
Severočeské muzeum v Liberci, p. o.	31,6
Státní hrad Grabštejn	22,7
Městské muzeum Frýdlant	9,3
Podještědské muzeum a knihovna, Český Dub	3,7
Muzeum Jizerských hor, Jablonec nad Nisou	2,5
Městské muzeum a galerie Chrastava	1,2
Muzeum historické hasičské techniky, Chrastava	0,8
Muzeum místní historie Smržovka	0,4

Pramen: NIPOS (2020): Návštěvnost památek, muzeí, galerií a památníků v krajích ČR v r. 2019 + Liberec.cz (2020): Cestovní ruch

- o Na území aglomerace se podle Památkového katalogu Národního památkového ústavu k 31. 12. 2020 nacházelo téměř 700 **památkově chráněných objektů**. Jedná se o kulturní památky s výjimkou horského hotelu a vysílače na Ještědu (národní kulturní památka na tzv. indikativním seznamu UNESCO) a státní hrad Grabštejn (národní kulturní památka). Na území aglomerace se nenachází žádná památková rezervace. Památkové zóny jsou v Českém Dubu, Frýdlantu, Hodkovicích nad Mohelkou, Hrádku nad Nisou, Jablonci nad Nisou, Kryštofově Údolí a Liberci. Jednou ze specialit území je např. přítomnost tzv. podstávkových domů.

- Technický stav kulturního dědictví je špatný a neexistuje jejich dostatečné zabezpečení. Identifikována byla neaktuálnost, pomalá výměna a doplňování expozic dle současných moderních evropských trendů, Problematická je také neexistence nebo špatný technický stav depozitářů památek, muzeí, galerií či knihoven a infrastruktury pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů.

B.4.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S17: Atraktivita Jizerských hor○ S18: Přítomnost dalších atraktivit cestovního ruchu○ S19: Velmi dobré předpoklady pro běžecké lyžování a cykloturistiku (celoroční vyžití)○ S20: Jedinečná tradice bižuterie a sklářství○ S21: Velké množství kulturních památek, muzeí, knihoven a sbírkových fondů○ S22: Prestiž a jedinečnost kulturních organizací v aglomeraci	<ul style="list-style-type: none">○ W31: Nerovnoměrné zatížení cestovním ruchem, přetížení cestovním ruchem na známých místech v důsledku např. nevyužívání veřejné dopravy do vytížených míst○ W32: Nedostatečná doprovodná infrastruktura cestovního ruchu○ W33: Chybějící kvalitní služby cestovního ruchu v méně známých místech○ W34: Nevyužitý potenciál cestovního ruchu na Tanvaldsku a Frýdlantsku○ W35: Špatný technický stav kulturního dědictví a jejich nedostatečné zabezpečení○ W36 - Neaktuálnost, pomalá výměna a doplňování expozic dle současných moderních evropských trendů,○ W37 - Neexistence nebo špatný technický stav depozitářů památek, muzeí, galerií či knihoven a infrastruktury pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">○ O11: Nové technologie v oblasti cestovního ruchu (navigační systémy, návštěvnické karty apod.)○ O12: Dotační programy týkající se cestovního ruchu (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)○ O13: Nové možnosti pro projekty přeshraniční spolupráce○ O14: Možnost zapojení do hlavního města kultury	<ul style="list-style-type: none">○ T10: Další přetížení cestovním ruchem v souvislosti se zvyšující se poptávkou po aktivním trávením volného času○ T11: Možná budoucí preference nižšího počtu strávených nocí v oblasti○ T12: Útlum běžeckého lyžování v souvislosti s klimatickými změnami

B.4.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- **Trávení volného času** → Postupně porostou nároky na sportovní a volnočasové kapacity a nároky na kulturní vyžití.
- **Virtualizace světa + Zvyšující se dostupnost technologií** → Předpokládají se změny v oblasti cestovního ruchu. Aktivity se budou postupně přesouvat z fyzického světa do virtuálního kyberprostoru. Porostou nároky na adaptaci nabídky cestovního ruchu pro udržení návštěvníků (personalizovaný obsah, nákupy pro mobil, online sledování návštěvníků apod.)
- **Urbanizace** → Obyvatelé se budou stále ve vyšší míře stěhovat do měst. Postupně se bude zvyšovat tlak na rekreaci v zázemí měst.
- **Degradace ekosystémů** → Předpokládá se další degradace ekosystémů v kraji, kontaminace toxickými či persistentními odpady a nadměrný zábor území, což povede ke snížení atraktivity území pro cestovní ruch. Degradace ekosystémů je možná i v důsledku nadměrného cestovního ruchu, hrozilo by tak uzavírání přetížených oblastí.
- **Změna klimatu** → Nutnost adaptace na problematiku sucha či jiných situací ovlivňujících životní prostředí. V souvislosti se změnami klimatu bude docházet i ke změně charakteru trávení volného času.

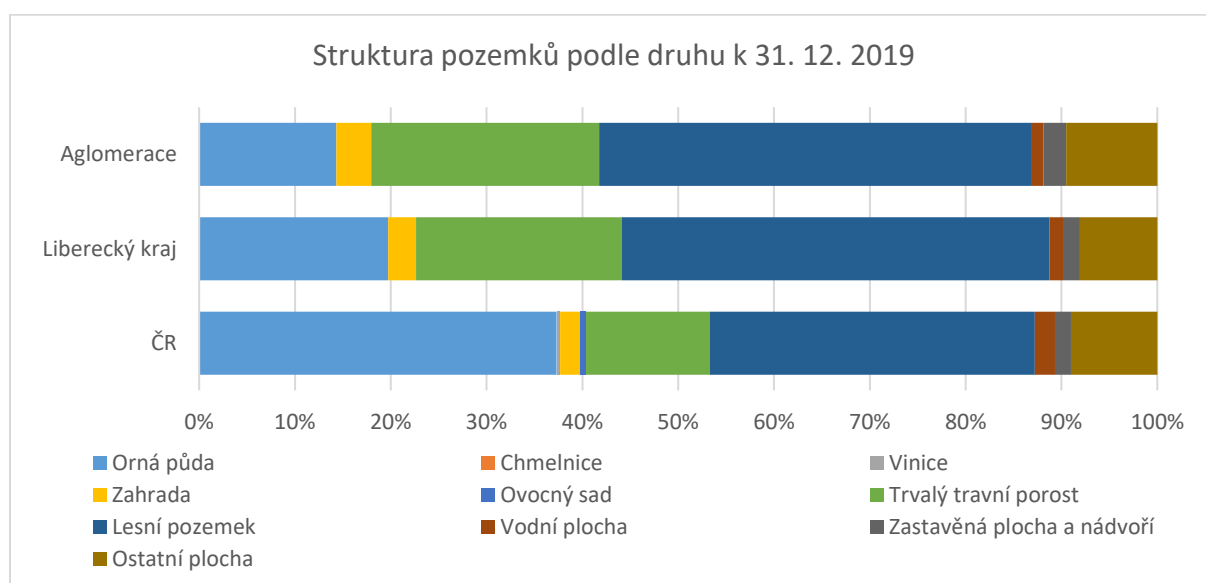

B.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÝ PROSTOR

B.5.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Využití půdy

- Využití půdního fondu v aglomeraci je dáno její polohou a složitým reliéfem. Severovýchodní část aglomerace leží na území Jizerských hor, od Hrádku nad Nisou se pak jihovýchodním směrem k obcím Pulečný a Skuhrov táhne Ještědsko-kozákovský hřbet. Tyto oblasti nejsou vhodné pro intenzivní zemědělskou činnost, proto je **podíl zemědělské půdy** v aglomeraci (41,8 % k 31. 12. 2019) významně nižší, než je tomu v ČR (53,3 %) a mírně nižší než v Libereckém kraji (44,1 %).
- **Procento zornění** v aglomeraci dosahuje pouze 34,3 %, zatímco v kraji 44,7 % a v ČR dokonce 70,0 %. To dokládá spíše extenzivní využití půdního fondu v aglomeraci, kde mají významné zastoupení **trvalé travní porosty** – 57 % z celkové výměry zemědělské půdy.
- Zcela zásadní roli ve využití půdního fondu mají v aglomeraci **lesní pozemky**, které zaujímají 45,2 % z celkové výměry území, obdobně jako v Libereckém kraji. V ČR je zastoupení lesů o mnoho nižší (33,9 %).
- Lesy na území aglomerace, kraje i celé České republiky byly v posledních letech významně zasaženy **kůrovcem** (podrobně viz <https://www.kurovcovamapa.cz/>) a rozsáhlé plochy byly odtěženy. Problematika úbytku lesů souvisí se suchem. V následujících letech bude nutná obnova lesních porostů s využitím staveb krajinářské architektury
- Výměra **vodních ploch** je na území aglomerace minimální – pouze 1,2 % z celkové rozlohy. V Libereckém kraji je to 1,5 % a na území ČR 2,1 %. Ve vodních nádržích, zejména v Jablonci nad Nisou se šíří výskyt sinic.
- **Zastoupení jednotlivých druhů pozemků** se v obcích aglomerace výrazně liší – jsou zde obce, které v podstatě nemají ornou půdu (např. Bedřichov), ale téměř 90 % ploch zaujímají lesy (Albrechtice v Jizerských horách, Kryštofovo údolí).

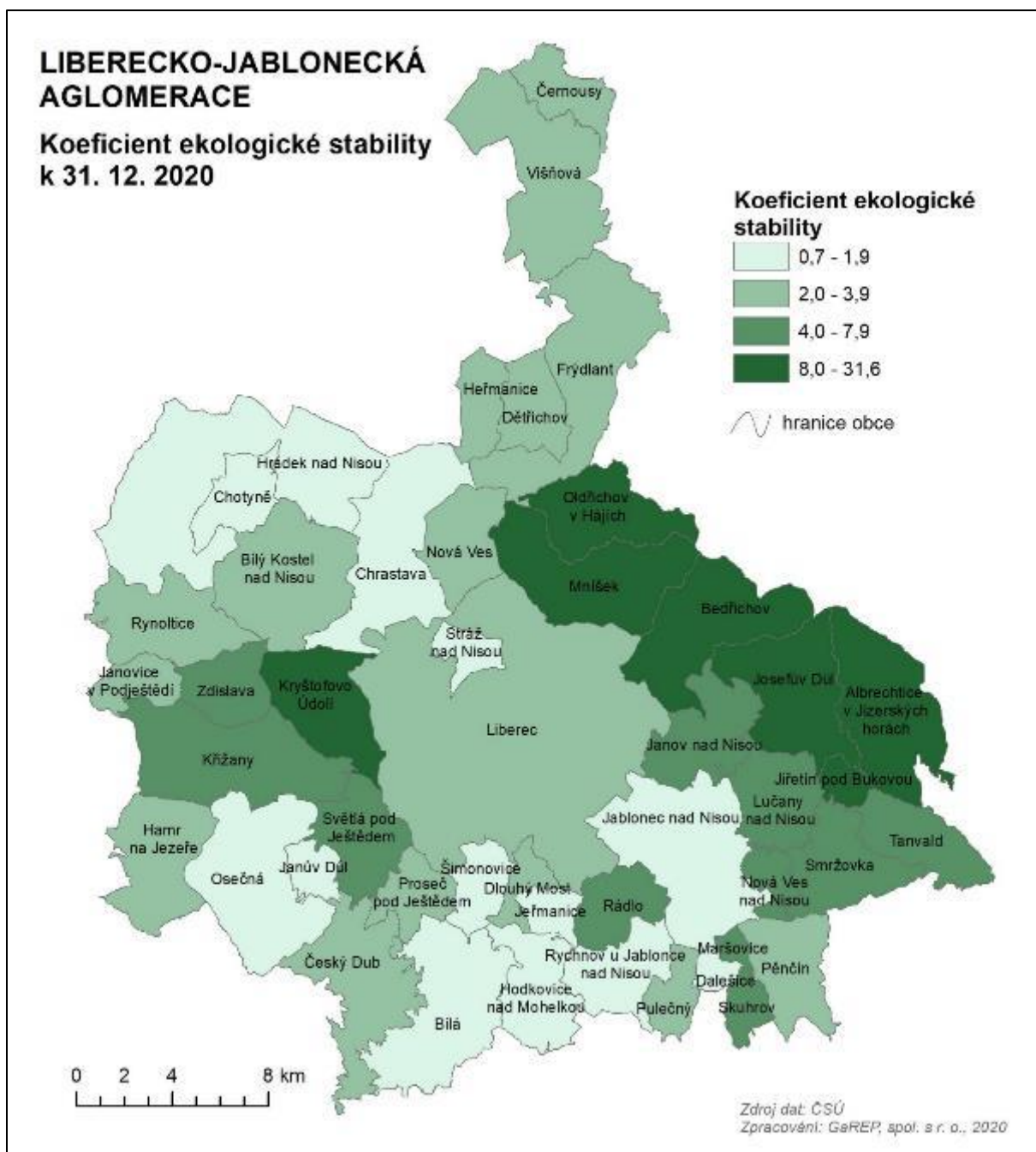

Obr. 26: Struktura pozemků

Pramen: ČSÚ, (vdb.czso.cz)

- o Využití půdního fondu určuje hodnotu **koeficientu ekologické stability**. Ten za celé území aglomerace od za posledních pět let mírně roste z hodnoty 5,66 v roce 2015 na hodnotu 5,87 v roce 2019. Ve srovnání s hodnotou za Liberecký kraj (2,4) i ČR (1,1 k 31. 12. 2019) je hodnota KES v aglomeraci výrazně vyšší a dokládá to, že na území většiny obcí aglomerace (25 obcí má KES vyšší než 3,0 – viz mapa) je přírodně blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních ploch s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Obr. 27: Koeficient ekologické stability
Pramen: ČSÚ (vdb.czso.cz)

- Ohrožena **povodněmi** je více než polovina obcí. Většinou se jedná o menší rizika, či ohrožení tzv. bleskovými povodněmi.

Obr. 28: Ohrožení povodněmi

Pramen: vlastní šetření

- Oblast s významným **povodňovým rizikem** se na území aglomerace nachází na Lužické Nise v úseku od Jablonce nad Nisou ke státní hranici, na řece Smědáv v úseku od Frýdlantu ke státní hranici, na řece Kamenice od Jiřetína pod Bukovou až po Tanvald a na řece Mohelka od Jablonce nad Nisou až po Hodkovice nad Mohelkou.
- Povodí řeky Smědáv v úseku od Frýdlantu po Višňovou je postiženo **povodní** zpravidla několikrát do roka. Nepříznivá situace je založena vysokými srážkami v horním povodí,

zastavěností v záplavovém území, absencí kapacitních retenčních nádrží a nízké kapacitě koryta.

- **Záplavová území** 100leté povodně Q100 se nachází zejména v Liberci na Lužické a Černé Nise, v Chrastavě a Hrádku nad Nisou na Lužické Nise a ve Frýdlantu a Višňové na řece Smědá.

Obr. 29: Toky s povodňovým rizikem a záplavová území Q100

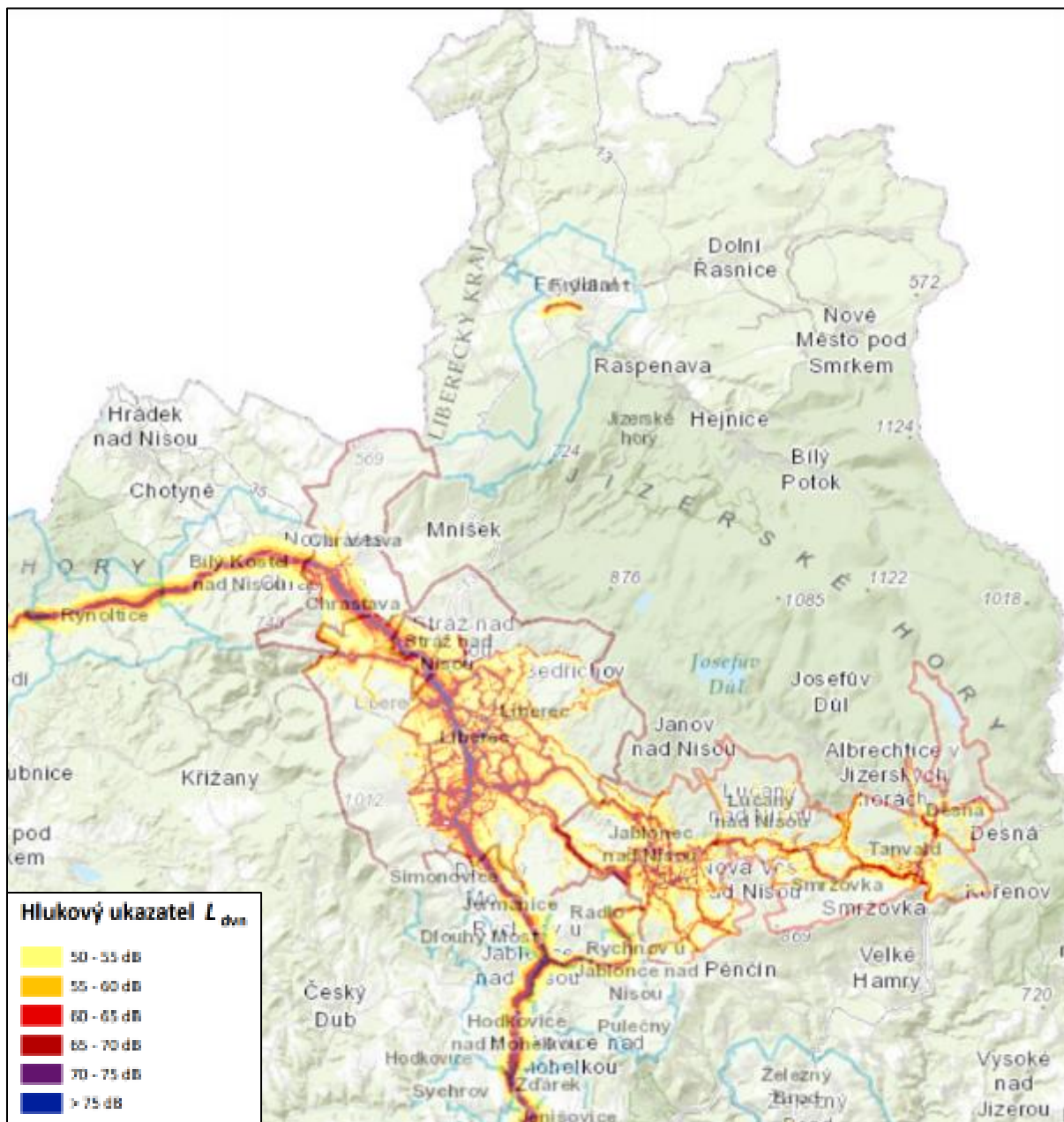
Pramen: Povodňový informační systém (<http://www.povis.cz>)

Stav životního prostředí

- Na území aglomerace panuje vodní **eroze** pouze v zemědělsky intenzivně využívaných oblastech a na svažitéch pozemcích. Problém existuje bodově, na území celé aglomerace. Území aglomerace je málo náchylné k větrné erozi.
- Liberecký kraj patří ke krajům, které přispívají ke **znečištění ovzduší**⁷ v rámci ČR nejméně. Na území aglomerace patří k oblastem se zhoršenou kvalitou ovzduší území jádrových měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Na území města Liberce jsou překračovány imisní limity benzo(a)pyrenu. Zdrojem emisí benzo(a)pyrenu je průmyslová činnost, doprava i emise z lokálních topenišť.
- **Imisní limity** PM₁₀, NO₂, benzen a PM_{2,5} nejsou většinou v řešeném území překračovány. Zvýšená koncentrace PM₁₀ se nachází v Liberci, Jablonci nad Nisou a v oblastech okolo hlavních dopravních tahů, kde je toto znečištění způsobeno intenzivní automobilovou dopravou.
- Mezi oblasti s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu patří pouze město Liberec, se zahrnutím přízemního ozonu se jedná až na výjimky o území celé aglomerace.
- Na území aglomerace je cca 100 **velkých zdrojů znečištění** (REZZO 1) – nejvíc v Jablonci nad Nisou (19) a Liberci (15) – nejčastěji se jedná o průmyslové podniky, ale zdroje také pocházející z objektů terciární sféry a zdrojů elektřiny.
- Vysoký podíl znečišťujících látek pochází také z **malých zdrojů znečišťování** (REZZO 3) zahrnujících lokální topeniště. V posledních letech však došlo díky dotačním programům k modernizaci lokálních topenišť výměnou kotlů s nižší produkcí emisí a vyšší efektivitou vytápění a také k zateplování domů, čímž se snížila jejich energetická náročnost.
- Nejvýznamnějším zdrojem **hlukového znečištění** je silniční doprava, zejména území podél silnic I/35, I/13, I/14 a I/65. Silnice I/14 prochází zastavěným územím města Jablonec nad Nisou a I/35 územím města Liberec, kde představují významný zdroj hlukové zátěže, který v oblastech s nejintenzivnější dopravou překračuje limity hlukové zátěže. Kromě hlukové zátěže se silniční doprava také významně podílí na emisní zátěži dotčených území. Řešením je kromě vybudování obchvatů také zvyšování podílu dopravních prostředků na alternativní pohony.

⁷ Zpráva o kvalitě ovzduší za rok 2018.

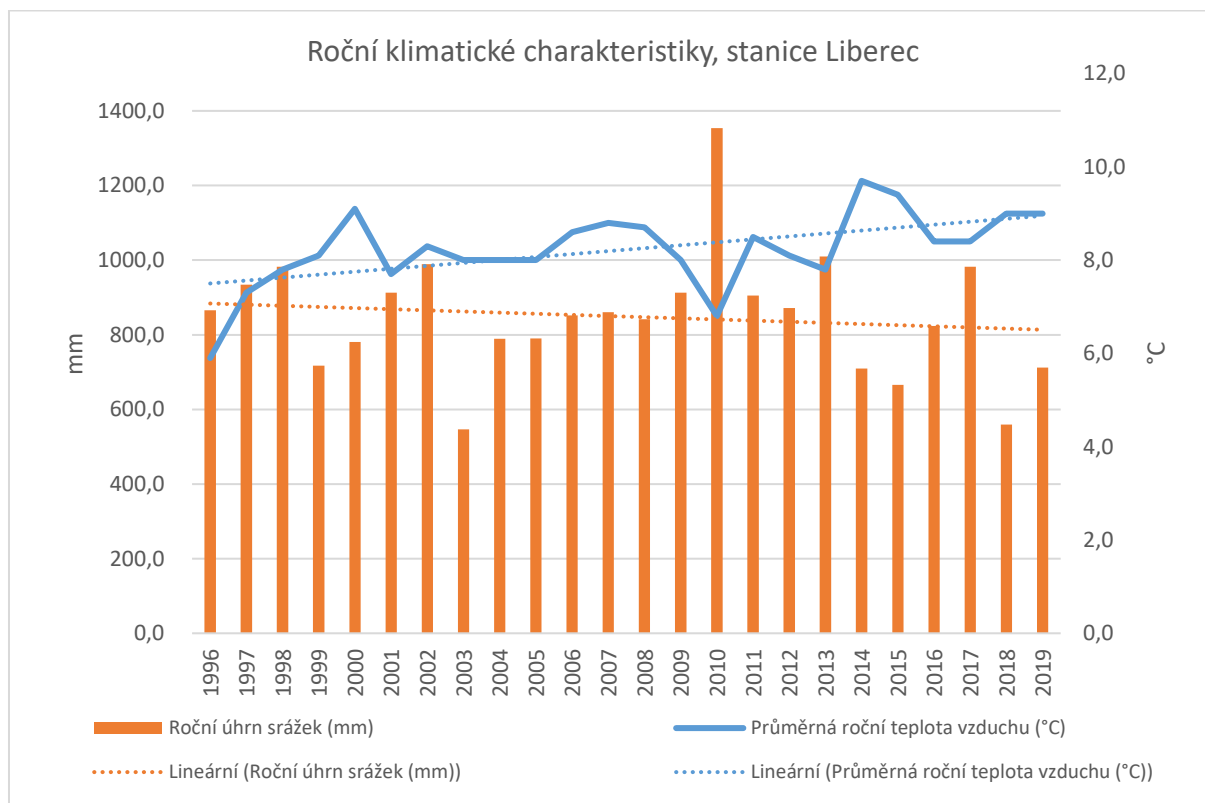

Obr. 30: Úroveň hluku ukazatel L_{dvn} (den – večer – noc), 2017

Pramen: MZČR (<https://geoportal.mzcr.cz/shm/>)

Klima

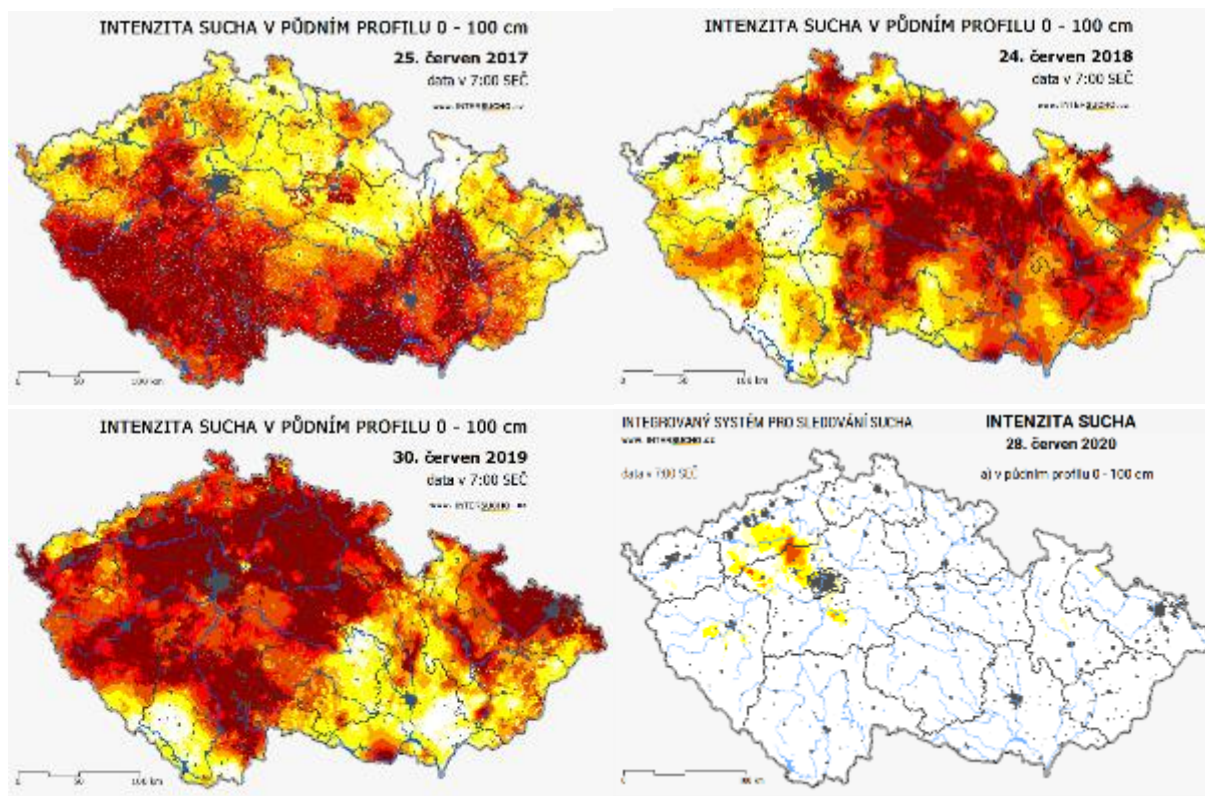
- **Roční klimatické charakteristiky** za meteorologickou stanicí Liberec prokazují za posledních téměř 25 let trend mírného zvyšování průměrné roční teploty vzduchu a zároveň snižování ročního úhrnu srážek. Společně se zvyšující se teplotou také narůstá výpar, což může vést ke snižování zásob vody v krajině a následné problematice sucha.

Obr. 31: Klimatické charakteristiky

Pramen: ČSÚ

- o **Problematika sucha** se v posledních letech týkala většiny území ČR včetně území Libereckého kraje. Na území aglomerace lze za nejhroženější oblasti považovat oblasti v nižších nadmořských výškách, s nižšími hodnotami koeficientu ekologické stability, kde je provozována intenzivní zemědělská činnost a je zde potřeba zlepšit např. hospodaření se srážkovou vodou.

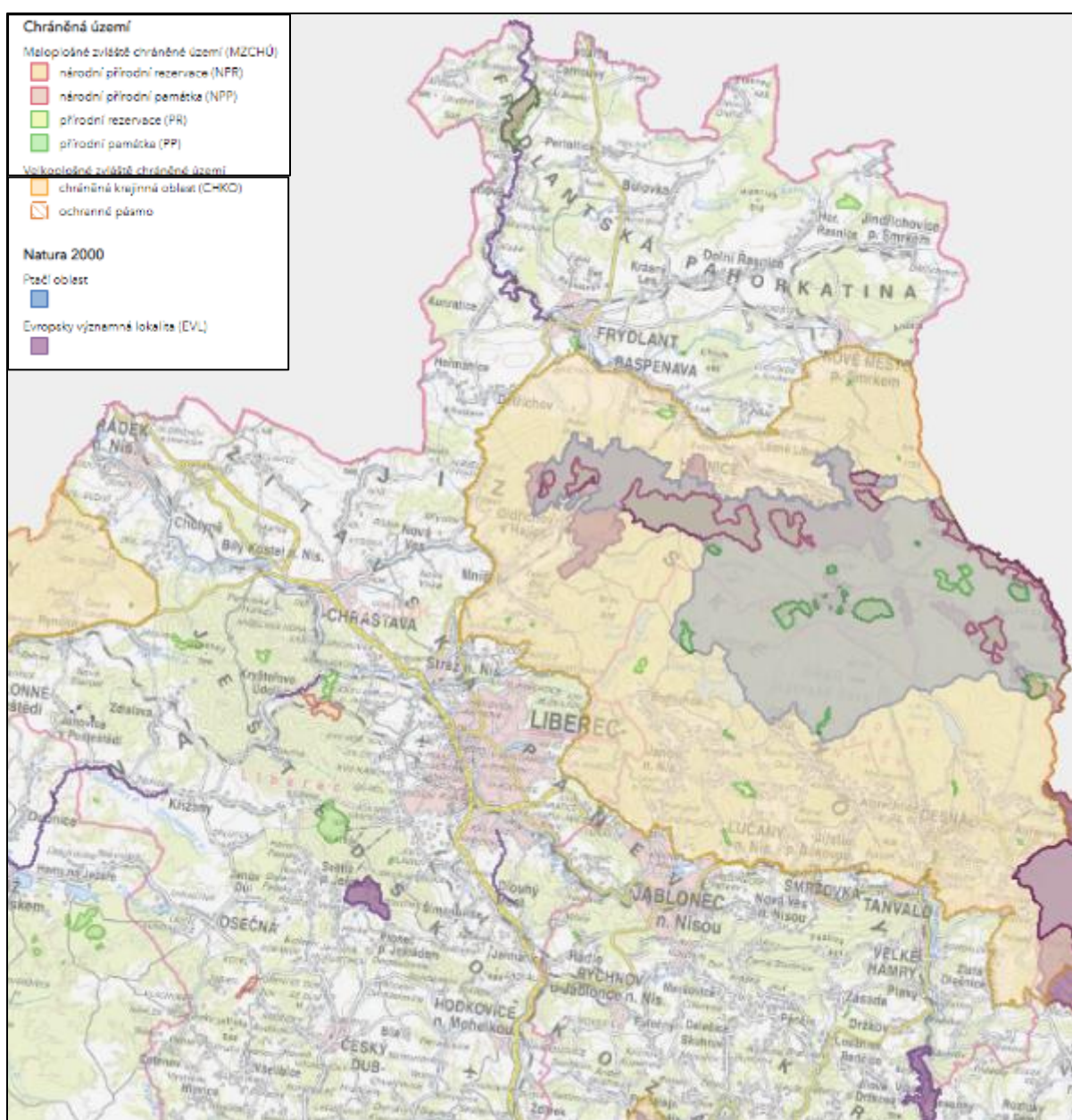
Obr. 32: Intenzita sucha na konci června 2017, 2018, 2019, 2020

Pramen: intersucho.cz

Ochrana přírody a krajiny

- V SV části aglomerace (přibližně mezi městy Liberec, Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, Kořenov, Tanvald a Jablonec nad Nisou) se nachází **CHKO Jizerské hory**. V současné době patří CHKO Jizerské hory k velmi kontrastním územím. Na jedné straně stojí rozsáhlé plochy imisních holin a poškozených lesních porostů, a na straně druhé naopak mimořádně hodnotná území se zachovalými přirozenými společenstvy. Vedle problémů lesnického charakteru se v době nedávné objevila hrozba degradace podhorských luk a pastvin způsobená útlumem zemědělství⁸. Ve východní části území (Rynoltice a Hrádek nad Nisou) zasahuje **CHKO Lužické hory**.
- Na území aglomerace se nachází několik **maloplošných zvláště chráněných území** a také lokalit Natura 2000 – ptačích oblastí a Evropsky významných lokalit.

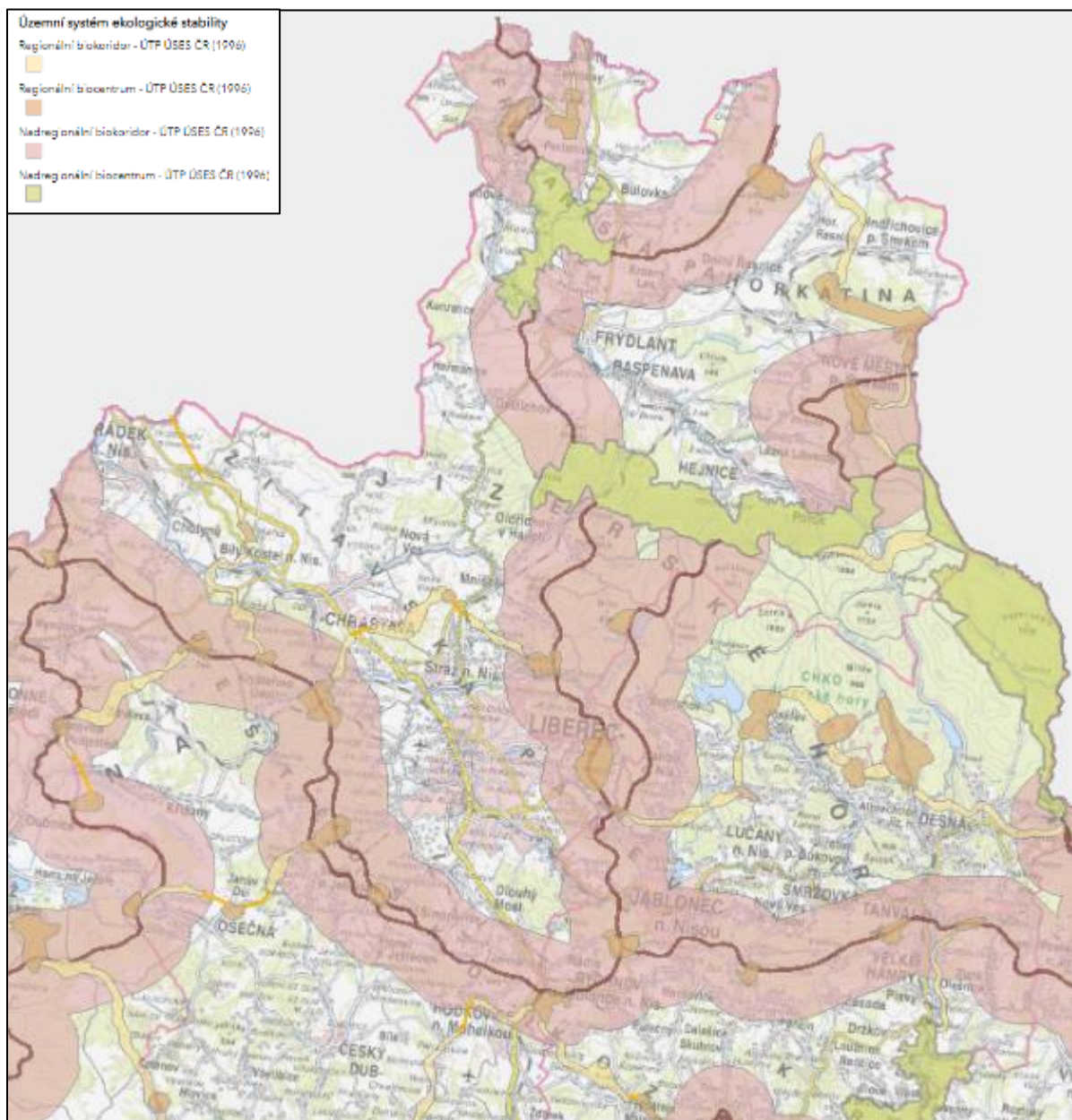
⁸ Podle <https://jizerskehory.ochranaprirody.cz/zakladni-udaje-o-chko/>

Obr. 33: Chráněná území a území Natura 2000

Pramen: AOPK ČR

- o Územím aglomerace prochází východo-západním i severo-jižním směrem **nadregionální biokoridory** propojující nadregionálně významná **biocentra** (Poustecká obora, Poledník). Ta jsou propojena regionálními koridory, na nichž se nachází řada regionálních biocenter.

Obr. 34: Územní systém ekologické stability na území aglomerace

Pramen: AOPK ČR

Veřejný prostor

- Ve **veřejném prostoru**, zejména v menších obcích, je nedostatek hřišť pro sport, workouty. Chybí zázemí pro volnočasové aktivity.
- Města se potýkají s velkým podílem zpevněných ploch a nevhodnou skladbou **zeleně**. Je zde nízká retence vody. Opatření tzv. modro-zelené infrastruktury jsou v aglomeraci na nízké úrovni nebo zcela schází.⁹

⁹ Infrastruktura, která je v souladu s přírodou. Zahrnuje prvky vody a zeleně. Je budována nejčastěji ve městech pro řešení urbanistických a klimatických problémů spadajících pod urbánní ekologii.

- Ve městech, zejména na sídlištích v Liberci a Jablonci nad Nisou, jsou poddimenzované **urbanizované plochy zeleně**, které jsou však vyvažovány přítomností příměstských lesů. V Liberci patří k největšímu parku park Budyšínská (28 349 m²), Park u Zoologické zahrady (13 123 m²) a Zámecký park (12 034 m²). Celkově se v Liberci nachází parky o výměře 155 429 m². V Jablonci nad Nisou lze mezi nejvýznamnější parky jmenovat např. Tyršovy sady, lesopark Žižkův vrch, Mšenský park nebo park Pod přehradou. Parky a veřejná prostranství nejenom ve zmiňovaných městech, ale i ostatních obcích, potřebují průběžnou revitalizaci a rozšiřování jejich biodiverzity.
- K významným rekreačním plochám patří kromě parků okolí **přehrad**. Nejvýznamnější v aglomeraci je vodní nádrž Mšeno v Jablonci nad Nisou a vodní nádrž Starý Harcov v Liberci, které se nachází přímo v intravilánech těchto měst, a přilehají k nim rekreační parkové plochy. V extravilánu patří k nejvýznamnějším vodní nádrž Bedřichov a vodní nádrž Josefův důl (sloužící na pitnou vodu).
- V Národní databázi **brownfieldů** agentury Czechinvest se nejvíce brownfieldů nachází v samotném jádrovém městě Liberec (celkem 8 převážně průmyslových objektů). Brownfieldem jsou ale i např. Městské lázně v Jablonci nad Nisou. Celkem tři, převážně průmyslové brownfieldy, se nachází i ve Frýdlantu, jeden v Tanvaldu. Další jeden brownfield existuje i v Josefově Dole a dva ve Smržovce.

B.5.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S23: Vysoký podíl stabilních, přírodě blízkých, ploch vůči nestabilní antropogenizovaným plochám○ S24: Nízké procento zornění○ S25: Nízký stupeň větrné eroze○ S26: Nízký stupeň znečištění ovzduší○ S27: Přítomnost CHKO Jizerské hory a Lužické hory, celkově dobrý stav životního prostředí○ S28: Přítomnost rekreačních ploch v okolí vodních nádrží.	<ul style="list-style-type: none">○ W38: Postižení lesů kůrovcem○ W39: Výskyt oblastí postižených povodněmi○ W40: Přítomnost hlukového znečištění podél hlavních silnic○ W41: Nevhodná skladba zeleně ve městech○ W42: Přítomnost brownfieldů○ W43: Nevyužitý potenciál veřejných prostranství v obcích
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">○ O15: Nové technologie pro zaměření znečištění ovzduší a hluku○ O16: Dotační příležitosti na zkvalitnění životního prostředí (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)	<ul style="list-style-type: none">○ T13: Klimatické změny○ T14: Pokračující kůrovcová kalamita

B.5.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- **Degradace ekosystémů** → Neustálý tlak na rozvoj (zejm. výstavba, ale také nároky na trávení volného času v přírodě) s sebou může přinést degradaci ekosystémů a s ní související ztrátu biodiverzity. Degradace ekosystémů zahrnuje i nadměrný zábor území na úkor přírodních a přírodě blízkých ekosystémů. To bude vyžadovat striktní dodržování ochrany přírody, regulaci nadměrného rozvoje a rozumné využití obnovitelných zdrojů energie.
- **Změna klimatu** → Změna klimatu může vést k intenzivnějším změnám srážkových vzorců (extrémní deště nebo naopak období sucha), posunu vegetačních pásem či environmentálně podmíněné migraci. Bude nezbytné adaptovat se na situace ovlivňující stav životního prostředí, mimo jiné i ve smyslu potravinové bezpečnosti, která je závislá na vstupech do agrosystémů.

- o **Modro-zelená infrastruktura** → spolu se změnou klimatu se v zastavěném území začíná prosazovat koncept tzv. modro-zelené infrastruktury. S ohledem na potřebu zajištění kvalitního životního prostředí bude mít tato oblast čím dál větší význam.
- o **Rostoucí spotřeba energie** → Se zvyšujícími se nároky na kvalitu života se přepokládá rostoucí spotřeba energie. Bude potřeba větší využití obnovitelných nových zdrojů energie, efektivnější využití zdrojů a postupné posílení energetické sítě.

B.6 SPRÁVA ÚZEMÍ

B.6.1 SITUAČNÍ ANALÝZA

Správní členění

- o **Území aglomerace** se nachází v Libereckém kraji, okrese Liberec a Jablonec nad Nisou (jedna obec spadá pod okres Česká Lípa). Na území aglomerace se nachází 4 obce III. typu tzv. ORP na jejichž úrovni probíhá např. místní akční plány rozvoje vzdělávání (tzv. MAPy) nebo Komunitní plány sociálních služeb. Jedná se o Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant a Tanvald. Jedna obec dále spadá pod ORP Železný Brod a jedna pod ORP Česká Lípa.
- o Ani jedna z uvedených **správních úrovní zcela nekopíruje území aglomerace**, což zejména např. v uvedeném školství nebo sociálních službách komplikuje plánování rozvoje na úrovni aglomerace. I z pohledu cestovního ruchu a jeho podpory není území skladebné z jednotlivých destinačních managementu oblastí.

Obr. 35: Administrativní hranice aglomerace

Pramen: ČSÚ, vlastní zpracování

Spolupráce v území

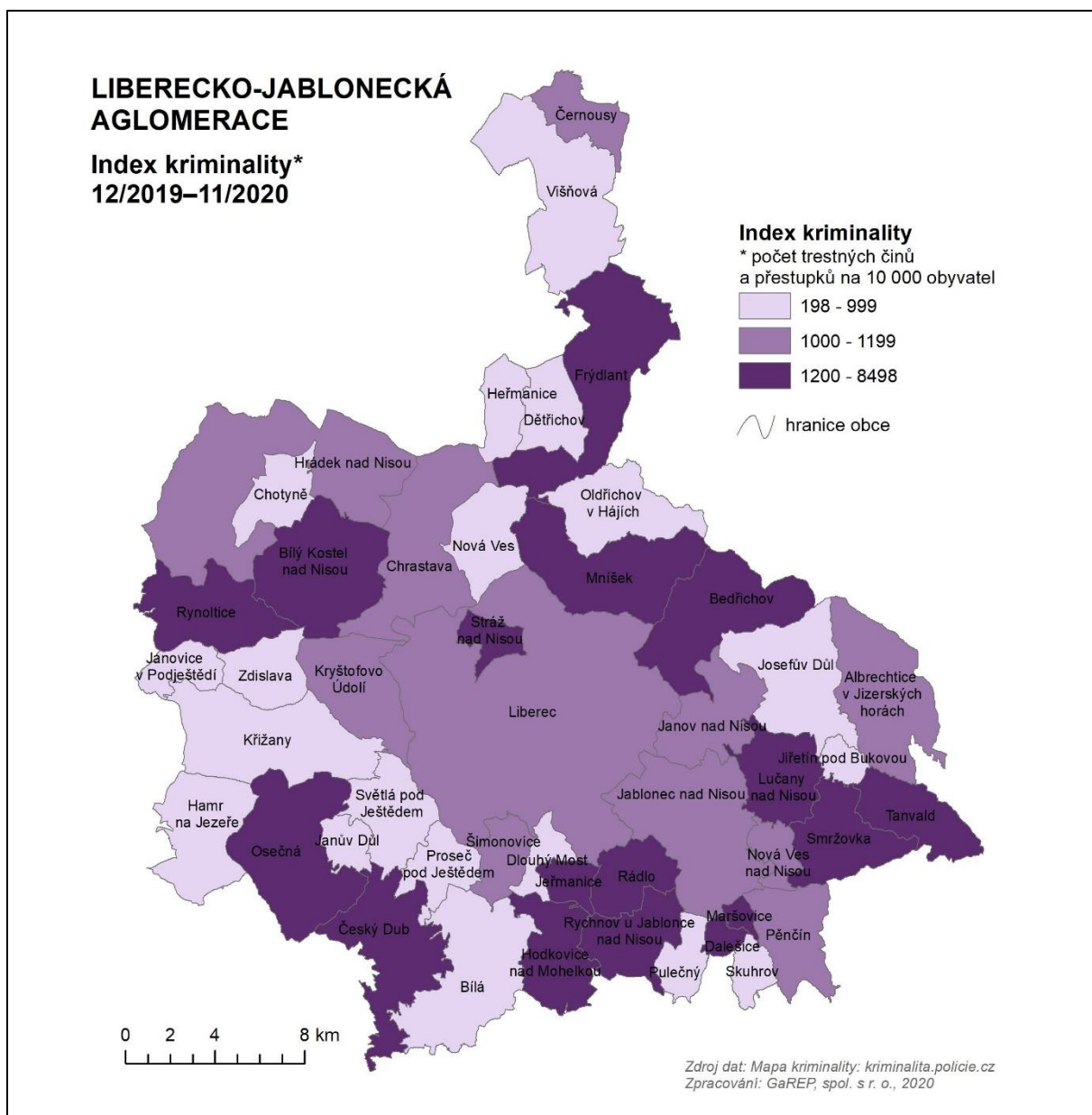
- o V programovém období EU 2014–2020 působily na území téměř celé České republiky **místní akční skupiny** (sdružení obcí, neziskových organizací a podnikatelů. Místní akční skupiny realizují integrovaný nástroj pro rozvoj venkova, vypisují speciální dotační výzvy a věnují se animačním činnostem v území. Na území aglomerace z větší či menší části působí MAS Frýdlantsko, MAS Rozvoj Tanvaldska, MAS Achát, MAS Podještědí a MAS Podralsko.
- o Pro prosazování společných zájmů obcí působí na území aglomerace řada **mikroregionů**. Konkrétně se jedná o Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Sdružení obcí Podještědí, Mikroregion Jizerské podhůří, Mikroregion Císařský kámen, Mikroregion Tanvaldsko a Mikroregion Jizerské hory.

Krizové řízení a bezpečnost

- o Horský charakter regionu (přítomnost Jizerských a Lužických hor) ztěžuje krizové řízení, kdy zejména hasičské jednotky musí být připraveny zasahovat v náročných podmínkách. Na území aglomerace se nachází stanice **Hasičského záchranného sboru** v Liberci, Tanvaldu a Jablonci nad Nisou.

- Obvodní oddělení **Policie ČR** se nachází na území aglomerace celkem 4x v Liberci, 2x v Jablonci nad Nisou, v Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Českém Dubu, Hodkovicích nad Mohelkou, Frýdlantu, v Rychnově a Tanvaldu.
- Výjezdové základny **Zdravotnické záchranné služby** Libereckého kraje se nachází 2x v Liberci, Jablonci nad Nisou, Českém Dubu, Frýdlantu a Hrádku nad Nisou. V Liberci existuje Letecká záchranná služba. Prostory základen jsou často v nevyhovujícím technickém stavu.
- **Index kriminality**, počet trestných činů a přestupků na 10 000 obyvatel, v období od 12/2019–11/2020 činil na území aglomerace 1226. Nejvyšších hodnot dosáhl v obcích Rádlo, Jeřmanice a Dalešice. Naopak nejbezpečněji je v Jiřetíně pod Bukovou, Zdislavě a Skuhrově.

Obr. 36: Index kriminality
Pramen: kriminalita.policie.cz

B.6.2 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">○ S26: V aglomeraci je přítomné krajské město, okresní města a dvě obce III. typu○ S27: Dobře fungující místní akční skupiny na území aglomerace○ S28: Rovnoměrně rozložené stanice integrovaného záchranného systému	<ul style="list-style-type: none">○ W44: Vymezení aglomerace není skladebné dle SO ORP○ W45: Přítomnost hor a náročný terén ztěžuje práci pro složky krizového řízení○ W46: Vysoký index kriminality ve vybraných okrajových obcích aglomerace
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none">○ O17: Další rozvoj integrovaných nástrojů (komunitně vedený místní rozvoj, integrované územní investice)○ O18: Pokračující tematické strategické plánování (místní akční plány rozvoje vzdělávání, komunitní plánování sociálních služeb)	<ul style="list-style-type: none">○ T15: Snižující se objem dotací○ T16: Zvyšující se byrokracie

B.6.3 ODHAD BUDOUCÍCH TRENDŮ A PŘEDPOKLADŮ DO ROKU 2030

- **Globalizace** → V souvislosti s pokračující globalizací se předpokládá zvyšování tlaku na správu území. Nadnárodní korporace i mezinárodní organizace budou získávat větší vliv na správu věcí veřejných na lokální, národní i mezinárodní úrovni.
- **Rostoucí síla jednotlivců a zájmových skupin a zvyšování přístupu k informacím** → S postupujícími změnami ve společnosti porostou požadavky ze strany veřejnosti na informace, bude se zvyšovat občanská angažovanost, poroste význam nestátních aktérů. Zvýší se tak nároky na komunikaci veřejné správy, náročnější bude správa věcí veřejných.
- **Virtualizace světa** → Zvyšující se virtualizace světa povede k zvyšujícímu se tlaku na zavádění e-governmentu a komunikaci veřejné správy elektronicky.
- **Změna klimatu** → Změna klimatu s sebou ponese častější výkyvy počasí, což povede k suchu, přívalem dešťů a dalším extrémním výkyvům počasí. Na to budou muset být připraveny složky integrovaného záchranného systému, zejména co se týče vybavenosti.

B.7 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

Princip partnerství

Celá strategie je zpracována na základě partnerského přístupu. Jsou proto zřízeny odborné pracovní skupiny a řídicí výbor. Pracovní skupiny byly sestaveny na základě analýzy stakeholderů (viz níže). Konají se hlavně diskuzní setkání a připomínkování strategie (viz přístup k analýze stakeholderů). Zápisy z jednání pracovních skupin a řídicího výboru jsou vždy zveřejněny ve lhůtě 10 pracovních dní ode dne jednání na webových stránkách Statutárního města Liberec.

Kromě pracovních skupin a řídicího výboru mohou být osloveni i další partneři nebo realizátoři integrovaných projektů. Průběžně je informována i široká veřejnost. Na webové stránky Statutárního města Liberec jsou průběžně vkládány informace o průběhu zpracování a implementace strategie. Široká veřejnost má dále možnost vyjádřit se v rámci veřejného projednání.

Přístup k analýze stakeholderů

V rámci integrovaných strategií je klíčový princip partnerství, tedy zapojení všech relevantních aktérů. Proto je provedena identifikace klíčových aktérů aglomerace a jejich významu. Prvním krokem analýzy je vymezení skupin stakeholderů, které se mohou aktivně podílet na rozvoji vymezeného území a naplnění cílů Strategie, a které mohou být ITI zásadně ovlivněny (např. města, obce, vzdělávací zařízení, nevládní neziskové organizace apod.).

Při analýze stakeholderů byl kladen důraz na identifikaci takových subjektů, kteří sami mohou přispět k rozvoji území a naplnění cílů strategie. Stakeholdeři byli rozděleni do úrovní:

- Stakeholdeři, kteří byli přizváni k činnosti pracovních skupin (diskuzní setkání, připomínkování dílčích podkladů a vytvořených materiálů). Tito stakeholdeři jsou dále využiti při identifikaci strategických projektů a budou využiti i při realizaci strategie. (úroveň 1)
- Stakeholdeři, kteří jsou pouze informováni a vyzváni k podání námětů na projekty. (úroveň 2)

Byla snaha o dodržení doporučeného zastoupení stakeholderů podle:

- věcného zaměření strategie (zástupci různorodých zájmových skupin),
- charakteru stakeholdera (zástupce veřejné správy, neziskových organizací, podnikatelů),
- území, ve kterém stakeholder působí (Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko, Tanvaldsko – SO ORP, kde je hlavní obec III. typu zastoupena v aglomeraci).

Zohledněna byla i návaznost na spolupráci v předchozím programovém období 2014–2020 při přípravě a realizaci Integrovaného plánu rozvoje území.

Stakeholdeři byli vybráni podle specifických témat potřebných pro aglomeraci. Přihlédnuto také bylo ke spolupráci s městem Liberec v programovém období 2014–2020 v rámci Integrovaného plánu rozvoje území. Vybraní stakeholdeři následně byli vyzváni k účasti na pracovních skupinách. Konkrétně se jednalo o následující témata:

- Doprava
- Sociální soudržnost a zaměstnanost
- Vzdělávání

- Životní prostředí
- Cestovní ruch a kultura

Za téma dopravy byla využita pracovní skupina ke vzniku plánu udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou, kde navíc byly diskutovány i problémy zázemí Liberce a Jablonce nad Nisou.

Vybraní stakeholdeři z úrovně 1 následně byli osloveni pro účast v pracovních skupinách. Pracovní skupina (PS) je hlavním tvůrčím prostředím Strategie. Jedná se o odborné shromáždění zástupců různých skupin osob a organizací, kteří mají zájem o dění v aglomeraci a chtějí přispět k jejímu rozvoji. Mezi její hlavní činnosti patří zúčastnit se diskuzních setkání a písemného připomínkování vytvořených materiálů.

Konkrétní organizace, které byly identifikovány v analýze stakeholderů se nachází v příloze č. 2. U organizací, které jsou zastoupeny více členy, se v závorce nachází bližší identifikace. U ostatních organizací se vždy jedná o věcně nejbližší osobu dle výběru oslovené organizace.

B.8 ANALÝZA PROBLÉMŮ, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A POTENCIÁLU

Přístup k analýze problémů, rozvojových potřeb a potenciálu

Předmětem analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu je definice a popis identifikovaných stávajících problémů a jejich územního dopadu a rozvojových potřeb území při zohlednění rozvojového potenciálu území. Analýza byla sestavena dle situační analýzy, SWOT analýzy, závěrů z diskuze pracovních skupin a s přihlédnutím k relevantním koncepcím.

Analýza se skládá ze seznamu konkrétních rozvojových potřeb území a jejich krátkého popisu, spočívajícího v informaci, jaké problémy, potenciál, naplnění dané potřeby řeší a přispěje tak k rozvoji území aglomerace. Součástí analýzy jsou i vazby na opatření a SWOT analýzu.

Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu je rozčleněna podle jednotlivých rozvojových témat, která vyplynula z předchozích závěrů strategie.

Téma A: Vzdělávání

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Přítomnost Technické univerzity v Liberci	Propagace Liberce jako univerzitního města	A.2	S6
Odliv studentů středních škol na pražské VŠ		A.5	W12, S12
Dobrá dostupnost středního školství s centrem v Liberci s rozmanitými obory	Rozšiřování center odborného vzdělávání	A.2	S5
Zlepšující se technické zázemí středních škol a úroveň technického vzdělávání	Další modernizace zázemí a vybavení technicky zaměřených středních škol		W12
Velký zájem o absolventy technických oborů, avšak nízký zájem o technické obory mezi mladou generací	Rekonstrukce škol včetně speciálních škol (datové rozvody s moderními servery, výstavba odborných učeben a dílen, jejich vybavení odbornými pomůckami, elektroinstalace a osvětlení)	A.2	W14, O1
	Vybavení IT učeben (vybavení pro algoritizaci, robotická ramena, 3D tisk)	A.2	S5
	Rozvoj kariérového poradenství	A.5	W12, W13, W14, O1
Přítomnost pro aglomeraci specifických středních škol (např. uměleckoprůmyslové, sklářské, bižuterní, hospodářské a lesnické obory)	Modernizace středních škol typických pro aglomeraci	A.2	W28
Přesun silných populačních ročníků ze základních na střední školy	Zajištění dostatečných kapacit středních škol	A.2	S5, S20, W12, W13
Dobrá dostupnost základního školství a mateřských škol	Rozšiřování kapacit základních škol dle potřeby	A.1	S4, W11, T2
Lokální nedostatky v kapacitách základních škol (např. Šimonovice, Dlouhý Most a přilehlé spádové základní školy v Liberci)			
Snížování počtu dětí ve třídě s ohledem na děti s hendikepem nebo naopak s nadáním			
Lokální nedostatky kapacit v mateřských školách související zejména s procesem suburbanizace (příchod občanů bez trvalého bydliště na území obce)	Rozšiřování kapacit mateřských škol dle potřeby	A.1	S4, W11, T2
Nedostatek kapacit MŠ pro dvouleté děti			
Nedostatek kapacit u speciálních škol, kde je potřeba menší počet dětí ve třídě	Rozšiřování kapacit speciálních škol	A.1	S4, W11, T2
Nedostatečné technické parametry připojení k internetu zejména na základních školách	Pokračující rozvoj digitalizace škol	A.1	W14, O1
Nedostatek učitelů technických oborů (zejména informatika, matematika)	Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení)	A.1, A.2	W12

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Špatný technický stav školních budov (zejména některé základní školy a všechny základní umělecké školy)	Investice do oprav školních budov a energetických úspor (vytápění, nová okna apod.)	A.1	S4 W13 T12
Nedostatečné prostory pro volnočasové aktivity a kroužky zejména v menších obcích	Investice do veřejných prostranství, sportovišť a prostor pro volnočasové aktivity	A.4	W43 T12
Nedostatečné veřejné prostory pro rekreační vyžití zejména v menších obcích			
Přítomnost science centra s nadregionálním významem	Rozvoj vybavenosti rozšiřování výukových prostor iQLANDIA	A.3	S7
Zvyšující se zájem o zařazování dětí do ZUŠ a zařízení neformálního a zájmového vzdělávání	Rozvoj vzdělávací infrastruktury v objektech neformálního a zájmového vzdělávání (matematika, technické a přírodovědné vzdělávání)	A.3	W12 W14

Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Nedostatek kapacit pro soc. služby zejména pro seniory a osoby s duševní poruchou	Podpora sociálních služeb co nejvíce blízkým domácímu prostředí (terénní sociální péče)	B.3	S3 W4 W5 O2 T1 T3
	Výstavba objektů pro sociální služby	B.1	W2 T1 T3
	Zajištění specifických služeb pro seniory s duševním onemocněním (bydlení, služby...)	B.1 B.3	S3 W2 W4 W5 T1 T3
	Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře..)	B.1 B.3	S3 W4 W5 T1 T3
Nedostatek sociálního bydlení, scházející prostupnost sociálního bydlení (na ubytovných končí obyvatelé, kterým by stačilo sociální bydlení)	Výstavba a vyčlenění bytů pro sociální bydlení s podporou sociálních služeb	B.2	S3 W3 O4
	Pokračování v projektech na podporu sociálního bydlení, azylového bydlení apod.	B.2	S3 W3 O4
Nedostatek kapacit chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním a jiným zdravotním postižením	Rozšiřování kapacit sociální služby chráněného bydlení	B.2	S3 W2 W3 T3
Přítomnost hospice sv. Zdislavy a organizací poskytující terénní paliativní péči	Podpora paliativní péče	B.4	S2 W2 T1
Nedostatek služeb na pomezí zdravotní a sociální péče pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	Podpora služeb na pomezí zdravotní a sociální péče (např. sociální sanitka)	B.4	S3 W6 T1
Nedostatek praktických lékařů, koncentrace zubařů do větších měst	Vznik menších ordinací, nákup vybavení pro ordinace a jejich nabídka k pronájmu	B.4	W9 T1 T2
Potenciál k vytváření sociálních inovací ve velkých městech (přítomnost úředních a odborných kapacit)	Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí	B.1–B.7	S3 S16 O2
	Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec	B.1–B.7	S3 S6 S16 O2

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Růst počtu duševních onemocnění u dětí i dospělých	Budování zázemí a vybavení pro psychologické pracovníky	B.5	W5 T3
	Podpora neinvestičních aktivit v oblasti duševních onemocnění (terénní péče, peer konzultanti, vzdělávání, informační kampaně apod.)	B.5	W5 T3
Nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním a jinými problémy (zejména na Frýdlantsku a Tanvaldsku)	Vznik center duševního zdraví	B.5	W4 W5 T3
	Podpora terénní práce s drogově závislými	B.3	W4 W5 W30
Malá nabídka volnočasových aktivit pro osoby s duševním onemocněním a jinými problémy	Vznik komunitních center	B.3	W4 W5 T3
	Vznik komunitních týmů v terénu	B.3	W4 W5 T3
Nedostatek odborných pracovníků zejména psychiatrů, klinických psychologů a sester	Nabídka bydlení a prostor pro ordinace	B.5	W9 T1 T2
Rozšiřující se disparity na trhu práce, častá změna profese	Podpora rekvalifikací a profesního rozvoje	B.7	W24 W27 W30 O8 O9 T6 T9
Nízký zájem o sociální podnikání, nedostatek chráněného zaměstnání	Budování chráněných dílen a jejich vybavení	B.6	W10 W27 W29 O4
	Vytváření motivace zaměstnavatelů pro zaměstnání lidí s duševním onemocněním nebo pro odběr jejich produktů	B.7	W10 W29
	Budování prostor pro zázemí neinvestičních projektů a pro sociální podnikání KPSV	B.3	S3 O2 O4
Zvyšující se počet znevýhodněných na trhu práce (např. nezaměstnaných rodičů dětí do 15 let a osob nad 50 let, osob tzv. sendvičové generace, neformálně pečující apod.)	Podpora kariérového poradenství, vzdělávání a mentoringu	B.7	W29 T6
	Podpora age managementu a talent managementu	B.7	W29
	Podpora projektů na sladění rodinného života a zaměstnání	B.7	W29
Přítomnost velkých průmyslových podniků neumožňujících flexibilitu zaměstnávání	Podpora malých a středních podnikatelů	B.6	S13 W27

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Vysoké zatížení exekucemi zejména na Liberecku, Frýdlantsku a Tanvaldsku	Rozvoj dluhového poradenství	B.3	W7 W8 T6
	Aktivní prevence u lidí ohrožených exekucemi	B.3	W7 W8 T6
	Podpora finanční gramotnosti jak u dětí ZŠ, tak dospělých	B.3	W7 W8 T6

Téma C: Doprava

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Špatná dopravní dostupnost Liberce a Jablonce nad Nisou z okrajových částí aglomerace.	Budování přeložek silnic	C.1	S8 W15
	Hledání možností pro zrychlení železniční dopravy	C.4	S8 W15 T4
Vysoká tranzitní doprava v centru měst (zejména např. Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant, Smržovka, Lučany nad Nisou, Tanvald.)	Eliminace tranzitující dopravy přes centra měst	C.1	W16 W20 T4
	Výstavba obchvatů obcí	C.1	W16 T4
	Realizace opatření s cílem zklidnit dopravu v centrech měst	C.1	S8 W16 W17 T4
Předimenzovaná silniční infrastruktura z hlediska ploch v rámci uličního prostoru v Liberci	Zábor části silniční infrastruktury pro jiné využití (např. pruhy pro preferenci provozu MHD, parkovací stání, cyklopruhy)	C.1	W16 W17 W19
Vysoké vytížení mimoúrovňových křižovatek na silnici I/35	Zkapacitnění mimoúrovňových křižovatek pro intenzivnější napojení vnitroměstské dopravy	C.1	W16
	Budování nových napojení vnitroměstské dopravy na silnici I/35 (např. napojení obchodně průmyslové zóny Sever a Průmyslové zóny Jih)	C.1	W16
Nedostatek parkování v centrech měst	Výstavba systémů park and ride ve zdrojových oblastech dojíždění za prací, u přestupních uzlů a pro turistickou dopravu	C.3	W19 W20 W32 T4
	Razantní rozšíření modrých zón v Liberci	C.1	W19 T4
	Výstavba parkovacích kapacit míst a parkovacích domů v návaznosti na MHD)	C.1	W19 T4
Výrazná preference individuální automobilové dopravy před ostatními druhy dopravy	Podpora cyklodopravy	C.2	W17 W20 T4
	Cykloopatření pro zvýhodnění cyklodopravy (např. zónové řešení ulic)	C.2	W17 W20 T4
	Osvěta pro upřednostňování pěší dopravy a cyklodopravy před individuální automobilovou dopravou	C.2	W17 W20 T4

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Nízká konkurenceschopnost veřejné hromadné dopravy ve srovnání s individuální automobilovou dopravou	Posílení regionální železniční dopravy a její propojení s tramvajovou dopravou	C.4 C.3	S8 W20 T4
	Zajištění komfortního přestupu mezi autobusovou a železniční dopravou (např. přesun autobusového nádraží v Liberci)	C.3	S8 W20 T4
	Přestupní dopravní uzly po obvodu centra města pro umožnění přestupů mezi příměstskými a městskými linkami mimo přetížený terminál Fügnerova	C.3	S8 W20 T4
	Vytvoření alternativ ke stávající obsluze standardními autobusy, např. formou individuální dopravy k zastávkám MHD na elektrokoloběžkách, apod.	C.4	S8 W20 T4
	Realizace opatření s cílem upřednostňování cest prostředky veřejné dopravy před individuální osobní dopravou (např. preference na přetížených komunikacích, častější intervaly, dostatečná kapacita prostředků hromadné dopravy, „ekologické“ dopravní prostředky veřejné dopravy včetně infrastruktury)	C.4	S8 W20 T4
Chybějící cyklodopravní infrastruktura pro dojíždění za prací	Dobudování cyklodopravní infrastruktury pro dojíždění za prací	C.2	W17 W20 T4
Špatná dopravní obslužnost aglomerace na Prahu	Podpora železničního spojení mezi Libercem a Prahou	C.4	S8 O5
	Vybudování propojky mezi budoucí tratí z Liberce do Prahy na Jablonec nad Nisou	C.4	S8 O5
Chybějící systémy P&R u přestupních terminálů u nádraží v Liberci, v Jablonci nad Nisou, Tanvaldu a Frýdlantu	Výstavba systémů park and ride, jejich zkapacitnění a propagace	C.3	W19 W20 T4
Paralelní provoz železniční dopravy a tramvaje z Liberce do Jablonce nad Nisou	Optimalizace souběhu vlakové a tramvajové dopravy pro zajištění dojezdu do center Liberce a Jablonce nad Nisou bez přestupu	C.4	S8 W20 T4

Téma D: Životní prostředí

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Nedostatečné pokrytí kanalizací	Budování oddílné kanalizace a domovních kanalizací v obcích s roztroušenou zástavbou	D.1	W21 O14
Chybějící řešení pro využití čistírenských kalů	Spalování čistírenských kalů přímo u čistíren odpadu u vyhnívacích nádrží	D.1	O6 T5
Dobré zásobení pitnou vodou, špatný stav vodovodní infrastruktury	Potřeba oprav vodovodů ve vybraných lokalitách	D.1	S9
	Řešení zdrojů pitné vody ve vybraných lokalitách	D.1	S9
Sucho a odlesňování v souvislosti s kůrovcem	Podpora opatření na hospodaření s dešťovou vodou (např. zasakovací opatření, retenčních nádrže)	D.3	T10 O14
	Změna skladby lesních porostů (v rámci pokůrovcového zalesňování)	D.3	T13 O16
Velký podíl zpevněných ploch ve městech	Péče o veřejná prostranství a zeleň (snížení podílu zpevněných ploch ve veřejných prostranstvích, zvýšení využití zelené infrastruktury v centrech měst..)	D.2	W41 W43 O14
Nízká retence vody ve městech			
Nevhodná skladba zeleně na sídlištích	Revitalizace sídlišť	D.2	W41 W43 O14
Přítomnost spalovny odpadu	Podpora technologií na využití vytríděného a komunálního odpadu	D.6	S10 S11 W22 T5
Zvyšující se tlak umístění odpadu do spalovny			
Nízký zájem o druhotné suroviny			
Problematické využití biologicky rozložitelných odpadů	Výstavba zařízení pro využití biologicky rozložitelných odpadů (např. budování komunitních kompostáren)	D.6	W23 T5
Ohrožení povodněmi (zejména na Lužické Nise od Liberce po Hrádek nad Nisou, na řece Smědě v úseku od Frýdlantu po Višňovou)	Liniová a přírodě blízká protipovodňová opatření (např. zvyšování kapacity koryta – rozšiřování, zpevnění a ohrazení koryta s možnou retenční nádrží, suché poldry)	D.4	W39 O14
Nevyužitý rekreační potenciál vodních nádrží	Revitalizace vodních nádrží a jejich okolí	D.2	S28 W43 O14
Nevhodné podmínky pro fotovoltaiku	Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie s využitím např. bioplynových elektráren	D.7	T10 O13 O14
	Rozvoj komunitní energetiky	D.7	T10 O13 O14
Vznik nekontrolovaného množství malých stacionárních zdrojů tepla	Zvyšování kvality služeb centrálních zdrojů tepla (cenová politika, technologie, dostupnost)	D.7	T10 O13

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Zhoršující se dopady klimatických změn	Zlepšování vybavenosti složek integrovaného záchranného systému	D.5	S31 W45 T10
Extrémní výkyvy počasí		D.5	
Nedostatečné energetické úspory	Zavedení energetického managementu pro zajištění úspor ve spotřebě tepla koncových zákazníků	D.7	T10 O13
	Prediktivní regulace pro snížení ztrát v rozvodech	D.7	T10 O13
	Systematický energetický management ze stran obcí (zvýšení energetické účinnosti veřejných budov – úspory energií a vody, snížení emisí CO ₂ , iniciace využití nových technologií)	D.7	T10 O13
	Využití odpadního tepla – z průmyslové výroby, z chlazení na zimních stadionech atd.	D.7	T10 O13

Téma E: Cestovní ruch a kultura

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Nerovnoměrná koncentrace cestovního ruchu	Marketingové akce týkající se méně známých míst např. kampaň Skryté skvosty, návaznost na projekt mapy Direction	E.3	S17 W31 T8 T9 O10
	Vytvoření jednotné turistické karty zahrnující jednotlivé turistické atraktivity cestovního ruchu	E.3	W31 W33
Nedostatečná infrastruktura a služby cestovního ruchu na méně známých místech	Podpora služeb cestovního ruchu	E.3	S17 S18 S19 W32 W33
Přetížení některých míst nadměrným cestovním ruchem	Budování doprovodné infrastruktury (např. parkoviště pro osobní automobily a autobusy, stellplatzy, sociální zařízení, cedule a značení apod.) na místech s potenciálem cestovního ruchu	E.1	W31 W32 T8
	Hledání možností další výstavby infrastruktury pro rekreaci např. u cyklotras a cyklodopravy (značení, vybavení, cyklostezek, propagace..)	E.1	S19 W31 W32 T9
	Snaha o budování nových nástupních míst do Jizerských hor	E.1	S17 W31 W32
Přetížení parkovišť v zimní a letní sezóně v Jizerských horách	Budování záchytných parkovišť, parkovišť typu P a R a zřízení shuttle autobusů. Usměrnování a regulace dopravy.	E.1	W31 W32 T8
	Navigační a informační systémy pro řízení dopravy	E.1	W31 W32 T8
	Motivační systémy pro využívání veřejné dopravy (např. realizace a propagace jednotné Euroregionální jízdenky)	E.1	W31 W32 T10
	Zvýšení kapacity a spojů autobusové dopravy	C.4	S8 W31 W32 T10
Nevyužitý potenciál cyklostezek a cykloturistiky	Dobudování a propagace cyklostezky Odra – Nisa a jejího propojení s německou stranou	E.3	S19 O12
	Budování singletreků a pumpťreků	E.1	S19 W32 W34
Přítomnost Zoologické zahrady s národním významem	Oprava objektů Zoologické zahrady Lidových sadů	E.1	S18 W32 O11
	Rozšíření a modernizace liberecké Zoo (venkovní výběh pro chladnomilná zvířata)	E.1	S18 W32 O11

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Kandidatura Liberce na Evropské hlavní město kultury 2028	Rozvoj kulturního potenciálu v aglomeraci	E.2	O12
Festival animovaného filmu Anifilm s nadnárodním významem	Rozvoj libereckého zámku jako základny festivalu Anifilm	E.1	S18 W33
Přítomnost národních kulturních památek a kulturních památek	Využití areálu národních kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu	E.2	S18 W33 W34
	Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví	E.2	S21 W35
Přítomnost jedinečné architektury (např. podstávkové domy na Frýdlantsku)	Využití potenciálu jedinečné architektury (např. ukázkové rekonstrukce, propagace a informování o podstávkových domech, spolupráce s Německem a Polskem)	E.3	S18 W34 O12
	Využití potenciálu ozubnicové železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov – ukázkové rekonstrukce, propagace, informování, spolupráce s Polskem, Německem.	E.3	S18 W33 O12
	Podpora revitalizace technických památek, drobných památek, kulturního dědictví	E.3	S18 W33 O12
Tradice hospodářských řemesel ve venkovských oblastech aglomerace	Podpora řemesel a agroturistiky ve vazbě na cestovní ruch (návštěva dílen atd.)	E.3	S18 S19 W34
Přítomnost řady kulturních organizací a velkého množství sbírkových fondů	Budování, rekonstrukce a pořízení vybavení muzeí, galerií a knihoven	E.2	W33 O11
	Činnosti přispívající k ochraně kulturního dědictví (např. rekonstrukce objektů muzeí a galerií, stavba depozitáře, restaurování sbírkových předmětů atd).	E.2	S21 S22 W35
	Budování infrastruktury a pořízení vybavení pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů	E.2	S21 W37
	Postupná výměna neaktuálních a méně atraktivních expozic v muzeích a galeriích	E.2	S21 W36

C. STRATEGICKÁ ČÁST

C.1 VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Přístup k vazbám na strategické dokumenty

Integrovaná strategie je zpracována v souladu s nadřazenými strategickými dokumenty na regionální či národní úrovni. Vazby jsou zpracovány ve formě souladu problémových oblastí strategie ITI (doporučovaných opatření) s identifikovanými strategiemi. Z identifikovaných strategií je čerpáno jak pro analytickou část, tak pro část strategickou.

Mezi hlavní všeobecné strategie, které jsou provázány se strategií ITI průřezově, patří:

- o Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
- o Strategie rozvoje SML 2021+
- o Strategický plán města Jablonec nad Nisou 2014–2020

Tematické strategie jsou rozepsány podle jednotlivých témat, kterých se týkají.

Téma A: Vzdělávání

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Regionální inovační strategie Libereckého kraje	A.5: Podpora spolupráce mezi školami a zaměstnavateli
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+	A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Libereckého kraje II.	A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách A.3: Podpora neformálního a zájmového vzdělávání
Místní akční plán Frýdlantsko II.	
Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro oblast Jablonecko II	
Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro oblast Liberecko II	
Místní akční plán rozvoje vzdělávání Tanvaldsko II	

Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2021–2023	B.1: Zvyšování kapacit a modernizace zázemí sociálních služeb
Katalog sociálních služeb Libereckého kraje	B.2: Výstavba sociálního bydlení
Komunitní plán služeb v sociální oblasti statutárního města Liberec na období let 2018–2022	B.3: Podpora terénní a neformální sociální péče B.4: Podpora zdravotně – sociálních služeb
Komunitní plán sociálních a navazujících služeb Jablonecka na období 2020–2023	B.5: Zřizování center duševního zdraví a komunitních center
2. Komunitní plán sociálních služeb Mikroregionu Tanvaldsko 2016–2020	B.6: Infrastruktura a vybavení pro sociální podnikání
2. Komunitní plán sociálních služeb mikroregionu Frýdlantsko na období 2020–2023	B.7: Podpora zaměstnanosti osob ohrožených na trhu práce nebo sociálním vyloučením

Téma C: Doprava

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Plán udržitelné mobility Liberec – Jablonec nad Nisou	C.1: Dobudování dopravní infrastruktury C.2: Výstavba cyklostezek a doprovodné infrastruktury C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride
Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje	C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride C.4: Zkvalitňování dopravní obslužnosti

Téma D: Životní prostředí

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje	D.1: Výstavba a modernizace technické infrastruktury
Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje	D.3: Zlepšení hospodaření s vodou D.4: Výstavba protipovodňových opatření

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje 2016-2025	D.6: Zkvalitňování infrastruktury pro nakládání s odpady
Plán odpadového hospodářství Statutárního města Liberec	
Audit produkce a nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v Libereckém kraji	
Akční plán udržitelné energetiky a klimatu (2030) – Statutární město Liberec	D.7: Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a snižování energetické náročnosti
Státní energetická koncepce	
Územní energetická koncepce Libereckého kraje	
Akční plán adaptace na změnu klimatu bude v podmínkách Libereckého kraje	D.5: Podpora připravenosti na dopady klimatických změn
Adaptační strategie na změnu klimatu statutárního města Liberec	

Téma E: Cestovní ruch a kultura

Strategický dokument	Vazba na problémovou oblast, opatření, ITI
Koncepce rozvoje kulturních příspěvkových organizací Libereckého kraje na léta 2021–2027	E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven
Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030	
Strategie rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje 2013 – 2020	E.1: Výstavba doprovodné infrastruktury cestovního ruchu E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace
Strategie rozvoje cestovního ruchu v Liberci pro období 2014–2020	
Akční plán marketingových aktivit cestovního ruchu Libereckého kraje	
Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020	
Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020	

C.2 DOPORUČENÍ PRO NASTAVENÍ OPATŘENÍ ITI

Přístup k doporučení pro nastavení opatření ITI

Na základě předchozích částí strategie vyplývá seznam opatření za jednotlivá rozvojová témata. U jednotlivých opatření byl pro přehlednost doplněn seznam potřeb z analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu. Součástí je i doporučení specifických cílů OP k financování projektových aktivit.

Téma A: Vzdělávání

Název opatření	A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	Rozšiřování kapacit základních škol dle potřeby. Rozšiřování kapacit mateřských škol dle potřeby. Rozšiřování kapacit speciálních škol. Pokračující rozvoj digitalizace škol. Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení). Investice do oprav školních budov a energetických úspor (vytápění, nová okna apod.)
Zdroj financování	IROP SC 4.1

Název opatření	A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách
Vazba na rozvojovou potřebu	Propagace Liberce jako univerzitního města Rozšiřování center odborného vzdělávání Další modernizace zázemí a vybavení technicky zaměřených středních škol Rekonstrukce škol včetně speciálních škol (datové rozvody s moderními servery, výstavba odborných učeben a dílen, jejich vybavení odbornými pomůckami, elektroinstalace a osvětlení) Vybavení IT učeben (vybavení pro algoritmicizaci, robotická ramena, 3D tisk) Modernizace středních škol typických pro aglomeraci Zajištění dostatečných kapacit středních škol Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení)
Zdroj financování	IROP SC 4.1

Název opatření	A.3: Podpora neformálního a zájmového vzdělávání
Vazba na rozvojovou potřebu	Rozvoj vybavenosti rozšiřování výukových prostor iQLANDIA Rozvoj vzdělávací infrastruktury v objektech neformálního a zájmového vzdělávání (matematika, technické a přírodovědné vzdělávání)
Zdroj financování	IROP 4.1

Název opatření	A.4: Zajištění prostor pro volnočasové aktivity
Vazba na rozvojovou potřebu	Investice do sportovišť a prostor pro volnočasové aktivity.
Zdroj financování	Financování mimo nástroj ITI.

Název opatření	A.5: Podpora spolupráce mezi školami a zaměstnavateli
Vazba na rozvojovou potřebu	Propagace Liberce jako univerzitního města Rozvoj kariérového poradenství
Zdroj financování	Financování mimo nástroj ITI.

Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost

Název opatření	B.1: Zvyšování kapacit a modernizace zázemí sociálních služeb
Vazba na rozvojovou potřebu	Výstavba objektů pro sociální služby Zajištění specifických služeb pro seniory s dušením onemocnění (bydlení, služby...) Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře..)
Zdroj financování	IROP SC 4.2

Název opatření	B.2: Výstavba sociálního bydlení
Vazba na rozvojovou potřebu	Výstavba a vyčlenění bytů pro sociální bydlení s podporou sociálních služeb Pokračování v projektech na podporu sociálního bydlení, azylového bydlení apod. Rozšiřování kapacit sociální služby chráněného bydlení
Zdroj financování	IROP SC 4.2

Název opatření	B.3: Podpora terénní a neformální sociální péče
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora sociálních služeb co nejvíce blízkým domácím prostředí (terénní sociální péče) Zajištění specifických služeb pro seniory s dušením onemocnění (bydlení, služby...) Podpora terénní práce s drogově závislými Vznik komunitních center Vznik komunitních týmů v terénu Budování prostor pro zázemí neinvestičních projektů a pro sociální podnikání z KPSV Rozvoj dluhového poradenství Aktivní prevence u lidí ohrožených exekucemi

Název opatření	B.3: Podpora terénní a neformální sociální péče
	Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře..) Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec Podpora finanční gramotnosti jak u dětí ZŠ, tak dospělých
Zdroj financování	OP Z+

Název opatření	B.4: Podpora zdravotně – sociálních služeb
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora paliativní péče Podpora služeb na pomezí zdravotní a sociální péče (např. sociální sanitka) Vznik menších ordinací, nákup vybavení pro ordinace a jejich nabídka k pronájmu
Zdroj financování	IROP SC 4.3

Název opatření	B.5: Infrastruktura pro deinstitucionalizaci psychiatrické péče
Vazba na rozvojovou potřebu	Budování zázemí a vybavení pro psychologické pracovníky Podpora neinvestičních aktivit v oblasti duševních onemocnění (terénní péče, peer konzultanti, vzdělávání, informační kampaně apod.) Informační kampaně laické veřejnosti o problémech duševních onemocnění Vznik center duševního zdraví Nabídka bydlení a prostor pro ordinace psychologů
Zdroj financování	IROP SC 4.2

Název opatření	B.6: Infrastruktura a vybavení pro sociální podnikání
Vazba na rozvojovou potřebu	Vytváření chráněných dílen a jejich vybavení Podpora malých a středních podnikatelů
Zdroj financování	Financování mimo nástroj ITI.

Název opatření	B.7: Podpora zaměstnanosti osob ohrožených na trhu práce nebo sociálním vyloučením
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora rekvalifikací a profesního rozvoje Podpora trhu práce (podpora vzdělávání, kariérního poradenství, posílení nástrojů APZ, provádění sociálních auditů, realizace individuálních opatření u zaměstnavatelů Vytváření motivace zaměstnavatelů pro zaměstnání lidí s duševním onemocněním nebo pro odběr jejich produktů Podpora kariérového poradenství, vzdělávání a mentoringu

Název opatření	B.7: Podpora zaměstnanosti osob ohrožených na trhu práce nebo sociálním vyloučením
	Podpora age managementu a talent managementu Podpora projektů na sladění rodinného života a zaměstnání Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec
Zdroj financování	OP Z+ SC 1.1 OP Z+ SC 1.2 OP Z+ SC 1.3

Téma C: Doprava

Název opatření	C.1: Dobudování dopravní infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Budování přeložek silnic</p> <p>Eliminace tranzitující dopravy přes centra měst</p> <p>Výstavba obchvatů obcí</p> <p>Realizace opatření s cílem zklidnit dopravu v centrech měst Zábors části silniční infrastruktury pro jiné využití (např. pruhy pro preferenci provozu MHD, parkovací stání, cyklopruhy)</p> <p>Zkapacitnění mimoúrovňových křižovatek pro intenzivnější napojení vnitroměstské dopravy</p> <p>Budování nových napojení vnitroměstské dopravy na silnici I/35 (např. napojení obchodně průmyslové zóny Sever a Průmyslové zóny Jih)</p> <p>Razantní rozšíření modrých zón v Liberci</p> <p>Výstavba parkovacích kapacit a parkovacích domů v návaznosti na MHD)</p>
Zdroj financování	<p>IROP SC 3.1</p> <p>OP D Priorita 1</p> <p>OP D Priorita 2</p>

Název opatření	C.2: Výstavba cyklostezek a doprovodné infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Podpora cyklo dopravy</p> <p>Cykloopatření pro zvýhodnění cyklo dopravy (např. zónové řešení ulic, řešení dopravně nebezpečných míst)</p> <p>Osvěta pro upřednostňování pěší dopravy a cyklo dopravy, před individuální automobilovou dopravou</p> <p>Dobudování cyklo dopravní infrastruktury pro dojíždění za prací včetně dobudování doprovodné infrastruktury – občerstvení, dobíjecí stanice, navigační systém, apod.</p> <p>Využití dopravních komunikací s nižší hustotou dopravy pro zavedení nových cyklotras (úprava značení, cyklopruhy, legalizace stezek..)</p>
Zdroj financování	<p>IROP SC 3.1</p>

Název opatření	C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Výstavba systémů park and ride ve zdrojových oblastech dojíždění za prací, u přestupních uzlů a pro turistickou dopravu</p> <p>Přestavba dopravního uzlu u železniční stanice Liberec</p> <p>Zajištění komfortního přestupu mezi autobusovou a železniční dopravou (např. přesun autobusového nádraží v Liberci)</p> <p>Hledání možností pro optimalizaci rozmístění přestupních terminálů a systémů Park and ride.</p> <p>Výstavba systémů park and ride, jejich zkapacitnění a propagace</p>
Zdroj financování	<p>IROP SC 3.1</p>

Název opatření	C.4: Zkvalitňování dopravní obslužnosti
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Hledání možností pro zrychlení železniční dopravy</p> <p>Posílení regionální železniční dopravy a její propojení s tramvajovou dopravou</p> <p>Vytvoření alternativ ke stávající obsluze standardními autobusy, např. formou individuální dopravy k zastávkám MHD na elektrokoloběžkách, apod.</p> <p>Podpora železničního spojení mezi Libercem a Prahou</p> <p>Vybudování propojky mezi budoucí tratí z Liberce do Prahy na Jablonec nad Nisou</p> <p>Optimalizace souběhu vlakové a tramvajové dopravy pro zajištění dojezdu do center Liberce a Jablonce nad Nisou bez přestupu</p> <p>Zvýšení kapacity a spojů autobusové dopravy</p> <p>Realizace opatření s cílem upřednostňování cest prostředky veřejné dopravy před individuální osobní dopravou (např. preference na přetížených komunikacích, častější intervaly, dostatečná kapacita prostředků hromadné dopravy, „ekologické“ dopravní prostředky veřejné dopravy včetně infrastruktury)</p>
Zdroj financování	Financování mimo nástroj ITI.

Téma D: Životní prostředí

Název opatření	D.1: Výstavba a modernizace technické infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	Budování oddílné kanalizace a domovních kanalizací v obcích s roztroušenou zástavbou Spalování čistírenských kalů přímo u čistíren odpadu u vyhnívacích nádrží Potřeba oprav vodovodů ve vybraných lokalitách Řešení zdrojů pitné vody ve vybraných lokalitách
Zdroj financování	OP ŽP SC 1.4

Název opatření	D.2: Zkrášlování veřejných prostranství a výsadba sídelní zeleně
Vazba na rozvojovou potřebu	Péče o veřejná prostranství a zeleň (snížení podílu zpevněných ploch ve veřejných prostranstvích, zvýšení využití zelené infrastruktury v centrech měst..) Revitalizace sídlišť Revitalizace vodních nádrží a jejich okolí
Zdroj financování	IROP SC 2.2

Název opatření	D.3: Zlepšení hospodaření s vodou
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora opatření na hospodaření s dešťovou vodou (např. zasakovací opatření, budování menších retenčních nádrží) Změna skladby lesních porostů (v rámci pokůrovcového zalesňování)
Zdroj financování	OP ŽP SC 1.4

Název opatření	D.4: Výstavba protipovodňových opatření
Vazba na rozvojovou potřebu	Liniová a přírodě blízká protipovodňová opatření (např. zvyšování kapacity koryta – rozšiřování, zpevnění a ohrazení koryta s možnou retenční nádrží, suché poldry)
Zdroj financování	OP ŽP SC 1.3

Název opatření	D.5: Podpora připravenosti na dopady klimatických změn
Vazba na rozvojovou potřebu	Zlepšování vybavenosti složek integrovaného záchranného systému
Zdroj financování	IROP 2.3

Název opatření	D.6: Zkvalitňování infrastruktury pro nakládání s odpady
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora technologií na využití vytríděného a komunálního odpadu Výstavba zařízení pro využití biologicky rozložitelných odpadů (např. budování komunitních kompostáren)
Zdroj financování	OP ŽP SC 1.5

Název opatření	D.7: Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a snižování energetické náročnosti
Vazba na rozvojovou potřebu	Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie s využitím např. bioplynových elektráren Rozvoj komunitní energetiky Zvyšování kvality služeb centrálních zdrojů tepla (cenová politika, technologie, dostupnost) Zavedení energetického managementu pro zajištění úspor ve spotřebě tepla koncových zákazníků Prediktivní regulace pro snížení ztrát v rozvodech Systematický energetický management ze stran obcí (zvýšení energetické účinnosti veřejných budov – úspory energií a vody, snížení emisí CO ₂ , iniciace využití nových technologií) Využití odpadního tepla – z průmyslové výroby, z chlazení na zimních stadionech atd.
Zdroj financování	OP ŽP SC 1.1 OP ŽP SC 1.2

Téma E: Cestovní ruch a kultura

Název opatření	E.1: Výstavba doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Budování doprovodné infrastruktury (např. parkoviště pro osobní automobily a zájezdové autobusy, stellplatzy, sociální zařízení, cedule a značení apod.) na místech s potenciálem cestovního ruchu</p> <p>Snaha o budování nových nástupních míst do Jizerských hor</p> <p>Budování záchytných parkovišť, parkovišť typu P a R a zřízení shuttle autobusů. Usměrnování a regulace dopravy</p> <p>Navigační a informační systémy pro řízení dopravy</p> <p>Motivační systémy pro využívání veřejné dopravy (např. realizace a propagace jednotné Euroregionální jízdenky)</p> <p>Hledání možností další výstavby infrastruktury pro rekreaci např. u cyklotras a cyklodopravy (značení, vybavení, cyklostezek, propagace..)</p> <p>Budování singletreků a pumptreků</p> <p>Oprava objektů Zoologické zahrady Lidových sadů</p> <p>Rozšíření a modernizace liberecké Zoo (venkovní výběh pro chladnomilná zvířata)</p> <p>Rozvoj libereckého zámku jako základny festivalu Anifilm</p>
Zdroj financování	IROP SC 5.1

Název opatření	E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Využití areálu národních kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu</p> <p>Budování, rekonstrukce a pořízení vybavení muzeí, galerií a knihoven</p> <p>Rozvoj kulturního potenciálu v aglomeraci</p> <p>Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví</p> <p>Činnosti přispívající k ochraně kulturního dědictví (např. rekonstrukce objektů muzeí a galerií, stavba depozitáře, restaurování sbírkových předmětů atd).</p> <p>Budování infrastruktury a pořízení vybavení pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů</p> <p>Postupná výměna neaktuálních a méně atraktivních expozic v muzeích a galeriích</p>
Zdroj financování	IROP SC 5.1, SC 4.4

Název opatření	E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Marketingové akce týkající se méně známých míst např. kampaň Skryté skvosty, návaznost na projekt mapy Direction</p> <p>Vytvoření jednotné turistické karty zahrnující jednotlivé turistické atraktivity cestovního ruchu</p> <p>Podpora služeb cestovního ruchu</p> <p>Dobudování a propagace cyklostezky Odra – Nisa a jejího propojení s německou stranou</p>

Název opatření	E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace
	<p>Využití potenciálu jedinečné architektury (např. ukázkové rekonstrukce, propagace a informování o podstávkových domech, spolupráce s Německem a Polskem)</p> <p>Podpora řemesel a agroturistiky ve vazbě na cestovní ruch (návštěva dílen atd.)</p> <p>Využití potenciálu ozubnicové železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov – ukázkové rekonstrukce, propagace, informování, spolupráce s Polskem, Německem.</p> <p>Podpora revitalizace technických památek, drobných památek, kulturního dědictví</p>
Zdroj financování	Financování mimo nástroj ITI.

PŘÍLOHY

Příloha 1: Seznam obcí tvořících území řešené integrovanou strategií ITI Liberec - Jablonec nad Nisou 2021+

Obec	ORP	Obec	ORP
Albrechtice v Jizerských horách	Tanvald	Kryštofovo Údolí	Liberec
Bedřichov	Jablonec nad Nisou	Liberec	Liberec
Bílá	Liberec	Lučany nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Bílý Kostel nad Nisou	Liberec	Maršovice	Jablonec nad Nisou
Černousy	Frýdlant	Mníšek	Liberec
Český Dub	Liberec	Nová Ves	Liberec
Chotyně	Liberec	Nová Ves nad Nisou	Jablonec nad Nisou
Chrastava	Liberec	Oldřichov v Hájích	Liberec
Dalešice	Jablonec nad Nisou	Osečná	Liberec
Dětrichov	Frýdlant	Pěčín	Železný Brod
Dlouhý Most	Liberec	Proseč pod Ještědem	Liberec
Frýdlant	Frýdlant	Pulečný	Jablonec nad Nisou
Hamr na Jezeře	Česká Lípa	Rádlo	Jablonec nad Nisou
Heřmanice	Frýdlant	Rychnov u Jabl. n. N.	Jablonec nad Nisou
Hodkovice nad Mohelkou	Liberec	Rynoltice	Liberec
Hrádek nad Nisou	Liberec	Šimonovice	Liberec
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Skuhrov	Železný Brod
Janov nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Smržovka	Tanvald
Janovice v Podještědí	Liberec	Stráž nad Nisou	Liberec
Janův Důl	Liberec	Světlá pod Ještědem	Liberec
Jeřmanice	Liberec	Tanvald	Tanvald
Jířetín pod Bukovou	Tanvald	Višňová	Frýdlant
Josefův Důl	Jablonec nad Nisou	Zdislava	Liberec
Křižany	Liberec		

Příloha č. 2: Analýza stakeholderů

Sociální soudržnost a zaměstnanost

Organizace	Úroveň
Liberecký kraj (Odbor sociálních věcí)	1
Liberecký kraj (Rada Libereckého kraje)	1
Liberecký kraj (Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů)	1
Statutární město Liberec (Odbor strategického rozvoje a dotací)	1
Statutární město Liberec (Oddělení humanitní)	1
Statutární město Liberec (Výbor pro sociální věci a bezpečnost)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení sociálních služeb)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení organizace a personálu veřejných prací)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Kancelář tajemníka)	1
Město Frýdlant (Odbor sociálních věcí)	1
Město Tanvald (Oddělení sociální práce a sociálních služeb)	1
Město Hrádek nad Nisou	1
Mikroregion Frýdlantsko	1
Agentura pro sociální začleňování, lokální konzultant pro Liberec a Frýdlantsko	1
Agentura pro sociální začleňování, lokální konzultant pro Jablonec nad Nisou	1
Probační a mediační služba České republiky	1
Úřad práce, odbor zaměstnanosti	1
Úřad práce, oddělení trhu práce	1
Úřad práce, státní sociální podpora	1
Krajská správa ČSÚ v Liberci	1
Sdružení TULIPÁN	1
ADVAITA, z.ú.	1
K-centrum Liberec	1
Domov a centrum aktivity Hodkovice nad Mohelkou	1
SAREMA Liberec s.r.o.	1
Centrum zdravotní a sociální péče Liberec, p.o.	1
DIAKONIE Jablonec nad Nisou	1
Komunitní práce o.p.s.	1
Centrum Kašpar	1
Preciosa, a.s.	1
Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	1
Tyfloservis, o.p.s.	1
Komunitní plánování sociálních služeb regionu Liberec	2
Komunitní plánování sociálních služeb v Jablonci nad Nisou	2
Komunitní plánování sociálních služeb Tanvaldsko	2
Komunitní plánování sociálních služeb Frýdlantsko	2
Obce aglomerace	2

Vzdělávání

Organizace	Úroveň
Liberecký kraj (Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu)	1
Liberecký kraj (Řízení rezortu školství, mládeže, tělovýchovy, sportu a zaměstnanosti)	1
Statutární město Liberec (Oddělení školství a kultury)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení školství, kultury a sportu)	1
Město Chrastava (Odbor rozvoje)	1
Technická univerzita v Liberci	1
IQ Landia	1
Národní institut pro další vzdělávání (krajské pracoviště Liberecký kraj)	1
Okresní hospodářská komora Jablonec nad Nisou	1
Základní škola Lidická, Hrádek nad Nisou	1
Mateřská škola Klášterní, Liberec	1
Základní škola U Soudu, Liberec	1
ITveSkole.cz, o.p.s.	1
AABYSS s.r.o., vzdělávání a poradenství	1
MAS Podještědí	1
MAS Frýdlantsko	1
MAS Rozvoj Tanvaldska	1
Mateřské školy	2
Základní školy	2
Střední školy	2
Základní umělecké školy	2
Domy dětí a mládeže	2
Střediska volného času	2
Obce aglomerace	2

Životní prostředí

Organizace	Úroveň
Liberecký kraj (Odbor životního prostředí a zemědělství)	1
Statutární město Liberec (Odbor životního prostředí)	1
Statutární město Liberec (Odbor ekologie a veřejného prostoru)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení správy veřejné zeleně)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení územního a strategického plánování)	1
Město Tanvald (Odbor stavební úřad a životní prostředí)	1
Město Frýdlant (Odbor stavební úřad a životní prostředí)	1
Město Hrádek nad Nisou	1
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (regionální pracoviště Liberecko)	1
Středisko ekologické výchovy DIVIZNA	1
STŘEVLIK, Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje	1
Termizo, spalovna Liberec	1
Teplárna Liberec	1
Jablonecká energetická a.s.	1
FCC Liberec	1
Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje (Územní odbor Liberec)	2
Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje (Územní odbor Jablonec nad Nisou)	2
Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Územní odbor Liberec)	2
Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Územní odbor Jablonec nad Nisou)	2
Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Letecká záchranná služba)	2
Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	2
Obce aglomerace	2

Cestovní ruch a kultura

Organizace	Úroveň
Liberecký kraj (Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu)	1
Liberecký kraj (Řízení resortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu)	1
Statutární město Liberec (Odbor cestovního ruchu, kultury a sportu)	1
Statutární město Liberec (Oddělení cestovního ruchu)	1
Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení územního a strategického plánování)	1
Město Hrádek nad Nisou	1
Obec Bedřichov	1
Turistický region Jizerské hory, Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko a Tanvaldsko	1
TIC Jablonec nad Nisou	1
TIC Frýdlant	1
Svazek obcí Mikroregion Tanvaldsko	1
MAS Frýdlantsko	1
IC Kořenov - Jizerky pro Vás	1
Sdružení cestovního ruchu Jizerské hory	1
Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu Liberec	1
Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o., Křišťálové údolí	1
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou	1
Muzeum Jizerských hor – Ekocentrum ČSOP Jizerka	2
Kittelovo muzeum na Krásné – Pěnčíně	2
Muzeum zemědělské techniky Pěnčínska	2
Muzeum místní historie Smržovka	2
Muzeum obrněné techniky Smržovka	2
Podještědské muzeum a knihovna, příspěvková organizace	2
Městské muzeum Frýdlant	2
Železniční muzeum Frýdlantských okresních drah	2
Městské muzeum a infocentrum Chrastava	2
Městské muzeum a infocentrum – Führichův dům	2
Muzeum historické hasičské techniky Chrastava	2
Oblastní galerie v Liberci, příspěvková organizace	2
Severočeské muzeum v Liberci, příspěvková organizace	2
ŠKODA Muzeum – Rodný dům Ferdinanda Porscheho	2
Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace	2
Národní památkový ústav (Zámek Frýdlant, Hrad a zámek Grabštejn)	2
Ještěd spol. s r.o. (Horský hotel Ještěd)	2
Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu v LK	2
Obce aglomerace	2

Doprava

Organizace	Úroveň
PS ke vzniku Plánu udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou	1
Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.	2
Ředitelství silnic a dálnic ČR	2
Krajská správa silnic LK	2
Silnice LK, a.s.	2
ČSAD Liberec a.s.	2
České dráhy, a.s.	2
Správa železniční dopravní cesty	2
BusLine a.s	2
KORID LK, spol. s r.o.	2
Obce aglomerace	2